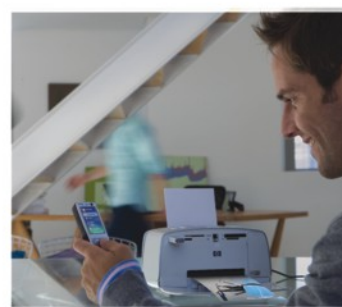
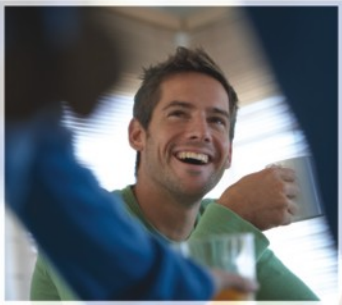

NOKIA N73

Nokia N73

CE 0434

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROIZVODA
NOKIA CORPORATION ovime izjavljuje da je ovaj proizvod RM-133 usklađen sa osnovnim zahtevima i drugim bitnim odredbama Direktive

1999/5/EC. Primerak Izjave o usklađenosti proizvoda možete naći na adresi http://www.nokia.com/phones/declaration_of_conformity/.

Prekratani simbol kante za otpatke sa točkicama označava da se unutar Evropske unije ovaj proizvod mora po isteku veka trajanja odneti na posebno mesto za prikupljanje otpada. Ovo se odnosi na Vaš uređaj kao i na sva proširenja koja su označena takvim simbolom. Nemojte odstranjivati ove proizvode kao neklasifikovani urbani otpad. Za detaljnije informacije, vidite Ekološku izjavu (Eco-Declaration) datog proizvoda ili informacije koje se odnose na datu državu na adresi www.nokia.com.

© 2008 Nokia. Sva prava zadržana.

Nokia, Nokia Connecting People, Pop-Port, Nseries, N73 i Visual Radio su žigovi ili zaštićeni žigovi firme Nokia Corporation. Nokia tune je audio žig Nokia Corporation. Ostali nazivi proizvoda i firmi koji se pominju u ovom tekstu mogu biti žigovi ili robne marke njihovih vlasnika.

Bez prethodne pismene dozvole društva Nokia zabranjena je reprodukcija, transfer, distribucija ili memorisanje nekog dela ili čitavih sadržaja u ovom dokumentu.

symbian

This product includes software licensed from Symbian Software Ltd (c) 1998-2008. Symbian and Symbian OS are trademarks of Symbian Ltd.

Java™ and all Java-based marks are trademarks or registered trademarks of Sun Microsystems, Inc.

US Patent No 5818437 and other pending patents. T9 text input software Copyright ©1997-2008. Tegic Communications, Inc. All rights reserved.

This product is licensed under the MPEG-4 Visual Patent Portfolio License (i) for personal and noncommercial use in connection with information which has been encoded in compliance with the MPEG-4 Visual Standard by a consumer engaged

in a personal and noncommercial activity and (ii) for use in connection with MPEG-4 video provided by a licensed video provider. No license is granted or shall be implied for any other use. Additional information, including that related to promotional, internal, and commercial uses, may be obtained from MPEG LA, LLC. See <<http://www.mpegla.com>>.

Ovaj proizvod je licenciran po MPEG-4 Visual Patent Portfolio License; (i) za ličnu i nekomercijalnu upotrebu informacija koje su kodovane u skladu sa MPEG-4 Visual Standard a od strane korisnika u okviru lične i nekomercijalne aktivnosti, i (ii) MPEG-4 video sadržaja pribavljenih od licenciranih provajdera (snabdevača) video sadržaja. Ovim se ne daje, niti se može podrazumevati licencno pravo za bilo koju drugu vrstu upotrebe. Dodatne informacije uključujući i one koje se odnose na promotivnu, internu i komercijalnu upotrebu mogu se dobiti od MPEG LA, LLC. Vidite <<http://www.mpegla.com>>.

Nokia vodi politiku permanentnog razvoja. Nokia zadržava pravo na izmene i poboljšanja bez prethodne najave ma kog od proizvoda koji su opisani u ovom dokumentu.

DO MAKSIMALNE GRANICE DOPUŠTENE MERODAVNIM ZAKONOM, NI POD KOJIM OKOLNOSTIMA NOKIA, NITI IJEDAN OD NJENIH DAVALACA LICENCE, NISU ODGOVORNI ZA MA KAKAV GUBITAK PODATAKA ILI DOBITI, NITI ZA BILO KOJE POSEBNE, SLUČAJNE, POSLEDIČNE ILI INDIREKTNE ŠTETE MA KAKO DA SU PROUZROKOVANE.

SADRŽAJI OVOG DOKUMENTA SU DATI „KAO ŠTO JESU“. OSIM KAKO TO ZAHTEVA MERODAVNI ZAKON, NE DAJU SE NIKAKVE GARANCIE, BILO IZRIČITE BILO ONE KOJE SE PODRAZUMEVAJU, UKLJUČUJUĆI, ALI NE OGRANIČAVAJUĆI SE NA NJIH, I PODRAZUMEVAJUĆE GARANCIE KOMERCIJALNE POGODNOSTI I POGODNOSTI ZA POSEBNU NAMENU, U ODNOSU NA TAČNOST, POUZDANOST ILI SADRŽAJ OVOG DOKUMENTA. NOKIA ZADRŽAVA PRAVO NA IZMENE OVOG DOKUMENTA ILI NA NJEGOVO POVLAČENJE U BILO KOM TREUTKU I BEZ PRETHODNE NAJAVE.

Kontrola izvoza

Raspoloživost određenih proizvoda i aplikacija, kao i za njih odgovarajućih servisa, može da varira u zavisnosti od područja. Molimo da se za detalje, kao i za dostupnost jezičkih varijanti obratite lokalnom Nokia distributeru.

Ovaj uređaj može da sadrži robne proizvode, tehnologije ili softver koji podležu zakonima i propisima za izvoz iz SAD i drugih zemalja. Zabranjeno je preusmeravanje suprotno zakonu.

FCC/INDUSTRY CANADA OBJAVA

Vaš uređaj može da prouzrokuje TV i radio smetnje (recimo, kada se koristi u neposrednoj blizini predajne opreme). FCC ili Industry Canada mogu da zahtevaju da prekinete upotrebu svog telefona ukoliko takve smetnje ne mogu da se uklone.

Ako Vam je potrebna pomoć, obratite se svom lokalnom serviseru. Ovaj uređaj je uslađen sa delom 15 FCC propisa. Funkcionalno korišćenje je uslovljeno ispunjenjem naredna dva uslova: (1) Ovaj uređaj ne sme da prouzrokuje štetne smetnje, i (2) ovaj uređaj mora da prihvata sve primljene smetnje, uključujući i smetnje koje mogu da prouzrokuju neželjene radnje. Sve promene ili modifikacije koje Nokia nije eksplicitno odobrila mogu da ponište korisnikovo ovlašćenje za funkcionalno korišćenje ove opreme.

Aplikacije trećih strana u sklopu Vašeg uređaja mogu biti kreirane od strane, i vlasništvo, osoba ili pravnih subjekata koji nisu povezani sa firmom Nokia. Nokia ne poseduje autorska prava niti prava intelektualne svojine nad aplikacijama trećih strana. Pa tako, Nokia ne preuzima nikakvu odgovornost za podršku krajnjeg korisnika niti za funkcionisanje tih aplikacija, kao ni za informacije u tim aplikacijama ili materijalima. Nokia ne daje nikakvu garanciju za aplikacije trećih strana.

KORIŠĆENJEM TIH APLIKACIJA PRIMATE K ZNANJU DA SE TE APLIKACIJE STAVLJAJU NA RASPOLAGANJE „KAKVE JESU“ BEZ IKAKVE GARANCIJE, EKSPLICITNE ILI IMPLICITNE, I TO DO MAKSIMALNE GRANICE DOPUŠTENE MERODAVNIM PRAVOM. TAKOĐE PRIMATE K ZNANJU DA NI NOKIA NITI SA NJOM POVEZANA DRUŠTVA NE DAJU BILO KAKVE IZJAVE I GARANCIJE, EKSPLICITNO ILI IMPLICITNO, U POGLEDU PITANJA KOJA UKLJUČUJU, ALI SE NE OGRANIČAVAJU NA GARANCIJE U VEZI PRAVA VLASNIŠTVA, POGODNOSTI ZA PRODAJU ILI POGODNOSTI ZA POSEBNU NAMENU, ILI DA TE APLIKACIJE NE KRŠE PATENTNA PRAVA, AUTORSKA PRAVA ILI PRAVA NA ŽIG ILI DRUGA PRAVA NEKE TREĆE STRANE.

4. izdanje SR, 9252095

Sadržaj

Radi sopstvene bezbednosti	7
----------------------------------	---

Povezivanje	10
-------------------	----

Vaša Nokia N73	11
----------------------	----

Napunite bateriju	11
Podešavanje	11
Prenesite podatke iz drugog uređaja	11
Osnovni indikatori	12
Kontrola jačine zvuka i zvučnika	13
Multimedijalni taster	
(Nokia N73 originalno izdanje)	14
Slušalice	14
Alatka „Memorijska kartica“	14
Menadžer datoteka	15
Preuzimanje!	16

Podrška	18
---------------	----

Nokia podrška i kontakt informacije	18
Ažurne verzije softvera	18
Pomoć	18
Vodič	19

Kamera	20
--------------	----

Snimanje fotografija	20
Pravljenje više uzastopnih slika	25
I Vi na slici – samookidač	26
Snimanje video snimaka	26

Galerija	30
----------------	----

Prikazujte i pretražujte datoteke	30
Albumi	33
Menjanje slika	33
Menjanje video snimaka	34
Projekcija slajdova	35
Prezentacije	36
Štampanje slika	36
Mrežno štampanje	37
Onlajn deljenje	38

Medija aplikacije	41
-------------------------	----

Taster za pristup muzici	
(Nokia N73 Music Edition)	41
Muzički centar	41
Flash plejer	51
Visual Radio	52

RealPlayer.....	54
Režiser	56

Upravljanje vremenom..... 58

Sat.....	58
Kalendar	59

Poruke 61

Pišite tekst.....	62
Pišite i šaljite poruke.....	64
Primljeno – primite poruke	66
Poštansko sanduče.....	67
Vidite poruke na SIM kartici.....	69
Podešavanja poruka	69
Časkanje—čascanje	74

Kontakti (Imenik)..... 78

Memorišite i vršite izmene imena i brojeva.....	78
Kopirajte kontakte.....	79
Dodajte tonove zvona kontaktima.....	80
Kreirajte kontakt grupe.....	80

Uputite poziv 81

Govorni pozivi.....	81
Video pozivi.....	83
Deljenje videa	84
Odgovite na poziv ili da odbacite	87
Dnevnik.....	89

Web pretraživači.....91

Servisi	91
Web.....	95

Povezivanja97

Bluetooth povezivanje.....	97
Infracrvena veza	100
Data kabl	101
Povezivanja sa PC računarom.....	101
Menadžer veza	102
Sinhronizacija.....	102
Menadžer uređaja	103

Kancelarija..... 106

Kalkulator.....	106
Konvertor.....	106
Beleške	106
Diktafon	107
Quickoffice.....	107
Adobe Reader	109

Personalizujte svoj uređaj 111

Profil—podesite tonove.....	111
3-D tonovi	112
Promenite izgled svog uređaja	113
Dopunjeni pasivni režim	114

Alatke 115

Glasovne komande 115

Menadžer aplikacija 115

Upravljanje autorskim pravima nad
digitalnim delima 118

Podešavanja 120

Telefon 120

Poziv 121

Veza 122

Datum i vreme 125

Bezbednost 125

Preusmerenje 128

Zabrana poziva 128

Mreža 129

Proširenje 129

Rešavanje problema:

Pitanja i odgovori 131

Informacije o bateriji 134

Punjenje i pražnjenje 134

Smernice za utvrđivanje autentičnosti

Nokia baterija 134

Čuvanje i održavanje 137

Dodatne informacije o bezbednosti 138

Indeks 141

Radi sopstvene bezbednosti

Pročitajte ove jednostavne smernice. Njihovo nepoštovanje može da bude opasno ili protivno zakonu. Za više informacija, pročitajte kompletno uputstvo za korisnika.

UKLJUČUJTE KADA JE BEZBEDNO Ne uključujte ovaj uređaj ako je zabranjena upotreba bežičnih telefona ili ako njihova upotreba može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

BEZBEDNOST SAOBRAĆAJA JE NA PRVOM MESTU Pridržavajte se svih lokalnih zakona. Neka Vam ruke u toku vožnje uvek budu slobodne za upravljanje motornim vozilom. Vaša prvenstvena briga dok upravljate motornim vozilom treba da je bezbednost saobraćaja.

SMETNJE Svi bežični uređaji mogu da budu podložni smetnjama koje utiču na radne karakteristike.

ISKLUČITE U BOLNICAMA Pridržavajte se svih ograničenja. Isključite ovaj uređaj u blizini medicinske opreme.

ISKLUČITE U AVIONU Pridržavajte se svih ograničenja. Bežični uređaji mogu da prouzrokuju smetnje u avionu.

ISKLUČITE PRI TOČENJU GORIVA Ne koristite ovaj uređaj na mestima za točenje goriva. Ne koristite ga u blizini goriva ili hemikalija.

ISKLUČITE U BLIZINI MESTA MINIRANJA Pridržavajte se svih ograničenja. Ne koristite ovaj uređaj na mestima gde se odvija miniranje.

UPOTREBLJAVAJTE RAZUMNO Uređaj koristite samo u položajima objašnjenim u dokumentaciji proizvoda. Ne dodirujte nepotrebno zonu antene.

KVALIFIKOVANI SERVIS Ovaj proizvod smeju da instaliraju ili da popravljaju samo kvalifikovane osobe.

PROŠIRENJA I BATERIJE Upotrebljavajte samo odobrena proširenja i baterije. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

OTPORNOST NA VODU Vaš uređaj nije vodootporan. Održavajte ga suvim.

REZERVNE KOPIJE Pravite rezervne kopije ili imajte na papiru sve važne podatke.

PRIKLJUČIVANJE NA DRUGE UREĐAJE Kod priključivanja na ma koji drugi uređaj, pročitajte bezbednosne instrukcije u uputstvu za korisnika datog uređaja. Ne priključujte nekompatibilne proizvode.

HITNI POZIVI Proverite da je telefonska funkcija ovog uređaja uključena i da je na mreži. Pritisnite taster „završi“ potreban broj puta da obrišete sadržaj na ekranu i da se vratite u pasivni režim rada. Unesite broj službe pomoći, zatim pritisnite taster „pozovi“. Dajte svoju lokaciju. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

O Vašem uređaju

Bežični uređaj opisan u ovom uputstvu je odobren za korišćenje u EGSM 850/900/1800/1900 i UMTS 2100 komunikacionim mrežama. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije o mrežama.

Vaš uređaj podržava Internet veze i druge načine povezivanja. Kao i računari, Vaš uređaj može biti izložen virusima, zlonamernim porukama i aplikacijama, kao i ostalim štetnim sadržajima. Budite obazrivi i otvarajte poruke, prihvatajte zahteve za povezivanje, preuzimajte sadržaje i prihvatajte instalacije samo od izvora u koje imate poverenje. Kako biste povećali bezbednost svog uređaja, razmotrite mogućnost instaliranja, korišćenja i redovnog ažuriranja softvera za zaštitu od virusa i „zaštitnog zida“ (fajervola) u svom uređaju i svakom povezanom računaru.

Pri korišćenju funkcija ovog uređaja, pridržavajte se svih zakona i poštujte lokalne običaje, privatnost i legitimna prava drugih osoba, uključujući i autorska prava.

Institut zaštite autorskih prava može da sprečava kopiranje, modifikovanje, prenos ili prosleđivanje nekih slika, muzike (uključujući i tonove i melodije zvona) i drugog sadržaja.

Upozorenje: Da bi mogla da se koristi bilo koja funkcija ovog uređaja, osim budilnika, uređaj mora da bude uključen. Ne uključujte ovaj uređaj kada upotreba bežičnog uređaja može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Kancelarijske aplikacije podržavaju osnovne funkcionalne mogućnosti programa Microsoft Word, PowerPoint i Excel (Microsoft Office 2000, XP i 2003). Ne mogu se prikazivati ili modifikovati datoteke svih formata.

U Vašem uređaju se već mogu nalaziti markeri i linkovi Internet sajtova trećih strana. Koristeći svoj uređaj, možete da pristupate i drugim sajtovima trećih strana. Sajtovi trećih strana nisu povezani sa firmom Nokia, i Nokia ne garantuje niti preuzima ikakvu odgovornost za njih. Ako se odlučite da pristupite tim sajtovima, neophodna je obazrivost u smislu bezbednosti i sadržaja.

Mrežni servisi

Da biste koristili ovaj telefon neophodna je usluga provajdera bežične telefonije. Mnoge od ovih funkcionalnih mogućnosti zahtevaju posebne funkcionalne mogućnosti mreže. Ove funkcionalne mogućnosti nisu na raspolaganju u svim mrežama; neke mreže zahtevaju da sa svojim provajderom servisa sačinite posebne dogovore da biste mogli da koristite ove mrežne servise. Vaš provajder servisa Vam može dati instrukcije i objasniti troškove koji se snose. Neke komunikacione mreže mogu da imaju ograničenja koja utiču na korišćenje mrežnih servisa. Na primer, neke mreže možda ne podržavaju sve karaktere karakteristične za jezik i usluge. Provajder servisa može da zahteva da se neke funkcije ovog uređaja onemoguće ili da se ne aktiviraju. U tom slučaju, te funkcionalne mogućnosti se neće pojavljivati u meniju uređaja. Vaš uređaj može imati i specifičnu konfiguraciju koja se odnosi na nazive menija, redosled menija i ikonice. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Ovaj uređaj podržava WAP 2.0 protokole (HTTP i SSL) preko TCP/IP protokola. Neke funkcionalne mogućnosti ovog uređaja, kao što su MMS, pretraživanje, e-mail poruke i preuzimanje sadržaja, zahtevaju da komunikaciona mreža podržava te tehnologije.

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa ili neki drugi subjekat.

Proširenja, baterije i punjači

Pre vađenja baterije uvek isključite uređaj i iskopčajte punjač.

Proverite broj modela svakog punjača pre njegove upotrebe sa ovim uređajem. Ovaj uređaj je namenjen za korišćenje sa napajem iz DC-4, AC-3 ili AC-4 punjača, kao i iz AC-1, ACP-7, ACP-8, ACP-9, ACP-12, LCH-9 ili LCH-12 punjača kada se koristi CA-44 adapter za punjač.

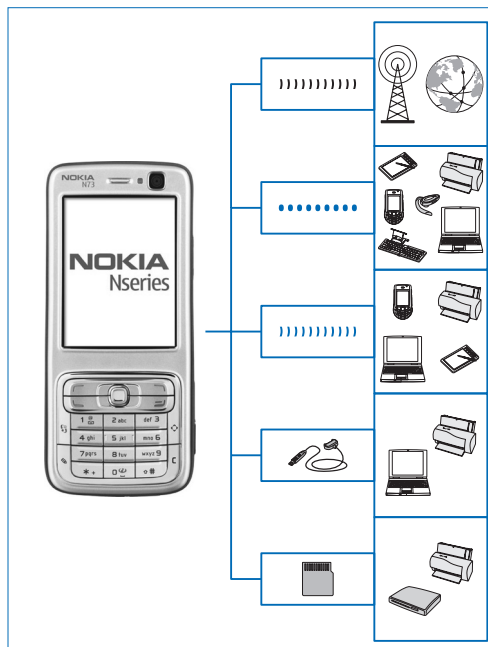
Za korišćenje sa ovim uređajem je namenjena baterija BP-6M.

Upozorenje: Koristite isključivo baterije, punjače i proširenja koja je Nokia odobrila za ovaj dati model. Upotreba bilo kojih drugih tipova može poništiti odobrenje ili garanciju, a može biti i opasna.

Mogućnost nabavke odobrenih proširenja proverite kod svog distributera. Kada isključujete kabl za napajanje bilo kog proširenja, uhvatite i vucite utikač, a ne kabl.

Povezivanje

Svoj uređaj koristite u 2G i 3G komunikacionim mrežama. Vidite „O Vašem uređaju“, str. 8.

Koristite Bluetooth tehnologiju za prenos datoteka i povezivanje sa kompatibilnim proširenjima. Vidite „Bluetooth povezivanje“, str. 97.

Infracrvenu (IC) vezu koristite za prenos i sinhronizaciju podataka sa kompatibilnim uređajima. Vidite „Infracrvena veza“, str. 100.

Koristite kompatibilni USB data kabl, recimo Nokia komunikacijski kabl CA-53, za povezivanje sa kompatibilnim uređajima kao što su štampači i PC računari. Vidite „Data kabl“, str. 101.

Koristite miniSD karticu za prenos podataka ili za čuvanje rezervnih kopija podataka i informacija. Vidite „Alatka „Memorijska kartica““, str. 14.

Vaša Nokia N73

Broj modela: Nokia N73-1

U daljem tekstu se navodi kao Nokia N73. Ukoliko je neka funkcija opisana u ovom uputstvu na raspolaganju samo u originalnom izdanju Nokia N73 ili samo u Nokia N73 Music Edition, to je naznačeno u opisu te funkcije pozivom na **Nokia N73 (originalno izdanje)** ili **Nokia N73 Music Edition**. Proverite komercijalno pakovanje svog uređaja da biste ustanovili da li je Vaš uređaj originalno izdanje Nokia N73 ili je to Nokia N73 Music Edition.

Napunite bateriju

- 1 Utaknite kompatibilni punjač u zidnu utičnicu.
- 2 Utaknite kabl u uređaj. Ako je baterija potpuno prazna, biće potrebno nekoliko minuta dok indikator punjenja ne počne da se kreće.
- 3 Kada je baterija potpuno napunjena, iskopčajte punjač iz uređaja, a zatim i iz zidne utičnice.

Podešavanja

Vaša Nokia N73 obično ima podešavanja za MMS, GPRS, striming i mobilni Internet koja su automatski konfigurisana u njoj na osnovu informacija Vašeg

provajdera servisa bežične telefonije. Podešavanja za Vašeg provajdera servisa mogu biti već instalirana u uređaju, ili ih možete primiti od pravajdera servisa u formi specijalne tekstualne poruke.

U vezi promena opštih podešavanja Vašeg uređaja, kao što su jezik, režim pripravnosti i podešavanja ekrana, vidite „Telefon“, str. 120.

Prenesite podatke iz drugog uređaja

Sadržaj i podatke iz drugog kompatibilnog Nokia uređaja, kao što su kontakti, možete da besplatno prenosite u svoj Nokia N73 koristeći Bluetooth vezu ili IC vezu. Koja se vrsta podataka i sadržaja može prenositi zavisi od modela telefona. Ako taj drugi uređaj podržava sinhronizaciju, možete takođe i da vršite sinhronizaciju podataka u njemu i u svom Nokia N73 uređaju.

Svoju SIM karticu možete da ubacite u drugi uređaj. Kada se Nokia N73 uključi bez ubačene SIM kartice, automatski se aktivira oflajn režim rada, profil.

Prenesite sadržaj

- 1 Da biste prvi put koristili ovu aplikaciju, pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke** > **Prenos**. Ako ste aplikaciju već koristili nekom drugom prilikom, i sada želite da započnete novi prenos, izaberite **Prenesi podatke**. U informacionom prikazu, izaberite **Nastavi**.
- 2 Izaberite da li za prenos podataka želite da koristite Bluetooth ili infracrvenu vezu. Oba uređaja moraju da podržavaju izabrani tip povezivanja.
- 3 Ako ste izabrali Bluetooth vezu:
Da Nokia N73 započne traženje uređaja koji podržavaju Bluetooth povezivanje, izaberite **Nastavi**. Izaberite taj drugi uređaj iz liste. Od Vas se traži da u Nokia N73 unesete šifru. Unesite neku šifru (dužine od 1 do 16 cifara), pa izaberite **OK**. Na drugom uređaju unesite istu šifru, pa izaberite **OK**. Uređaji su sada upareni. Vidite „Uparite uređaje“, str. 99.
Kod nekih modela telefona, aplikacija **Prenos podat.** se šalje kao poruka u drugi uređaj. Da biste instalirali aplikaciju **Prenos podat.**, u tom drugom uređaju otvorite poruku, pa zatim pratite instrukcije na ekranu. Ako ste za način povezivanja izabrali infracrvenu vezu, povežite ta dva uređaja. Vidite „Infracrvena veza“, str. 100.
- 4 Iz Nokije N73 izaberite sadržaje, podatke, koje želite da prenesete iz drugog aparata.

Sadržaj se prenosi iz memorije drugog uređaja u odgovarajuću memoriju u Vašem Nokia N73 uređaju. Trajanje prenosa zavisi od količine podataka koji se prenose. Prenos možete obustaviti, pa ga nastaviti drugom prilikom.

Ako drugi uređaj podržava sinhronizaciju, podatke u oba uređaja možete održavati ažurnim i sinhronizovanim. Da biste započeli sinhronizaciju sa nekim kompatibilnim Nokia uređajem, izaberite **Telefoni**, dođite do tog uređaja, pa zatim izaberite **Opcije** > **Sinhronizuj**. Pratite instrukcije koje se prikazuju na ekranu.

Da biste videli dnevnik nekog ranijeg prenosa podataka, izaberite **Dnevnik pren.**

Osnovni indikatori

 Uređaj se koristi u GSM mreži.

3G Uređaj se koristi u UMTS mreži (mrežni servis).

 Imate jednu ili više nepročitanih poruka u foderu **Primljeno** u okviru **Poruke**.

 U svoje udaljeno poštansko sanduče (na serveru) ste primili novu e-mail poruku.

 Postoje poruke koje čekaju na slanje u folderu **Za slanje**.

 Imate propuštene pozive.

 Prikazuje se ako je za **Tip zvona** postavljeno **Bez zvona**, a za **Zvučni signal poruke**, **Zv. signal časkanja** i **Zv. signal e-mail por.** postavljeno **Isključeno**.

 Tastatura uređaja je zaključana.

 Aktivan je alarm sata.

2 Koristi se druga telefonska linija (mrežni servis).

 Svi dolazni pozivi su preusmereni na neki drugi broj. Ako posedujete dve telefonske linije (mrežni servis), indikator prve liniju je **1** a druge linije **2**.

 Na uređaj su priključene kompatibilne slušalice (mikro-telefonska kombinacija).

 Izgubljena je veza sa kompatibilnim Bluetooth slušalicama.

 Na uređaj je priključen kompatibilni adapter za slušni aparat.

 Na uređaj je priključen komatibilni **Adapt. za gluvoneme**.

D Aktivan je data poziv.

 GPRS paketna veza je na raspolaganju.

 Aktivna je GPRS data veza.

 GPRS paketna veza je zadržana.

 Paketna data veza je aktivna u delu mreže koji podržava EDGE. označava da je veza zadržana, a da je veza na

raspolaganju. Ova ikonica označava da je EDGE tehnologija na raspolaganju u toj mreži, ali da Vaš uređaj možda ne koristi EDGE za prenos podataka.

 Na raspolaganju je UMTS veza za paketni prenos podataka.

 Aktivna je UMTS veza za paketni prenos podataka.

 UMTS veza za paketni prenos podataka je zadržana.

 Bluetooth veza je uključena.

 U toku je prenos podataka preko Bluetooth veze.

 Aktivna je neka USB veza.

 Aktivna je neka infracrvena veza. Kada ovaj indikator trepće, Vaš uređaj pokušava da se poveže sa drugim uređajem, ili je veza prekinuta.

Kontrola jačine zvuka i zvučnika

Da biste u toku aktivnog poziva ili slušanja audio zapisa povećali ili smanjili jačinu zvuka, pritisnite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja.

Ugrađeni zvučnik Vam omogućava da slušate i govorite u uređaj na kraćem rastojanju a da ne morate da ga držite uz uho.

 Upozorenje: Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste u toku razgovora koristili zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj zvučnik**.

Da isključite zvučnik, izaberite **Opcije > Aktiviraj slušalicu**.

Multimedijalni taster (Nokia N73 originalno izdanje)

Ovaj deo opisuje funkcije multimedijalnog tastera Vašeg kod Nokia N73 (originalno izdanje) uređaja.

Pomoću multimedijalnog tastera, brzo pristupate multimedijalnim sadržajima i prethodno definisanim aplikacijama.

Da biste otvorili prečicu koja je dodeljena multimedijalom tasteru, pritisnite i držite . Da biste otvorili listu multimedijalnih aplikacija, pritisnite . Da biste otvorili željenu aplikaciju, koristite navigator. Da izađete iz liste bez biranja neke aplikacije, pritisnite .

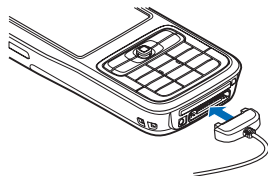
Da promenite prečice, pritisnite , pa zatim . Da promenite aplikacije koje se prikazuju kada pritisnete , izaberite **Gore**, **Levo**, **Sredina** i **Desno**, pa zatim i aplikaciju.

Neke prečice su možda fiksne i ne možete ih menjati.

Slušalice

Priključite kompatibilne slušalice na Pop-Port™ konektor svog uređaja.

 Upozorenje: Kada koristite slušalice, Vaša sposobnost praćenja zvukova u okruženju može da bude umanjena. Ne koristite slušalice kada to može da ugrozi Vašu bezbednost.

Alatka „Memorijska kartica“

Koristite isključivo kompatibilne miniSD kartice koje je Nokia odobrila za upotrebu sa ovim uređajem. Nokia koristi prihvaćene industrijske standarde za memorijske kartice, ali neki brendovi mogu da ne budu u punoj meri kompatibilni sa ovim uređajem. Nekompatibilne kartice se mogu oštetiti, mogu oštetiti ovaj uređaj kao i podatke koji su na njoj upisani.

Pritisnite i izaberite **Alatke > Memorija**. Kompatibilnu miniSD karticu možete da koristite kao dodatni skladišni prostor ili za pravljenje rezervnih kopija sadržaja memorije uređaja.

Da biste napravili rezervnu kopiju sadržaja memorije svog uređaja na kompatibilnoj memorijskoj kartici, izaberite **Opcije > Kopiraj mem.tel..**

Da biste rekonstruisali podatke iz kompatibilne memorijske kartice u memoriju uređaja, izaberite **Opcije > Rekonst. sa kartice.**

Da biste izvadili memorijsku karticu, pritisnite **(i)**, pa izaberite **Izvadi mem. karticu.**

 Važno: Ne vadite memorijsku karticu u toku neke operacije dok ona pristupa kartici. Vađenje kartice u toku operacije može da ošteti karticu kao i sam uređaj, a podaci upisani na memorijskoj kartici mogu da budu oštećeni.

Postavite lozinku

Da biste postavili neku lozinku radi zaštite svoje memorijske kartice, izaberite **Opcije > Postavi lozinku.** Lozinka može da sadrži najviše 8 karaktera.

Da biste promenili lozinku, izaberite **Opcije > Promeni lozinku.**

Da biste uklonili lozinku, izaberite **Opcije > Ukloni lozinku.**

Formatirajte memorijsku karticu

Kada se memorijska kartica ponovo formatira, svi podaci na njoj se trajno gube.

Neke memorijske kartice se isporučuju već formatirane, a neke zahtevaju formatiranje. Konsultujte se sa prodavcem da li je potrebno da formatirate memorijsku karticu pre njene upotrebe.

Da biste formatirali memorijsku karticu, izaberite **Opcije > Formatiraj karticu.** Izaberite **Da** da to potvrdite.

Menadžer datoteka

Mnoge funkcije ovog uređaja kao što su kontakti, poruke, slike, video snimci, tonovi zvona, napomene kalendara, dokumenti i preuzete aplikacije za skladištenje podataka koriste memoriju. Kolika je količina memorije na raspolaganju zavisi od toga koliko je podataka već sačuvano u memoriji uređaja.

Kao dodatni medij za čuvanje podataka možete da koristite kompatibilnu memorijsku karticu. Na memorijskim karticama se stari podaci mogu brisati i upisivati novi.

Da biste pretraživali datoteke i foldere u memoriji uređaja i na memorijskoj kartici (ako je ubačena), pritisnite **(f)** i izaberite **Alatke > Men. dat..** Otvara se prikaz memorije uređaja (**(f)**). Pritisnite **(▶)** da biste otvorili prikaz memorijske kartice (**(f)**), ako je ona na raspolaganju.

Da biste premestili ili kopirali datoteke u neki folder, pritisnite i istovremeno da obeležite datoteke, pa izaberite **Opcije > Premesti u folder** ili **Kopiraj u folder**.

Da biste pronašli neku datoteku, izaberite **Opcije > Nađi**, izaberite memoriju u kojoj želite da tražite, pa unesite tekst za pretragu koji odgovara imenu datoteke.

Pregled utroška memorije

Da biste videli vrste podataka koje imate u uređaju, kao i koliko memorije pojedine vrste podataka zauzimaju, izaberite **Opcije > Detalji o memoriji**. Količina slobodne memorije se prikazuje u okviru **Slobodna mem.**

Malo memorije – oslobodite memoriju

Uređaj će Vas obavestiti kada ponestaje memorijskog prostora u memoriji uređaja ili na memorijskoj kartici.

Da biste oslobodili memoriju uređaja, prebacite podatke u memorijsku karticu koristeći menadžer datoteka.

Markirajte datoteke koje treba premestiti, izaberite **Opcije > Premesti u folder > Memorijska kartica**, a zatim izaberite folder.

 Savet! Da biste pregledali različite memorijske jedinice svog uređaja, kao i da biste preneli podatke, možete da koristite Nokia Phone Browser u sklopu paketa Nokia PC Suite.

Da biste uklonili podatke i oslobodili memoriju, koristite **Menadžer datoteka** ili odgovarajuću aplikaciju. Na primer, možete ukloniti:

- Poruke koje se nalaze u folderima **Primljeno**, **Nacrti** i **Poslato** u okviru **Poruke**
- E-mail poruke koje su preuzete u memoriju uređaja
- Sačuvane Veb strane
- Sačuvane slike, video i audio datoteke
- Kontakt podatke,
- Napomene, beleške kalendara,
- Preuzete aplikacije. Vidite i „Menadžer aplikacija“, str. 115.
- Instalacione datoteke (.sis) aplikacija koje ste instalirali na kompatibilnu miniSD karticu; prvo napravite rezervne kopije instalacionih datoteka na nekom kompatibilnom PC računaru koristeći paket Nokia PC Suite.
- Sve ostale podatke koji Vam više nisu potrebni

Preuzimanje!

Preuzimanje! (mrežni servis) je mobilna prodavnica sadržaja u Vašem uređaju. Na Internetu možete da pretražujete i da sa njega preuzimate i instalirate u svoj uređaj sadržaje kao što su aplikacije i medija datoteke.

Ovi sadržaji, artikli, su razvrstani po katalozima i folderima koje obezbeđuju različiti provajderi servisa. Neki artikli se plaćaju, ali se najčešće mogu besplatno probno puštati.

Pritisnite pa izaberite **Internet** > **Preuzimanje!**

Za detalje, vidite brošuru Dodatne aplikacije.

Podrška

Nokia podrška i kontakt informacije

Najnoviju verziju ovog uputstva, dodatne informacije, sadržaje za preuzimanje kao i servise koji se odnose na Vaš Nokia uređaj potražite na adresi www.nokia.com/support ili na lokalnom Nokia sajtu.

Na Web sajtu možete naći informacije o načinu korišćenja Nokia proizvoda i servisa. Ako je potrebno da se obratite službi za brigu o kupcima, proverite listu lokalnih kontakt centara na adresi www.nokia.com/customerservice.

U vezi servisiranja, potražite najbliži Nokia servisni centar na adresi www.nokia.com/repair.

Ažurne verzije softvera

Nokia pravi ažurne verzije, dopune, softvera koje mogu nuditi nove funkcionalne mogućnosti, poboljšanje funkcija ili poboljšano funkcionisanje. Ove ažurne verzije možete zatražiti koristeći aplikaciju Nokia Software Updater za PC računare. Da biste ažurirali softver svog uređaja potreban Vam je PC računar sa Microsoft Windows 2000 ili XP operativnim sistemom, širokopojasni pristup Internetu

i kompatibilni data kabl za povezivanje Vašeg uređaja i PC računara.

Za dodatne informacije, kao i da biste preuzeli aplikaciju Nokia Software Updater, posetite www.nokia.com/softwareupdate ili svoj lokalni Nokia sajt.

Ukoliko Vaša mreža podržava ažuriranje softvera bežičnim putem, možda ćete moći da ažurne verzije zatražite preko svog uređaja. Vidite „Menadžer uređaja“, „Ažurne verzije softvera“, str. 103.

Pomoć

Vaš uređaj ima pomoć koja se odnosi na trenutni kontekst. Kada je aplikacija otvorena, da biste pristupili pomoći iz trenutnog prikaza, izaberite **Opcije** > **Pomoć**.

Da biste, dok čitate uputstva, iz pomoći prešli na aplikaciju koja je trenutno otvorena u pozadini, pritisnite i držite .

Da biste otvorili pomoć iz glavnog menija, izaberite **Alatke** > **Pomoć**. Izaberite željenu aplikaciju da biste prikazali listu tema pomoći.

Vodič

Vodič Vam daje informacije o nekim funkcijama Vašeg uređaja. Da biste iz menija pristupili vodiču, pritisnite , a zatim izaberite **Aplikacije** > **Vodič** pa zatim i deo koji želite da pogledate.

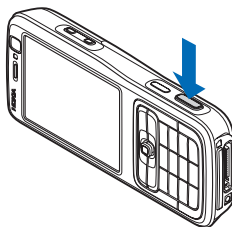
Kamera

Vaša Nokia N73 ima dve kamere; kameru visoke rezolucije na zadnjoj strani aparata (glavna kamera) i drugu, niže rezolucije na prednjoj strani (sekundarna kamera). Za snimanje fotografija i video zapisa možete da koristite obe kamere. Sekundarna kamera na prednjoj strani uređaja radi u portretnom (uspravnom), a glavna kamera u pejzažnom (položenom) režimu.

Nokia N73 podržava rezoluciju slike od 2048 x 1536 piksela kada se koristi glavna kamera. Rezolucija slika u ovim materijalima može da izgleda drugačije.

Slike i video snimci se automatski memorišu u folder **Slike i video** u okviru **Galerija**. Kamere daju fotografije u .jpeg formatu zapisa. Video snimci se beleže u .mp4 formatu ili u 3GPP formatu kada je oznaka tipa datoteke .3gp (kvalitet **Deljenje**). Vidite „Podešavanja videa“, str. 28.

Možete takođe da šaljete fotografije ili video snimke u multimedijalnoj poruci, kao prilog e-mail poruke ili preko Bluetooth veze. Takođe ih možete i postavljati, slati u svoj kompatibilni onlajn album, album na mreži. Vidite „Onlajn deljenje“, str. 38.

Snimanje fotografija

Kada snimate fotografije, imajte na umu sledeće:

- Da se aparat ne bi pomerao, držite ga obema rukama.
- Kvalitet digitalno zumirane slike je slabiji od kvaliteta nezumirane slike.
- Kamera prelazi u režim štednje baterije ako u određenom vremenu ne pritisnete nijedan taster. Pritisnite da biste nastavili sa snimanjem.

Da biste snimili fotografiju, uradite sledeće:

- 1 Da biste aktivirali glavnu kameru, otvorite klizni preklopnik. Ako se kamera nalazi u režimu **Prebacivanje u video režim**, izaberite režim **Prebacivanje u režim za slike** u aktivnoj traci sa alatcima.
- 2 Da biste fiksirali fokus na objektu, delimično pritisnite taster za snimanje (samo glavna kamera). Na ekranu se pojavljuje zeleni indikator fiksnog fokusa. Ako fokus nije fiksiran, pojavljuje se crveni indikator. Otpustite taster za snimanje i ponovo ga pritisnite do pola. Međutim, možete slikati i bez fiksiranja fokusa.
- 3 Da napravite snimak glavnom kamerom, pritisnite taster „slikaj“. Ne pomerajte aparat dok se snimak ne sačuva.

Da biste uvećali ili umanjili (zumirali) prikaz, koristite taster „zum“ na bočnoj strani uređaja.

Možete podesiti osvetljenje i boje pre snimanja fotografije krećući se navigatorom po aktivnoj traci sa alatima. Vidite „Podešavanja parametara – Podesite boju i osvetljenje“, str. 24.

Memorisanje snimljene slike može da potraje duže ako ste promenili vrednosti zumiranja ili podešavanje osvetljenja i boja.

Da biste pre snimanja fotografije oslobodili nešto memorije, izaberite **Opcije > Idi na slobodnu memor.** (na raspolaganju je jedino ako ste prethodno napravili rezervne kopije slika i video snimaka). Vidite „Oslobodite memoriju“, str. 32.

Da biste aktivirali prednju kameru, izaberite **Opcije > Koristi sek. fotoapar.**

Da biste deaktivirali glavnu kameru, zatvorite klizni preklopnik.

Indikatori fotoaparata

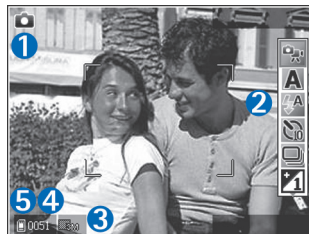
Na tražilu fotoaparata (kamera u režimu pravljenja pojedinačnih snimaka) se prikazuje sledeće:

- Indikator trenutnog režima slikanja (1).
- Aktivna traka sa alatima (2), po kojoj se možete kretati pre pravljenja snimka da biste aktivirali samookidač ili režim više uzastopnih snimaka (sekvenca), postavili scenu (ambijent), režim blica, balans bele boje, kompenzaciju ekspozicije, tonalitet i

svetlosnu osetljivost (aktivna traka sa alatima se ne prikazuje u toku fokusiranja, izoštravanja slike i u toku pravljenja snimka). Vidite „Aktivna traka sa alatima“, str. 22.

- Indikator rezolucije slike (3) prikazuje da li je kvalitet slike **Štampa 3M – visok** (rezolucija 2048x1536), **Štampa 2M – srednji** (rezolucija 1600x1200), **Štampa/e-mail 0,8M – nizak** (rezolucija 1024x768) ili **Multimedijska poruka 0,3M** (rezolucija 640x480).

- Brojač slika (4) pokazuje procenjeni broj slika koje možete snimiti koristeći trenutno odabrani kvalitet slike i preostalu memoriju (brojač se ne vidi tokom fokusiranja i snimanja).
- Indikatori (5) memorije aparata (📷), odnosno memorijske kartice (💳) prikazuju gde se memorišu slike.

Da bi se prikazivali svi indikatori na tražilu, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**. Da bi se prikazivali samo indikatori statusa kamere, izaberite **Sakrij ikone**.

Aktivna traka sa alatka

Sa kamerom, aktivnu traku sa alatka koristite kao prečicu za biranje stavki i postavljanje različitih podešavanja, parametara, pre pravljenja fotografskog ili video snimka. U aktivnoj traci sa alatka, krećite se po stavkama i birajte ih pritiskom na navigator.

Opcije koje su na raspolaganju zavise od režima snimanja i trenutnog statusa. Takođe, možete da definišete i da li se aktivna traka sa alatka stalno prikazuje na ekranu ili se ona aktivira pritiskom na neki taster.

Ako želite da se aktivna traka sa alatka prikazuje na ekranu pre i posle pravljenja fotografskog ili video snimka, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**.

Ako želite da se aktivna traka sa alatka prikazuje kratko, samo kada Vam zatreba, izaberite **Opcije > Sakrij ikone**. Aktivnu traku sa alatka možete da aktivirate pritiskom na navigator.

Pre pravljenja fotografskog ili video snimka, u aktivnoj traci sa alatka izaberite:

 da prelazite iz režima video u režim fotografisanje i obratno,

 da izaberete scenu, ambijent,

 da izaberete režim blica,

 da aktivirate samookidač (samo u režimu fotografisanja). Vidite „I Vi na slici – samookidač“, str. 26.

 da aktivirate režim pravljenja više uzastopnih snimaka, sekvenca (samo u režimu fotografisanja). Vidite „Pravljenje više uzastopnih slika“, str. 25.

 da podesite kompenzaciju ekspozicije (samo u režimu fotografisanja).

 da podesite balans bele boje

 da izaberete neki kolor efekat, koloritet

 da podesite svetlosnu osetljivost (samo u režimu fotografisanja)

Ikone se menjaju i označavaju trenutni status podešavanja ili parametra.

Opcije koje su na raspolaganju zavise od prikaza u kojem se u tom trenutku nalazite.

Vidite i opcije aktivne trake sa alatka u „Nakon pravljenja fotografskog snimka“, str. 23, „Nakon snimanja videa“, str. 27 i „Aktivna traka sa alatka“, str 31 u okviru **Galerija**.

Nakon pravljenja fotografskog snimka

Nakon što napravite fotografski snimak, iz aktivne trake sa alatima (prikazuje se jedino ako je za [Prikaži snimljenu sliku](#) izabrano [Forsiran](#) u Podešavanjima kamere za pravljenje fotografija) izaberite:

- Ako ne želite da sačuvate sliku, izaberite [Obriši](#).
- Da biste sliku poslali putem multimedijalne poruke, e-pošte, Bluetootha ili IC veze, ili je poslali u svoj kompatibilni onlajn (mrežni) album, pritisnite taster „pozovi“ ili izaberite [Pošalji](#). Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 61, „Bluetooth povezivanje“, str. 97 i „Onlajn deljenje“, str. 38. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva. Sliku možete da pošaljete i pozivaocu u toku aktivnog poziva. Izaberite [Pošalji pozivaocu](#) (na raspolaganju jedino u toku aktivnog poziva).
- Da biste slike markirali za Print Basket (Korpu za štampu) radi naknadnog štampanja, izaberite [Dodaj u korpu za štampu](#).
- Izaberite [Štampaj](#) da biste odštamпали sliku. Vidite „Štampanje slika“, str. 36.
- Da biste snimili novu sliku, izaberite [Nova slika](#).

Da biste slici promenili naziv, izaberite [Opcije](#) > [Preimenuj sliku](#).

Da biste tu sliku koristili kao pozadinsku sliku u režimu aktivna pripravnost, izaberite [Opcije](#) > [Postavi za tapet](#).

Podešavanja kamere za pravljenje fotografija

Postoje dve vrste podešavanja za snimanje statičnih slika kamerom: [Konfig. slike](#) i glavna podešavanja. U vezi podešavanja parametra [Konfig. slike](#), vidite „Podešavanja parametara – Podesite boju i osvetljenje“, str. 24. Nakon što zatvorite kameru, parametri podešavanja se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite. Da biste promenili glavna podešavanja, izaberite [Opcije](#) > [Podešavanja](#), a zatim neku od sledećih kategorija:

Kvalitet slike—[Štampa 3M – visok](#) (rezolucija 2048x1536), [Štampa 2M – srednji](#) (rezolucija 1600x1200), [Štampa/e-mail 0,8M – nizak](#) (rezolucija 1024x768) i [Multimedijaska poruka 0,3M](#) (rezolucija 640x480). Što je viši kvalitet slike, to slika zauzima više memorije. Ako od snimka želite da napravite fotografiju, izaberite [Štampa 3M – visok](#), [Štampa 2M – srednji](#), or [Štampa/e-mail 0,8M – nizak](#). Ako želite da snimak šaljete e-poštom, izaberite [Štampa/e-mail 0,8M – nizak](#). Da sliku pošaljete preko MMS servisa, izaberite [Multimedijaska poruka 0,3M](#).

Ove rezolucije su na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da sačuvate sliku u određeni album u galeriji. Ako izaberete [Da](#), otvara se lista raspoloživih albuma.

Prikaži snimljenu sliku – Izaberite **Forsiran** ako želite da vidite snimljenu sliku posle slikanja, ili **Isključen** ako želite da odmah nastavite sa daljim slikanjem.

Primarno ime slike – Definišite primarno, podrazumevano, ime slike.

Prošireni digitalni zum (samo kod glavne kamere)— Izaberite **Forsiran** da omogućite ravnomerne i kontinualne korake zumiranja (približavanje i udaljavanje objekata snimanja) kod digitalnog zuma i proširenog digitalnog zuma. Ako želite da maksimalni koeficijent zumiranja bude podređen očuvanju postavljenog kvaliteta slike, izaberite **Isključen**.

Ton snimanja – Izaberite ton koji će se čuti kada napravite snimak.

Aktivna memorija – Izaberite gde će se memorisati slike koje pravite.

Vrati podeš. kamere – Izaberite **OK** da povratite podrazumevana podešavanja kamere.

Blic

Blic je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Blic koristite na bezbednom rastojanju. Ne koristite blic na ljude i životinje na kratkim rastojanjima. Nemojte zaklanjati blic u toku fotografisanja.

Kamera ima LED blic za snimanja pod slabim osvetljenjem. Za fotoaparát, kameru u režimu pravljenja pojedinačnih

snimaka, na raspolaganju su sledeći režimi blica:

Automatski (A), **Red. crv. očiju** (👁), **Forsiran** (🔍) i **Isključen** (🔌).

Da biste promenili režim blica, u aktivnoj traci sa alatkama izaberite željeni režim blica.

Podešavanja parametara – Podesite boju i osvetljenje

Da biste omogućili da kamera tačnije reprodukuje boje i osvetljenje, ili da biste svojim fotografijama i video snimcima dodali efekte, navigatorom se krećite po aktivnoj traci sa alatkama i izaberite neku od sledećih opcija:

Balans belog – Iz liste izaberite trenutne uslove osvetljenja. Ovime se omogućava da kamera tačnije reprodukuje boje.

Ujednačavanje ekspozicije (samo slike) – Podesite vreme ekspozicije kamere.

Ton boje—Izaberite neki kolor efekat iz liste.

Osetljivost na svetlo (samo za slike) – Izaberite svetlosnu osetljivost kamere. Što je mračniji ambijent, vrednost svetlosne osetljivosti treba da bude veća.

Prikaz na ekranu se menja u zavisnosti od izabranih parametara tako da možete da vidite kako ta promena utiče na fotografije ili video snimke.

Koja su podešavanja na raspolaganju zavisi od toga koja je kamera izabrana.

Ova podešavanja parametara se odnose obe kamere; kada izmenite podešavanja za sekundarnu (drugu) kameru, shodno tome se menjaju i podešavanja glavne kamere. Parametri se vraćaju na svoje podrazumevane vrednosti kad zatvorite kameru.

Kada izaberete novu scenu (ambijent), podešavanja boje i osvetljenja se menjaju u vrednosti koje odgovaraju toj sceni. Vidite „Scene“, str. 25. Podešavanja parametara možete da, po potrebi, izmenite i nakon što izaberete neku scenu, ambijent.

Scene

Scene (ambijenti) Vam pomažu da pronađete prava podešavanja boje i osvetljenja za trenutni ambijent. Iz liste scena izaberite odgovarajuću scenu za snimanje fotografija ili video snimaka. Parametri svake scene su postavljeni za određeni stil i ambijent.

Scene su na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Krećite se navigatorom po aktivnoj traci sa alatka i izaberite neku od sledećih opcija:

Video scene

Automatski (A) (podrazumevano) i **Noć** (🌙)

Scene slika

Automatski (A) (default), **Definiše korisnik** (👤), **Krupni plan** (🔍), **Portret** (👤), **Pejzaž** (🌄), **Sport** (🏃), **Noć** (🌙), and **Portret (noć)** (👤🌙).

Kod fotografisanja, podrazumevana scena je **Automatski**. Za podrazumevanu scenu možete da izaberete i scenu **Definiše korisnik**.

Da sopstvenu scenu podesite prema određenom ambijentu, dođite do **Definiše korisnik**, pa izaberite **Opcije > Promeni**. U sceni koju definiše korisnik možete da podesite različite parametre osvetljenja i boje. Da biste kopirali parametre neke druge scene, izaberite **Na osnovu rež. scena**, a zatim izaberite i željenu scenu.

Pravljenje više uzastopnih slika

Režim više snimaka, sekvenca, je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Da biste postavili kameru tako da pravi šest ili više snimaka u nizu (ukoliko je na raspolaganju dovoljno memorije), u aktivnoj traci sa alatka izaberite **Prebaci u sekvencijalni režim**.

Da napravite šest uzastopnih snimaka, pritisnite taster „slikaj“. Da napravite više od šest uzastopnih snimaka, pritisnite i držite taster „slikaj“. Da prestanete sa pravljenjem snimaka, otpustite taster „slikaj“. Možete da napravite do 100 fotografskih snimaka, zavisno od raspoložive memorije.

Nakon završenog snimanja, slike se prikazuju na ekranu u obliku matrice. Da vidite neki sliku, pritisnite ⏏ da je otvorite.

Režim više uzastopnih snimaka možete da koristite i sa samookidačem. Kada koristite samookidač, maksimalni broj slika je šest.

Da povratite tražilo za ponovno pravljenje više uzastopnih snimaka, pritisnite taster „slikaj”.

I Vi na slici – samookidač

Samookidač je na raspolaganju samo za glavnu kameru.

Koristite samookidač da biste odložili pravljenje snimka, kako biste i Vi sami mogli da uđete u kadar. Da biste podesili kašnjenje samookidača, u aktivnoj traci sa alatka izaberite **Samookidač > 2 sekunde, 10 sekundi ili 20 sekundi**. Izaberite **Aktiviraj** da biste aktivirali samookidač. Uređaj pišti dok samookidač radi. Kamera pravi snimak po isteku podešenog vremena kašnjenja.

Da biste isključili **Samookidač**, u aktivnoj traci sa alatka izaberite **Samookidač > Isključen**.

Samookidač možete da koristite i u režimu više uzastopnih snimaka.

 Savet! U aktivnoj traci sa alatka izaberite **Samookidač > 2 sekunde** da biste umirili ruke pre pravljenja snimka.

Snimanje video snimaka

- 1 Da biste aktivirali glavnu kameru, otvorite klizni preklopnik. Ako se kamera nalazi u režimu **Režim za slike**, izaberite režim **Prebaci u video režim** u aktivnoj traci sa alatka.
- 2 Pritisnite taster „slikaj” da biste počeli da snimate. U portretnom režimu, za snimanje koristite navigator. Prikazuje se crvena ikonica snimanja i čuje se tonski signal, što označava da je snimanje započelo.
- 3 Izaberite **Stop** da biste prekinuli snimanje. Video snimak se automatski memoriše u folder **Slike i video** aplikacije **Galerija**. Vidite „Galerija”, str. 30. Maksimalna dužina videa je 60 minuta (ako je na raspolaganju dovoljno memorije).

Da biste napravili pauzu, privremeno prekinuli snimanje, u bilo kom trenutku, pritisnite **Pauza**. Ikona pauza trepće na ekranu. Snimanje videa se automatski prekida ako je snimanje privremeno zaustavljeno, a nijedan taster nije pritisnut tokom jednog minuta. Ponovo pritisnite taster „slikaj” da biste nastavili da snimate.

Da biste uvećali ili umanjili (zumirali) prikaz, pritisnite taster „zum” na bočnoj strani uređaja.

Da biste podesili osvetljenje i boje pre snimanja videa, krećite se navigatorom po aktivnoj traci sa alatka. Vidite „Podešavanja parametara – Podesite boju i osvetljenje”, str. 24 i „Scene”, str. 25.

Da biste pre snimanja videa oslobodili nešto memorije, izaberite **Opcije > Idi na slobodnu memor.** (na raspolaganju je jedino ako ste prethodno napravili rezervne kopije slika i video snimaka). Vidite „Oslobodite memoriju“, str. 32.

Da biste aktivirali prednju kameru, izaberite **Opcije > Koristi sek. fotoapar.**

Indikatori snimanja videa

Na tražilu se prikazuje sledeće:

- Indikator trenutnog režima slikanja (1).
- Indikator video stabilizacije (2)
- Indikator isključenog tona (3).
- Aktivna traka sa alatima (4), po kojoj možete da se krećete pre snimanja da biste izabrali scenu, balans bele boje i ton boje (traka sa alatima se tokom snimanja ne prikazuje).
- Ukupno raspoloživo vreme snimanja videa (5). U toku snimanja, indikator dužine trenutnog video snimka takođe prikazuje proteklo i preostalo vreme.

- Indikatori memorije aparata (1) i memorijske kartice (2) (6) prikazuju gde se memorišu video snimci.
- Indikator kvaliteta video snimka (7) označava da li je kvalitet video snimka **Visok**, **Normalan** ili **Deljenje**.
- Tip datoteke video snimka (8).

Da bi se prikazivali svi indikatori na tražilu, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**. Izaberite **Sakrij ikone** da se prikazuju samo indikatori video statusa, a u toku snimanja, raspoloživo vreme snimanja, zum traka za vreme zumiranja i selekcion tasteri.

Da biste aktivirali prednju kameru, izaberite **Opcije > Koristi sek. fotoapar.**

Nakon snimanja videa

Nakon što napravite video snimak, iz aktivne trake sa alatima (prikazuje se jedino ako je za **Prikaži snimljeni video** izabrano **Forsiran** u Podešavanjima videa) izaberite:

- Izaberite **Pusti** da biste odmah prikazali video snimak koji ste upravo napravili.

- Ako ne želite da sačuvate video snimak, izaberite **Obriši**.
- Da biste poslali video snimak putem multimedijalne poruke, e-pošte, Bluetootha ili IC veze, ili ga poslali u svoj kompatibilni onlajn (mrežni) album, pritisnite taster „pozovi“ ili izaberite **Pošalji**. Za više informacija, vidite „Poruke“, str. 61, „Bluetooth povezivanje“, str. 97 i „Onlajn deljenje“, str. 38. Ova opcija nije dostupna tokom aktivnog poziva. U multimedijalnoj poruci ne možete da šaljete video snimke sačuvane u formatu .mp4. Video snimak možete da pošaljete i pozivaocu u toku aktivnog poziva. Izaberite **Pošalji pozivaocu**.
- Da biste snimili video snimak izaberite **Novi video**.

Da video snimku promenite naziv, izaberite **Opcije** > **Preimenuj video**.

Podešavanje videa

Postoje dve vrste podešavanja za video rikorder: **Konfig. videa** i glavna podešavanja. U vezi podešavanja parametara **Konfig. videa**, vidite „Podešavanja parametara – Podesite boju i osvetljenje“, str. 24. Nakon što zatvorite kameru, parametri podešavanja se vraćaju na podrazumevane vrednosti, ali glavni parametri ostaju isti dok ih ponovo ne promenite. Da biste promenili glavna podešavanja, izaberite **Opcije** > **Podešavanja**, a zatim neku od sledećih kategorija:

Kvalitet videa – Podesite kvalitet video snimka na **Visok** (najbolji kvalitet za dugotrajnu upotrebu i reprodukciju na

kompatibilnom televizoru, PC-ju ili mobilnom uređaju), **Normalan** (standardni kvalitet za reprodukciju na Vašem mobilnom uređaju) ili **Deljenje** (ograničena veličina video snimka za slanje putem multimedijalne poruke). Ako želite da gledate video snimak na kompatibilnom televizoru ili PC računaru, izaberite **Visok** video kvalitet, koji ima CIF rezoluciju (352x288) i format datoteke .mp4. Da biste video snimak mogli da šaljete putem MMS servisa, izaberite **Deljenje** (QCIF rezolucija, .3gp format datoteke). Veličina video snimka snimljenog pomoću **Deljenje** je ograničena na 300 kB (traje približno 20 sekundi) tako da se kompatibilnim uređajima može slati kao multimedijalna poruka.

Stabilizacija videa – Izaberite **Forsiran** da smanjite podrtavanje kamere u toku snimanja videa.

Snimanje zvuka – Izaberite **Forsiran** ako želite da snimate i sliku i zvuk.

Dodaj u album – Izaberite da li želite da dodate video snimak u određeni album u aplikaciji **Galerija**. Izaberite **Da** da biste otvorili listu raspoloživih albuma.

Prikaži snimljeni video – Izaberite da li želite da se na ekranu prikaže prva sličica snimljenog videa kada prekinete snimanje. Izaberite **Pusti** u aktivnoj traci sa alatka (glavna kamera) ili **Opcije** > **Pusti** (sekundarna kamera) da prikazete video snimak.

Primarno ime videa – Definišite primarno, podrazumevano, ime video snimaka.

Aktivna memorija – Definišite primarnu memorijsku jedinicu: memorija uređaja ili memorijska kartica (ako je ubačena).

Vrati podeš. kamere – Izaberite **OK** da povratite podrazumevana podešavanja kamere.

Galerija

Da biste organizovali svoje slike, video snimke, audio snimke, liste numera, linkove za strimovanje sadržaja itd., pritisnite pa izaberite **Galerija**.

 Savet! Ako se nalazite u nekoj drugoj aplikaciji, da biste videli poslednju sliku memorisanu u **Galerija**, pritisnite taster „prikaži“ na bočnoj strani uređaja. Da biste ušli u glavni prikaz foldera **Slike i video**, ponovo pritisnite taster „prikaži“.

Prikazujte i pretražujte datoteke

Izaberite **Slike i video** , **Numere** , **Audio snimci** , **Linkovi za strim.** , **Prezentacije** ili **Sve datoteke** , pa zatim pritisnite da izabrano otvorite.

Možete da pretražujete i otvarate foldere, kao i da označavate, kopirate i premeštate stavke u foldere. Takođe, možete da pravite

albume, da označavate i kopirate stavke, kao i da ih dodajete u albume. Vidite „Albumi“, str. 33.

Datoteke koje se nalaze na kompatibilnoj memorijskoj kartici (ako je ubačena) su označene sa .

Da biste otvorili neku datoteku, pritisnite . Video snimci, .ram datoteke i linkovi za strimovanje sadržaja se otvaraju i reprodukuju u aplikaciji **RealPlayer**, a audio snimci u aplikaciji **Muzički centar**. Vidite „RealPlayer“, str. 54 i „Muzički centar“, str. 41.

Da biste iskopirali ili premestili datoteke na memorijsku karticu (ako je ubačena) ili u memoriju uređaja, izaberite datoteku, pa zatim **Opcije** > **Premesti i kopiraj** > **Kopiraj u mem. kart.** ili **Premesti u mem. kar.**, ili **Kopiraj u mem. tel.** ili **Premesti u mem. tel.**

Da biste muzičke numere ili audio snimke preuzeli u **Galerija** koristeći pretraživač, u folderima **Numere** ili **Audio snimci** izaberite **Preuz. numera** ili **Pr. zvukova**. Da biste preuzeli slike ili video snimke, u folderu **Slike i video** izaberite ikonicu koja označava preuzimanje. Otvara se pretraživač, pa možete da izaberete marker sajta sa kojega je moguće preuzeti sadržaj.

Slike i video snimci

Snimljene fotografije i video snimci snimljeni kamerom memorišu se u folderu **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**. Slike i video snimci Vam mogu biti poslani i u multimedijalnoj poruci, kao e-mail prilog ili preko Bluetooth veze ili IC vezom. Da biste primljenu sliku ili video snimak mogli da vidite u **Galerija** ili u **RealPlayer**, morate da ih sačuvate u memoriju uređaja ili na kompatibilnu memorijsku karticu (ako je ubačena).

Otvorite folder **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**. Datoteke slika i video snimaka su raspoređene u obliku petlje, a poređane su prema datumu. Prikazuje se broj datoteka. Pomerajte se nalevo ili nadesno da biste pretraživali datoteke jednu po jednu. Da se krećete po grupama datoteka, pomerajte se gore ili dole.

Kada je slika otvorena, da biste sliku zumirali koristite taster „zum“ na bočnoj strani uređaja. Koeficijent zumiranja se prikazuje u donjem desnom delu ekrana. Koeficijent zumiranja se ne pamti trajno.

Da biste izabranu sliku rotirali ulevo ili udesno, izaberite **Opcije > Rotiraj**.

Da biste izmenili neku sliku ili video snimak, izaberite **Opcije > Izmeni**. Otvara se editor slika ili video snimaka. Vidite „Menjanje video snimaka“, str. 34. Vidite „Menjanje slika“, str. 33.

Da biste pravili autorske video snimke, u galeriji izaberite video snimak ili nekoliko snimaka, a zatim izaberite **Opcije > Izmeni**. Vidite „Menjanje video snimaka“, str. 34.

Da biste odštampani svoje slike na kompatibilnom štampaču, ili ih sačuvali na memorijsku karticu (ako je ubačena) radi štampanja, izaberite **Opcije > Odštampaj**. Vidite „Štampanje slika“, str. 36. Takođe, možete i da markirate slike za naknadno štampanje u Print Basket (Korpa za štampu) u okviru **Galerija**. Vidite „Korpa za štampu“, str. 32.

Izaberite **Opcije > Albumi > Dodaj u album** da biste dodali sliku ili video snimak u album u aplikaciji **Galerija**. Vidite „Albumi“, str. 33.

Da biste neku sliku upotreбили kao pozadinsku sliku, izaberite je, pa zatim izaberite **Opcije > Koristi sliku > Postavi za tapet**.

Pritisnite **C** da biste obrisali sliku ili video snimak.

Aktivna traka sa alatcima

U folderu **Slike i video** aktivnu traku sa alatcima možete da koristite kao prečicu za biranje različitih radnji. Aktivna traka sa alatcima je na raspolaganju samo kada je izabrana neka slika ili video snimak.

U aktivnoj traci sa alatcima, krećite se po stavkama nagore ili nadole, i birajte ih pritiskom na navigator. Koje su opcije na raspolaganju zavisi od trenutnog statusa, kao i od toga da li ste izabrali sliku ili video snimak. Takođe, možete da

definišete i da li se aktivna traka sa alatkama stalno prikazuje na ekranu ili se ona aktivira pritiskom na neki taster.

Ako želite da se aktivna traka sa alatkama prikazuje na ekranu, izaberite **Opcije > Prikaži ikone**.

Ako želite da se aktivna traka sa alatkama prikazuje kratko, samo kada Vam zatreba, izaberite **Opcije > Sakrij ikone**. Da biste aktivirali aktivnu traku sa alatkama, pritisnite navigator.

Izaberite neku od narednih opcija:

 da pustite izabrani video animak

 da pošaljete izabranu sliku ili video snimak

 / da dodate ili da uklonite neku sliku iz Korpe za štampu. Vidite „Korpa za štampu“, str. 32.

 da vidite slike u Korpi za štampu

 da započnete slajd šou slika u izabranom albumu

 da obrišete izabranu sliku ili video snimak

 da odštampate prikazanu sliku

Opcije koje su na raspolaganju zavise od prikaza u kojem se u tom trenutku nalazite.

Oslobodite memoriju

Da biste smanjili rezoluciju slika i veličinu odgovarajućih grafičkih datoteka sačuvanih u **Galerija** i time oslobodili memoriju za nove slike, izaberite **Opcije > Skupi**. Da biste

prvo napravili rezervne kopije slika, iskopirajte ih u kompatibilni PC računar ili negde drugde. Kada se izabere **Skupi**, rezolucija slike se smanjuje na 640x480.

Da biste povećali slobodni memorijski prostor nakon kopiranja stavki na druge lokacije ili uređaje, izaberite **Opcije > Slobodna mem..** Listu datoteka koje ste iskopirali možete da pretražujete. Da biste kopiranu datoteku uklonili iz **Galerija**, izaberite **Opcije > Obriši**.

Korpa za štampu

Slike možete da markirate za Korpu za štampu, i da ih naknadno štampate na nekom kompatibilnom štampaču ili, ako je na raspolaganju, na nekom kompatibilnom punktu za štampu. Vidite „Štampanje slika“, str. 36. Markirane slike su označene sa u folderu **Slike i video** i u albumima.

Da biste neku sliku markirali za naknadnu štampu, izaberite sliku pa zatim **Dodaj u kor. za štam.** u aktivnoj traci sa alatkama.

Da biste videli slike u Korpi za štampu, izaberite **Prikaži korpu za štampu** iz aktivne trake sa alatkama, ili izaberite ikonicu Korpe za štampu u folderu **Slike i video** (na raspolaganju je samo ako ste prethodno dodali neke slike u Korpu za štampu).

Da biste neku sliku uklonili iz Korpe za štampu, izaberite tu sliku u folderu **Slike i video** ili u nekom albumu, pa zatim **Ukloni iz korpe** u aktivnoj traci sa alatkama.

Albumi

Uz pomoć albuma možete na lak način da organizujete svoje slike i video snimke. Da vidite listu albuma, u folderu **Slike i video** izaberite **Opcije** > **Albumi** > **Prikaži albume**.

Da biste u album u galeriji dodali fotografiju ili video snimak, dođite do fotografije ili video snimka i izaberite **Opcije** > **Albumi** > **Dodaj u album**. Otvara se lista albuma. Izaberite album u koji želite da dodate fotografiju ili video snimak, a zatim pritisnite .

Pritisnite da biste uklonili datoteku iz albuma. Ta datoteka se ne briše iz foldera **Slike i video** u aplikaciji **Galerija**.

Da biste napravili novi album, u prikazu liste albuma, izaberite **Opcije** > **Novi album**.

Menjanje slika

Da biste izvršili izmene slike nakon snimanja, ili da biste izvršili izmene slika koje su već sačuvane u aplikaciji **Galerija**, izaberite **Opcije** > **Izmeni**.

Izaberite **Opcije** > **Primeni efekat** da se otvori mrežasti prikaz u kojem možete da birate različite opcije izmena koje su označene ikonama. Slike možete da izrezujete i rotirate, da podešavate osvetljaj, boju, kontrast i rezoluciju, kao i da dodajete efekte, tekst, vinjetu ili okvir.

Izrežite sliku

Da biste sliku izrezali, izaberite **Opcije** > **Primeni efekat** > **Izrezivanje**. Da biste ručno izrezali sliku na neku slobodnu dimenziju, izaberite **Ručno**, ili iz liste izaberite neki prethodno definisani odnos dimenzija. Ako izaberete **Ručno**, u gornjem levom uglu slike se pojavljuje krstić. Pomerajte navigator i izaberite površinu koju treba izrezati, pa zatim izaberite **Postavi**. U donjem desnom uglu se pojavljuje još jedan krstić. Ponovo izaberite površinu koju treba izrezati. Da biste podesili prvu izabranu površinu, izaberite **Nazad**. Izabrane površine obrazuju pravougaonik koji formira izrezanu sliku.

Ako ste izabrali neki prethodno definisani odnos dimenzija, izaberite gornji levi ugao površine koju treba izrezati. Koristite navigator da istaknutoj površini promenite dimenzije. Da „zamrznete“ izabranu površinu, pritisnite . Da tu površinu pomerate po slici, takođe koristite navigator. Da izaberete površinu koju treba izrezati, pritisnite .

Smanjite crvenilo

Da biste neutralisali efekat „zečjeg oka“, izaberite **Opcije** > **Primeni efekat** > **Ukl. ef. crvenog oka**. Dovedite krstić na oko, pa pritisnite . Na ekranu se pojavljuje petlja. Pomerajte navigator da podesite dimezije petlje prema oku. Da umanjite crvenilo, pritisnite .

Korisne prečice

Prečice u editoru slika:

- Pritisnite ***** da biste videli sliku na celom ekranu. Ponovo pritisnite ***** da biste se vratili u normalni prikaz.
- Da sliku rotirate u smeru kazaljke na satu ili u suprotnom smeru, pritisnite **3** odnosno **1**.
- Pritisnite **5** ili **0** da biste približili, odnosno udaljili objekat (zum).
- Da se krećete po zumiranoj slici, skrolujte nagore, nadole, ulevo ili udesno.

Menjanje video snimaka

Da biste montirali, izmenili, neki video snimak u [Galeriji](#) i kreirali autorski video snimak, dođite do nekog video snimka pa izaberite [Opcije](#) > [Izmeni](#) > [Spoji Promeni zvuk](#), [Dodaj tekst](#), [Rez](#) ili [Napravi muvee](#). Vidite „Galerija“, str. 30.

 Savet! Za kreiranje autorskih video snimaka možete koristiti [Režiser](#). Izaberite video snimke i slike pomoću kojih želite da napravite muvee i izaberite [Opcije](#) > [Izmeni](#) > [Napravi muvee](#). Vidite „Režiser“, str. 56.

Video editor, montažer, podržava 3gp i .mp4 formate video zapisa, i .aac, .amr, .mp3 i .wav formate audio zapisa.

Autorki video snimci se automatski memorišu u [Slike i video](#) u okviru [Galerija](#). Snimci se memorišu na

memorijsku karticu. Ako memorijska kartica nije na raspolaganju, koristi se memorija uređaja.

Dodajte slike, video, zvuk i tekst

Da biste kreirali autorske video snimke, možete da dodajete slike, video snimke i tekst nekom video snimku u [Galeriji](#).

Da biste kombinovali neku sliku ili video snimak sa izabranim video snimkom, u folderu [Slike i video](#) izaberite [Opcije](#)> [Izmeni](#)> [Spoji](#)> [Slika](#) ili [Video snimak](#). Izaberite željenu datoteku, pa pritisnite [Izaberi](#).

Da u postojeći video snimak umesto postojećeg audio snimka ubacite novi audio snimak, izaberite [Opcije](#)> [Izmeni](#)> [Promeni zvuk](#), pa zatim i neki audio snimak.

Da na početak ili na kraj video snimka ubacite neki tekst, izaberite [Opcije](#) > [Izmeni](#)> [Dodaj tekst](#), unesite tekst koji želite da ubacite, pa zatim pritisnite [OK](#). Zatim izaberite i gde želite da tekst ubacite: [Početak](#) ili [Kraj](#).

Režite video snimak

Video snimak možete da isecate, kao i da unosite markere za početak i kraj dela koji želite da izbacite iz video snimka. U folderu [Slike i video](#) izaberite [Opcije](#) > [Izmeni](#)> [Rez](#).

Da biste prikazali izabrani video snimak od početka, izaberite [Opcije](#) > [Pusti](#).

 Savet! Da biste napravili sliku video snimka, pritisnite taster „izmeni“.

Da biste izabrali koji će delovi postojećeg video snimka biti ubačeni u autorski video snimak, kao i da biste definisali početne i završne markere inserta, dođite do željenog mesta u video snimku, pa zatim izaberite **Opcije > Početak** ili **Kraj**. Da biste izmenili početak i kraj izabranog dela, dođite do željenog markera, pa pritisnite navigator. Izabrani marker sada možete da pomerate po vremenskoj liniji unapred ili unazad.

Da uklonite sve markere, izaberite **Opcije > Ukoloni > Sve markere**.

Da probno pustite video snimak, izaberite **Opcije > Pusti markirani deo**. Da biste se kretali po vremenskoj liniji, skrolujte ulevo ili udesno.

Da privremeno zaustavite reprodukciju video snimka, pritisnite **Pauza**. Da nastavite reprodukciju video snimka, izaberite **Opcije > Pusti**. Da se vratite na prikaz montaže, rezanja, video snimka, pritisnite **Nazad**.

Da biste sačuvali izmene i vratili se u **Galerija**, pritisnite **Urađeno**.

Šaljite video snimke

Da video pošaljete, izaberite **Opcije > Pošalji > Kao MMS, Kao e-mail, Preko Bluetooth veze, Preko IC veze** ili **Web prenos**. Obratite se svom provajderu servisa u vezi maksimalne dužine multimedijalne poruke koju možete da poslati.

 Savet! Ako želite da pošaljete video snimak koji je veći od maksimalne veličine za multimedijalnu poruku koju dopušta Vaš provajder, možete ga poslati koristeći Bluetooth bežičnu tehnologiju. Vidite „Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze“, str. 99. Svoje video snimke možete da prebacujete na kompatibilni PC računar koristeći Bluetooth bežičnu tehnologiju, USB data kabl ili koristeći kompatibilni čitač memorijskih kartica.

Projekcija slajdova

U aktivnoj traci sa alatka, izaberite **Pokreni projekciju slajdova** da biste prikazali slajd šou slika u punom ekranu. Projekcija slajdova počinje od izabrane datoteke. Izaberite neku od narednih opcija:

- **Pauza** – da biste napravili pauzu u projekciji slajdova
- **Nastavi** – da biste nastavili projekciju slajdova, ako je napravljena pauza
- **Kraj** – da biste zatvorili projekciju slajdova.

Da pretražujete slike, pritisnite (prethodna) ili (naredna) (na raspolaganju je jedino kada je opcija **Zumiranje i pomeranje** isključena).

Da podesite ritam prikazivanja slajdova, pre početka projekcije, izaberite **Opcije > Projekcija slajdova > Podešavanje > Odlaganje slajda**.

Da se na naredni slajd prelazi glatko, i da galerija povremeno zumira, uvećava i smanjuje slike, izaberite opciju **Zumiranje i pomeranje**.

Da biste projekciji slajdova dodali zvuk, izaberite **Opcije** > **Projekcija slajdova** > **Podešavanja**, pa zatim neku od narednih opcija:

- **Muzika** – Izaberite **Uključena** ili **Isključena**.
- **Numera** – Izaberite muzičku datoteku iz liste.

Za pojačavanje, odnosno smanjivanje jačine zvuka, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja.

Prezentacije

Prezentacije služe za prikazivanje SVG (scalable vector graphics) datoteka, kao što su karikature i mape. SVG slike zadržavaju svoj originalni izgled kada se odštampaju kao i kada se prikazuju na ekranima različitih dimenzija i pri različitim rezolucijama. Da biste prikazali SVG datoteke, izaberite folder **Prezentacije**, dođite do neke slike, pa zatim izaberite **Opcije** > **Pusti**.

Da uvećate, pritisnite **5** . Da umanjite, pritisnite **0** .

Za prelazak sa prikaza u punom ekranu na normalni prikaz i obratno, pritisnite ***** .

Štampanje slika

Ako želite da štampate slike koristeći **Štampa slike**, izaberite sliku koju želite da štampate, pa zatim opciju štampanja u galeriji, kameri, editoru slika ili slikovniku.

Koristite **Štampa slike** da štampate svoje slike koristeći kompatibilni USB data kabl ili Bluetooth povezivanje. Takođe možete i da slike memorišete na kompatibilnu memorijsku karticu (ako je na raspolaganju), i da ih štampate koristeći kompatibilni štampač koji poseduje čitač memorijskih kartica.

Možete da štampate samo slike koje su u .jpeg formatu. Slike snimljene kamerom se automatski čuvaju u .jpeg formatu.

Da biste štampali na štampaču koji je PictBridge kompatibilan, priključite kabl za prenos podataka pre nego što izaberete opciju štampanja.

Izbor štampača

Kad prvi put koristite opciju **Štampa slike**, prikazuje se lista raspoloživih kompatibilnih štampača nakon što izaberete sliku. Izaberite neki štampač. Taj štampač se postavlja kao podrazumevani štampač.

Ako ste povezali neki PictBridge kompatibilni štampač pomoću data kabla, recimo Nokia komunikacijskog kabla CA-53, taj štampač se automatski prikazuje.

Ako podrazumevani štampač nije raspoloživ, prikazuje se lista raspoloživih uređaja za štampanje.

Da biste promenili podrazumevani štampač, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Podrazum. štampač**.

Prikaz izgleda štampe

Prikaz izgleda štampe se otvara samo kada počnete štampanje neke slike iz galerije.

Izabrane slike se prikazuju u prethodno definisanim izgledima štampe. Pomerajte se levo i desno kroz raspoložive izgled štampe za izabrani štampač da biste promenili izgled štampe. Ako slike ne mogu da stanu na jednu stranicu, pomerajte se gore ili dole da prikazete dodatne stranice.

Podešavanja štampe

Opcije koje su na raspolaganju se razlikuju i zavise od mogućnosti koje nudi izabrani uređaj za štampu.

Da biste postavili podrazumevani štampač, izaberite **Opcije** > **Podrazum. štampač**.

Da izaberete dimenzije papira, izaberite **Veličina papira**, iz liste izaberite dimenzije papira, a zatim **OK**. Izaberite **Obustavi** da biste se vratili u prethodni prikaz.

Mrežno štampanje

Koristeći aplikaciju **Mrež. štamp.** možete da preko mreže (onlajn) naručujete štampanje svojih snimaka i dostavu fotografija direktno na kuću ili na neku prodavnicu u kojoj ih možete preuzeti. Takođe, možete da naručujete

i različite proizvoda sa naštampanom izabranom slikom, recimo šolje ili podloge za miša. Ponuda proizvoda zavisi od provajdera servisa.

Da biste mogli da koristite **Mrež. štamp.**, neophodno je da je instalirana konfiguraciona datoteka za bar jedan servis štampanja. Te konfiguracione datoteke možete dobiti od provajdera servisa Internet foto laboratorije (pravljena fotografija) koji podržavaju **Mrež. štamp.**

Naručite fotografija

Možete da štamplete samo slike koje su u .jpeg formatu.

Pritisnite i izaberite **Galerija** > **Slike i video**.

- 1 Izaberite jednu ili više slika u **Galerija**, pa zatim izaberite **Opcije** > **Odštampaj** > **Naruči slike**.
- 2 Izaberite nekog provajdera servisa iz liste.
- 3 Izaberite **Opcije**, a zatim neku od narednih opcija:
Otvori - da inicirate vezu sa provajderom servisa.
Informacije - da vidite informacije o provajderu servisa, recimo, adresu prodavnice, kontakt podatke i Web linkove sa dodatnim informacijama o tom provajderu servisa.
Ukloni - da uklonite datog provajdera servisa iz liste.
Dnevnik - da vidite detalje o prethodnim narudžbinama.
- 4 Ukoliko se ponuđena usluga sastoji od samo jedne prodavnice, bićete povezani sa provajderom servisa,

i prikazaće se slike koje ste izabrali u **Galerija**. Izaberite **Opcije**, a zatim neku od narednih opcija:

Pogledaj – da biste videli snimke pre naručivanja fotografija. Krećite se gore ili dole da pregledate snimke.

Naruči sada – da date svoju narudžbenicu.

Promeni naruč. proizv. – da promenite vrstu proizvoda kao i broj primeraka za izabrani snimak. U prikazu narudžbenice proizvoda, možete izabrati vrstu i tip proizvoda koji naručujete. Koje su opcije na raspolaganju kao i asortiman proizvoda zavise od datog provajdera servisa.

Pomerajte se (skrolujte) levo ili desno da vidite ili da promenite detalje drugih snimaka.

Promeni korisn. inform. – da promenite podatke o naručiocu i narudžbenici.

Dodaj sliku – da u narudžbenicu dodate nove snimke.

Ukloni sliku – da neke snimke izbacite iz narudžbenice.

- 5 Ukoliko ponuđeni servis sadrži grupu maloprodajnih objekata, bićete povezani sa provajderom servisa, i potrebno je da izaberete prodavnicu/objekat gde želite da preuzmete svoje fotografije. U prikazu se daju slike koje ste odabrali u **Galerija**. Zavisno od provajdera servisa, mogu Vam biti na raspolaganju opcije pretraživanja i nalaženja prodavnica/objekata po različitim kriterijumima pretrage. Možete i da proverite detalje, kao što je radno vreme, izabrane prodavnice/objekta, tako što ćete izabrati

Opcije > Informacije (ukoliko to nudi provajder servisa).

Dodite do željenog punkta za preuzimanje gotovih fotografija, pa zatim pritisnite navigator. Pre naručivanja, snimke možete da pogledate, da promenite detalje snimka ili podatke o kupcu, da u narudžbenicu dodate ili da iz nje izbacite neke snimke. Da naručite izradu fotografija, izaberite **Opcije > Naruči sada**.

Onlajn deljenje

Koristeći aplikaciju **Onlajn deljenje** možete da delite svoje slike i video snimke preko kompatibilnih mrežnih (onlajn) albuma, mrežnih dnevnika (weblog) ili preko drugih servisa za onlajn deljenje sadržaja na Webu. Možete da postavljate sadržalje, da memorišete nezavršene objave kao nacrtne koje ćete kasnije dovršiti, kao i da prikazujete sadržaj albuma. Koji su tipovi sadržaja podržani, zavisi od datog provajdera servisa.

Prvi koraci

Da biste mogli da koristite **Onlajn deljenje** neophodno je da se na taj servis pretplatite kod nekog provajdera servisa onlajn deljenja. Obično se na taj servis možete pretplatiti na Web strani provajdera servisa. U vezi detalja pretplate na servis, obratite se svom provajderu servisa. Za dodatne informacije o kompatibilnim provajderima servisa, vidite www.nokia.com/support.

Kada servis otvorite prvi put u aplikaciji **Onlajn deljenje**, od Vas se traži da kreirate novi nalog i da odredite svoje korisničko ime i lozinku za taj servis. Ovim podešavanjima naloga možete da pristupite i kasnije preko **Opcije > Podešavanja** u aplikaciji **Onlajn deljenje**. Vidite „Podešavanja onlajn deljenja“, str. 40.

Postavite datoteke

Pritisnite , izaberite **Galerija > Slike i video**, zatim datoteke koje želite da postavite, i najzad **Opcije > Pošalji > Web prenos**. Aplikaciji **Onlajn deljenje** možete da pristupite i iz glavne kamere.

Otvora se prikaz **Izbor servisa**. Da biste kreirali novi nalog za neki servis, izaberite **Opcije > Dodaj novi nalog** ili ikonicu tog servisa sa tekstom **Napravi novi** u listi servisa. Ako ste novi nalog kreirali „oflajn“, tj. bez otvorene veze sa servisom, ili ako ste izvršili izmene naloga ili podešavanja servisa preko Web pretraživača sa kompatibilnog PC računara, da biste ažurirali listu servisa u svom uređaju, izaberite **Opcije > Primi servise**. Da izaberete neki servis, pritisnite navigator.

Kada izaberete servis, izabrane slike i video snimci se prikazuju u režimu vršenja izmena. Datoteke možete da otvarate i prikazujete, da ih reorganizujete, da u njih dodajete tekst ili da dodajete nove datoteke.

Da obustavite proces postavljanja na Web i da sačuvate kreiranu „objavu“ kao nacrt, izaberite **Nazad > Sačuvaj**

kao nacrt. Ako je proces postavljanja već započeo, izaberite **Obustavi > Sačuvaj kao nacrt**.

Da biste se povezali na servis i postavili datoteke na Web, izaberite **Opcije > Prenesi**, ili pritisnite .

Otvorite onlajn servis

Da biste videli postavljene slike i video snimke na onlajn servisu, pripremili i poslali stavke ili objekte u svom uređaju, u **Slike i video** izaberite **Opcije > Otvori onlajn servis**. Ako ste novi nalog kreirali „oflajn“, tj. bez otvorene veze sa servisom, ili ako ste izvršili izmene naloga ili podešavanja servisa preko Web pretraživača sa kompatibilnog PC računara, da biste ažurirali listu servisa u svom uređaju, izaberite **Opcije > Primi servise**. Izaberite neki servis iz liste.

Nakon što otvorite servis, izaberite:

- **Otvori u Web pretraž.**—da se povežete na izabrani servis, i da vidite postavljene albume i nacrt albuma koristeći Web pretraživač. Vrsta prikaza zavisi od datog provajdera servisa.
- **Nacrti**—da biste videli i izmenili nacrt stavki, i da biste ih postavili na Web
- **Poslato**—da biste videli poslednjih 20 stavki kreiranih Vašim uređajem
- **Novi članak**—da biste kreirali novu stavku, „objavu“

Koje su Vam opcije na raspolaganju zavisi od datog provajdera servisa.

Podešavanje onlajn deljenja

Da biste izmenili podešavanja **Onlajn deljenje**, u aplikaciji **Onlajn deljenje** izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Moji nalozi

U **Moji nalozi** možete da kreirate nove naloge kao i da vršite izmene postojećih naloga. Da biste kreirali novi nalog, izaberite **Opcije** > **Dodaj novi nalog**. Da biste izmenili neki postojeći nalog, izaberite ga, pa zatim izaberite **Opcije** > **Izmeni**. Izaberite neku od narednih opcija:

Ime naloga—da biste uneli željeno ime naloga

Provajder—da biste izabrali provajdera servisa kojeg želite da koristite. Ne možete promeniti provajdera servisa za postojeći nalog; za novog provajdera servisa morate da kreirate novi nalog. Ako neki nalog obrišete u **Moji nalozi**, brišu se i servisi koji su povezani sa tim nalogom, uključujući i stavke/objekte poslate na taj servis.

Korisničko ime i Lozinka—da biste uneli korisničko ime i lozinku koje ste kreirali kada ste se prijavili na taj onlajn servis.

Veličina slike za prenos—da biste izabrali u kojoj će se veličini slike postavljati/slati na servis.

Podešavanje aplikacije

Veličina slike ekrana—da biste izabrali u kojoj će se veličini slike prikazivati na ekranu Vašeg uređaja.

Ovo podešavanje ne utiče na veličinu slika koje se postavljaju/šalju na servis.

Veličina teksta ekrana—da biste izabrali veličinu karaktera za prikaz teksta u nacrtima i poslatim stavkama, u kreiranju ili izmenama novih stavki.

Napredna

Provajderi—da biste videli ili izmenili podešavanja provajdera servisa, dodali novog provajdera servisa ili videli detalje nekog provajdera servisa. Kada promenite provajdera servisa, svi podaci u **Moji nalozi** za prethodnog provajdera servisa se gube. Ne možete da promenite podešavanja sistemski definisanog provajdera servisa.

Primarna pristup. tačka—da biste promenili pristupnu tačku koja se koristi za povezivanje na onlajn servis; izaberite pristupnu tačku koju želite.

Medija aplikacije

Taster za pristup muzici (Nokia N73 Music Edition)

Ovaj deo opisuje funkcije tastera za pristup muzici (taster „muzika“) Vaše Nokia N73 Music Edition.

Preko tastera za pristup muzici, omogućen Vam je brzi pristup aplikacijama **Muzički centar** i **Radio**.

Da biste otvorili prikaz **Sada slušate** u **Muzički centar**, pritisnite . U vezi kreiranja lista numera za reprodukciju, vidite „Liste numera“, str. 46.

Da biste otvorili **Radio**, pritisnite i držite . U vezi slušanja **Radio** i postavljanja podešavanja, vidite „Visual Radio“, str. 52. Da biste zatvorili **Radio**, izaberite **Izadi**.

 Savet! Ako želite da ostavite aplikacije otvorene i da muzika svira u pozadini, dvaput pritisnite kako biste se vratili u pasivni režim.

Muzički centar

Muzički centar podržava datoteke sa nastavcima AAC, AAC+, eAAC+, MP3, WMA, WAV, 3GP, 3GPP, MPEG, MP4,

M4A, DCF i M3U. **Muzički centar** možda ne podržava sve funkcionalne mogućnosti formata datoteka ili sve varijante tih formata datoteka.

Za dodatne informacije o plejeru, izaberite **Opcije** > **Pomoć** da pristupite kontekstualnoj pomoći.

Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno.

Produženo izlaganje jakom intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Pustite neku pesmu

- 1 Pritisnite i izaberite **Muzički centar**.
- 2 Pokrećite navigator da dođete do omiljene pesme, izvođača ili neke druge kategorije, pa ga pritisnite da otvorite listu kategorija.
- 3 Pritisnite navigator da započnete reprodukciju izabrane pesme. Koristite navigator za kretanje po komandama.

Savet! Da biste otvorili prikaz **Sada slušate** muzičkog centra (plejera) iz bilo kog prikaza Vaše Nokia N73 Music Edition, pritisnite . Pritisnite ga ponovo da biste se vratili u prethodni prikaz.

Da biste izabrali dodatnu muziku za reprodukovanje u prikazu **Sada slušate**, izaberite **Opcije > Idi u muzički meni**.

Da biste osvežili fonoteku nakon što ste ažurirali izbor pesama u svom uređaju, idite u **Muzički meni**, pa zatim izaberite **Opcije > Osveži fonoteku**.

Pesme koje se nalaze na kompatibilnoj memorijskoj kartici su Vam dostupne jedino kada je kartica ubačena u uređaj.

Indikatori

Ikonice u **Muzički centar**:

- —Ponovi pesmu
- —Ponovi sve
- —Pusti nasumice unapred
- —Zvučnik isključen (prikazuje se u iskaćućem prozoru za podešavanje jačine zvuka)

Režimi reprodukovanja

Nasumični redosled reprodukovanja

- 1 Da biste uključili ili isključili nasumični redosled (po slučajnom izboru) reprodukovanja, izaberite **Opcije > Slučajan izbor**.
- 2 Izaberite **Isključeno** ili **Uključeno**. Pojavljuje se prikaz **Sada slušate** sa ili bez ikonice nasumičnog reprodukovanja u gornjem desnom uglu.

Ponovite reprodukovanje

- 1 Da biste ponovo pustili trenutnu pesmu, sve pesme ili da biste isključili ponavljanje reprodukovanja, izaberite **Opcije > Ponovi**.
- 2 Izaberite **Isključeno**, **Sve** ili **Ponovi pesmu**. Pojavljuje se prikaz **Sada slušate** sa ili bez ikonice ponavljanja reprodukovanja svih pesama ili ponavljanja trenutne pesme u gornjem desnom uglu.

Izmenite zvuk

Ekvilajzer

Da biste izvršili izmene zvuka reprodukovanja muzike, izaberite **Opcije > Ekvilajzer**.

Da biste koristili neki od prethodno definisanih skupova podešavanja ekvilajzera, izaberite ga koristeći navigator, pa zatim izaberite **Aktiviraj**. Svaki prethodno definisani skup čine različita podešavanja petopojasnog grafičkog ekvilajzera.

Izmenite prethodno definisane skupove ekvilajzera

- 1 Da biste kreirali novi skup ekvilajzera (audio profil), izaberite **Opcije** > **Novi skup**. Da biste izvršili izmene nekog postojećeg skupa, izaberite **Opcije** > **Izmeni**. Ne mogu se vršiti izmene podrazumevanog, primarnog, skupa ekvilajzera.
- 2 Da biste postavili podešavanja frekvencija, pomerajte navigator ulevo ili udesno da biste izabrali niske, srednje i visoke frekvencije, a nagore ili nadole da biste pojačali ili utišali izabrani frekventni opseg.
- 3 Da biste podešavanja vratili na prvobitne vrednosti, izaberite **Opcije** > **Vrati podrazumev**.

Da biste obrisali neki skup, dođite do njega, pa pritisnite **C**. Ne može se brisati podrazumevani, primarni, skup ekvilajzera.

Audio podešavanja

Da biste izmenili balans kanala i stereo zvučnu sliku, ili da biste pojačali niske (bas) tonove, izaberite **Opcije** > **Podesi zvuk**.

Idite u Muzičku prodavnicu

U modulu Muzička prodavnica možete da tražite, pretražujete na mreži i kupujete muziku za preuzimanje u svoj uređaj. Dostupnost, asortiman i izgled Muzičke prodavnice se razlikuju u zavisnosti od servisa.

- 1 U **Muzički meni**, izaberite **Opcije** > **Idi na „Muzič. prodav.“**. (Ova opcija nije na raspolaganju ako nije prethodno definisana Web adresa nekog muzičkog servisa. Vidite „Podešavanja Muzičke prodavnice“, str. 43).
- 2 Izaberite neku od opcija na ekranu; traženje, pretraživanje na mreži ili biranje tonova zvona.

Podešavanja Muzičke prodavnice

Ova podešavanja mogu biti i prethodno definisana i bez mogućnosti vršenja izmena.

Da biste mogli da koristite ovaj servis, morate da imate ispravno postavljenu Internet vezu. Za više detalja, vidite „Pristupne tačke“, str. 123.

Dostupnost i izgled podešavanja Muzičke prodavnice su različiti.

Takođe, Web adresa date Muzičke prodavnice mora da bude definisana u podešavanjima Muzičke prodavnice.

Da biste izmenili ili definisali Web adresu Muzičke prodavnice, idite u **Muzički meni**, pa izaberite **Opcije** > **Idi na „Muzič. prodav.“**. (Muzička prodavnica se može nalaziti i kao zasebna prečica u folderu Operator.)

U Muzičkoj prodavnici izaberite **Opcije** > **Podešavanja**. Definišite sledeće:

Adresa:—Unesite Web adresu servisa Muzička prodavnica.

Korisničko ime:—Unesite svoje korisničko ime za tu Muzičku prodavnicu. Ako se ovo polje ostavi prazno, korisničko ime ćete morati da unosite pri prijavljivanju na servis.

Lozinka:—Unesite svoju lozinku za tu Muzičku prodavnicu. Ako se ovo polje ostavi prazno, lozinku ćete morati da unosite pri prijavljivanju na servis.

Prenesite muziku

Muziku možete da prenesete iz nekog kompatibilnog PC računara ili nekog drugog kompatibilnog uređaja koristeći USB data kabl ili Bluetooth povezivanje. U vezi detalja o povezivanju svog uređaja, vidite „Povezivanja“, str. 97.

Uslovi koje mora da ispunjava PC računar:

- Microsoft Windows XP operativni sistem (ili noviji).
- Kompatibilna verzija aplikacije Windows Media Player. Više informacija o kompatibilnosti Windows Media Player-a možete naći u delu Nokia N73 na Nokia Web sajtu.
- Nokia PC Suite 6.7 ili novija verzija. Ovaj softver se može instalirati sa CD-ROM diska koji se nalazi u komercijalnom paketu.

Načini povezivanja:

- USB data kabl (miniUSB - USB)
- Kompatibilni PC računar sa mogućnošću Bluetooth povezivanja

Prenos sa PC računara

Datoteke možete da prenesete na tri načina.

- Da biste svoj uređaj na PC računaru videli kao eksterni čvrsti disk na koji možete da prenosite sve vrste datoteka, uređaje povežite pomoću kompatibilnog USB data kabla ili Bluetooth vezom. Ako koristite USB kabl, u svom uređaju izaberite **Prenos podataka** kao metod, način povezivanja. Na ovaj način imate kontrolu nad time šta prenosite i gde to prenosite, ali ne možete da vidite sve podatke o datoteci. Možda nećete moći da prenosite sadržaj koji je zaštićen od kopiranja. Da biste osvežili fonoteku nakon što ste ažurirali izbor pesama u svom uređaju, idite u **Muzički meni**, pa zatim izaberite **Opcije > Osveži fonoteku**.
- Da biste izvršili sinhronizaciju sa Windows Media Player-om, priključite USB kabl, pa zatim izaberite **Medija plejer** kao metodu, način povezivanja. Neophodno je da je u uređaj ubačena kompatibilna memorijska kartica.
- Da biste koristili Nokia Music Manager iz paketa Nokia PC Suite, priključite USB kabl, pa zatim izaberite **PC Suite** kao metod, način povezivanja.

Prenos muzike

I Windows Media Player i Nokia Music Manager iz paketa Nokia PC Suite su optimizovani za prenos muzičkih datoteka. Informacije o prenosu muzike

pomoću Nokia Music Manager potražite u uputstvu za korisnika paketa Nokia PC Suite koje se nalazi na CD-ROM disku Vašeg Nokia N73 uređaja.

Funkcionalne mogućnosti sinhronizacije muzike se mogu razlikovati u zavisnosti od verzije aplikacije Windows Media Player. Za više informacija, pogledajte uputstva i pomoćne tekstove odgovarajuće verzije Windows Media Player-a.

Ručna sinhronizacija

Nakon što svoj uređaj povežete sa kompatibilnim PC računarnom, Windows Media Player bira ručnu sinhronizaciju ukoliko na Vašem uređaju nema dovoljno slobodnog memorijskog prostora. Kod ručne sinhronizacije, sami birate pesme i liste numera koje želite da premetite, kopirate ili da uklonite.

Kada prvi put povežete svoj uređaj, morate da unesete neko ime koje će se koristiti za Vaš uređaj u Windows Media Player-u.

Da biste preneli ručno sačinjeni izbor:

- 1 Nakon što se Vaš uređaj poveže sa Windows Media Player-om, u navigacionom oknu izaberite svoj uređaj, ako je povezano više uređaja.
- 2 Prevucite željene pesme i albume u okno liste radi sinhronizacije. Da biste pesme ili albume uklonili, izaberite željenu stavku u listi, pa zatim kliknite **Remove from list**.

- 3 Uverite se da se u oknu liste nalaze datoteke koje želite da sinhronizujete, kao i da u uređaju ima dovoljno memorijskog prostora. Kliknite **Start Sync**, da započnete sinronizaciju.

Automatska sinhronizacija

Da biste promenili podrazumevanu opciju prenosa datoteka u Windows Media Player-u, kliknite na strelicu ispod **Sync**, izaberite svoj uređaj, pa zatim kliknite na **Set up Sync**. Štiklirajte ili deštiklirajte kućicu za izbor **Sync this device automatically**.

Ako je kućica za izbor **Sync this device automatically** štiklirana, a Vaš uređaj je povezan, fonoteka u Vašem Nokia N73 uređaju se automatski ažurira, usklađuje, sa listama numera koje ste izabrali u Windows Media Player-u.

Ako nije izabrana nijedna lista numera, za sinhronizaciju se bira kompetna fonoteka PC računara. Imajte na umu da fonoteka u Vašem PC računaru može da sadrži više datoteka nego što može da stane u memoriju uređaja i na memorijsku karticu Vašeg Nokia N73 uređaja (ako je ubačena). Za dodatne informacije, vidite tekst pomoću u Windows Media Player-u.

Liste numera Vašeg uređaja se ne sinhronizuju sa listama numera Windows Media Player-a.

Upravljanje datotekama

Podrazumevano, Windows Media Player organizuje pesme po folderima, recimo, po izvođaču ili nazivu albuma. Kada koristite druge metode prenosa podataka, kao što je **Memorijski uređaj**, možda će biti potrebno da ograničite broj datoteka po folderu, radi optimalnijih performansi. Nemojte memorisati više od 50 datoteka ili foldera u jedan folder.

Liste numera

Kreirajte listu numera za reprodukovanje

Da biste kreirali listu pesama za reprodukovanje:

- 1 Izaberite **Opcije** > **Napravi listu numera** u prikazu **Liste za reprod..**
- 2 Inesite neko ime za tu listu numera (za reprodukovanje), pa zatim izaberite **OK**, ili pritisnite navigator.
- 3 Proširite ili sažmite slog sa imenom izvođača da biste pronašli pesme koje želite da uključite u listu numera za reprodukovanje. Pritiskajte navigator da dodajete stavke u listu. Da biste prikazali listu pesama nekog izvođača, pomerite navigator udesno. Da biste „sakrili“ listu pesama, pomerite navigator ulevo.
- 4 Kada napravite svoj izbor, izaberite **Urađeno**.

Dodajte pesme u listu numera za reprodukovanje

Pesme možete da dodajete u neku postojeću listu ili da prvo kreirate novu listu.

- 1 U nekoj listi pesama izaberite **Opcije** > **Dodaj pesme**.
 - 2 Proširite ili sažmite slog sa imenom izvođača da biste pronašli pesme koje želite da uključite u listu numera za reprodukovanje. Pritiskajte navigator da dodajete stavke u listu. Da biste prikazali listu pesama nekog izvođača, pomerite navigator udesno. Da biste „sakrili“ listu pesama, pomerite navigator ulevo.
 - 3 Kada napravite svoj izbor, izaberite **Urađeno**.
- **Savet!** Pesme možete da dodajete čak i u listu koja se trenutno reprodukuje.
Da biste potražili neku pesmu, preko tastature počnite da unosite tekst.

Reorganizujte pesme

- 1 Izaberite **Opcije** > **Pr.redosl.liste** u prikazu liste numera za reprodukovanje.
- 2 Izabrana pesma je spremna za premeštanje na neko drugo mesto. Krećite se nagore ili nadole da je premestite na neko drugo mesto, ili je ostavite na istom mestu.
- 3 Izaberite **Otpusti**.
- 4 Dodite do pesme koju želite da premestite.

- 5 Izaberite [Prevuci](#).
 - 6 Dodite do novog mesta u listi.
 - 7 Izaberite [Otpusti](#).
 - 8 Kada izvršite reorganizaciju liste, izaberite [Urađeno](#).
- 💡 **Savet!** Neku stavku možete da „prevučete“ (uhvatite) i „otпустite“ i pritiskom na navigator.

Uklonite pesme iz liste numera za reprodukovanje

Pesme možete da uklonite iz liste numera za reprodukovanje.

- 1 Dodite do neke pesme u listi numera za reprodukovanje.
- 2 Izaberite [Opcije](#) > [Ukloni iz liste za repr..](#)
- 3 Izaberite [Da](#) da to potvrdite. Ovim brisanjem se pesma ne briše iz uređaja; ona se samo uklanja iz liste numera za reprodukovanje.

Dodajte stavke iz drugih prikaza u listu numera za reprodukovanje

Pesme, albume, izvođače, žanrove i kompozitore možete da dodajete u postojeće ili nove liste numera za reprodukovanje iz različitih prikaza u oknu [Muzički meni](#).

- 1 U nekom prikazu otvorenom iz [Muzički meni](#) izaberite neku stavku.
- 2 Izaberite [Opcije](#) > [Dodaj listi za repr.](#) > [Sačuvana lista za reproduku.](#) ili [Nova lista za reprodukciju](#).

- 3 Ako ste izabrali opciju [Nova lista za reprodukciju](#), unesite ime za tu novu listu, pa zatim izaberite [OK](#). Ako ste izabrali opciju [Sačuvana lista za reproduku.](#), izaberite željenu listu, pa zatim izaberite [OK](#).
- 💡 **Savet!** U nekim prikazima, za istovremeno dodavanje u listu možete da izaberete veći broj pesama tako što ćete izabrati [Opcije](#) > [Markiraj/Demarkiraj](#) > [Markiraj](#).
- 💡 **Savet!** U listu numera možete da dodate i pesmu koju trenutno slušate.

Detalji liste numera za reprodukovanje

U prikazu [Liste za reprodukciju](#) izaberite [Opcije](#) > [Detalji liste za repro..](#) Prikazuju se naredni podaci:

Ime—Ime liste numera

Pesme—Trenutni broj pesama u listi

Lokacija—Lokacija liste numera

Datum—Datum kada je lista poslednji put bila menjana

Vreme—Vreme kada je lista poslednji put bila menjana

Automatske liste numera za reprodukovanje

Naredne liste numera se automatski pojavljuju u prikazu lista numera za reprodukovanje:

Najčešće puštano—Sadrži 40 pesama iz liste najskorijih pesama koje su najčešće slušane.

Prethodno repr. pesme—Sadrži poslednjih 40 prethodno slušanih pesama u obrnutom redosledu; poslednja slušana pesma je poslednja u listi.

Prethodno dodato—Sadrži pesme koje ste dodali u fonoteku u toku poslednje sedmice.

Opcije koje su na raspolaganju

Naredne stavke su na raspolaganju kao opcije u različitim prikazima muzičkog centra (plejera):

Idi na „Reprod. sada“—Otvora se prikaz u kojem se daju informacije, podaci, o pesmi koja se trenutno reprodukuje.

Idi na „Muzič. prodav.“—Otvora se bežična veza sa Web prodavnicom u kojoj možete da tražite, pretražujete i kupujete muziku.

Osveži fonoteku—Ažurira se lista fonoteke tako što se traže nove pesme pretraživanjem (skeniranjem) memorije uređaja i uklanjaju neispravni linkovi (veze).

Detalji pesme/Detalji liste za repro./Detalji fonoteke—prikazuju se informacije, podaci, o izabranoj stavci.

Pomoć—Otvora se aplikacija pomoći.

Napravi listu numera—Otvora se prikaz u kojem možete da kreirate novu listu numera za reprodukovanje.

Pošalji—Omogućava Vam da izabranu stavku pošaljete nekom drugom kompatibilnom uređaju.

Obriši—Izabrana stavka se uklanja nakon Vaše potvrde. Pesma se trajno briše iz memorije uređaja ili iz kompatibilne memorijske kartice (ako je ubačena).

Preimenuj—Promena imena izabrane stavke.

Dodaj listi za repr.—Dodaje se izabrana stavka u postojeću ili u novu listu numera za reprodukovanje.

Omot albuma—Otvora se prikaz „omota albuma“, grafičkih sadržaja koji su pridodati izabranom albumu ili izabranoj pesmi. „Omot albuma“ možete da promenite, kao i da u njega dodajete druge slike iz svog uređaja.

Markiraj/Demarkiraj—Omogućava Vam da za nešto izaberete veći broj stavki.

Postavi za ton zvona—Postavlja se izabrana pesma za ton zvona aktivnog načina rada. Radi optimalnijeg funkcionisanja, tonove zvona držite u memoriji uređaja.

Promeni redosled liste—Reorganizuju se pesme i liste numera za reprodukovanje.

Opcije koje su na raspolaganju samo u prikazu „Sada slušate“

Idi u muzički meni—Otvora se prikaz **Muzički meni**.

Slučajan izbor—Uključuje se ili isključuje reprodukovanje po slučajnom izboru. U režimu reprodukovanja po slučajnom izboru, pesme se puštaju bez nekog posebnog redosleda, nusumice.

Ponovi—Ponavlja se jedna ili više pesama iz liste numera za reprodukovanje koja se trenutno pušta.

Ekvilajzer—Otvora se prikaz u kojem možete da podesite odnos frekvencija zvuka.

Pokreni vizuelizaciju—Vršenje izbora „omota albuma” ili neke animacije koja će se reprodukovati uz numeru. Izaberite **Zatvori** da biste se vratili u prikaz **Sada slušate**.

Podesi zvuk—Otvora se prikaz u kojem možete da menjate balans kanala, stereo zvučnu sliku i intenzitet niskih (bas) tonova.

Promenite imena stavki

- 1 Izaberite neki **Izvođaču**, **Albumu**, **Žanru** ili **Kompozitoru** iz liste.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Preimenuj**.
- 3 Unesite novo ime, a zatim izaberite **OK**. Ažuriraju se sve pesme koje pripadaju izabranom izvođaču, albumu, žanru ili kompozitoru.

Vidite i izmenite detalje pesme

U prikazu pesme, izaberite **Opcije** > **Detalji pesme**. Prikazuju se i mogu se menjati naredni podaci:

Ime pesme—Ime pesme

Izvođač—Ime izvođača

Album—Ime albuma kojem pesma pripada

Broj numere—Redni broj pesme u albumu kojem ona pripada

Godina—Godina kada je album izdat

Žanr—Stilska kategorija kojoj pesma pripada

Kompozitor—Ime kompozitora pesme

Komentar—Druga vrsta informacija o pesmi

Da biste videli detalje kao što su **Format**, **Trajanje** i **Autorsko pravo**, izaberite **Opcije** > **Prikaži detalje o datot.** u prikazu **Detalji pesme**.

Detalji fonoteke

U **Muzički meni** izaberite **Opcije** > **Detalji fonoteke**. Prikazuju se naredni podaci:

Pesme—Trenutni broj pesama u fonoteci

Trajanje—Ukupno trajanje pesama

Zauzeto—Ukupna veličina datoteka u fonoteci

Osveženo—Datum kada je fonoteka poslednji put bila menjana

Postavite neku pesmu za ton zvona

- 1 Izaberite neku pesmu.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Postavi za ton zv.**. Izabrana pesma je postavljena kao ton zvona trenutno aktivnog načina rada, profila.

Izmenite „omot albuma“

- 1 Izaberite neku pesmu.
- 2 Izaberite **Opcije > Omot albuma**.
- 3 Izaberite **Opcije > Promeni**.
- 4 Krećite se po slikama u galeriji svog uređaja, pa izaberite **Izaberi vizuelizaciju**.
- 5 Da biste povratili prvobitni „omot albuma“, izaberite **Vrati original**.

O kodovanju zvuka

Aplikacije Windows Media Player i Nokia Audio Manager (u sklopu paketa Nokia PC Suite) koduju (komprimuju) audio datoteke koristeći kodeke, kao što su WMA ili MP3, kako bi prištedele memorijski prostor za skladištenje datoteka. Kodovanje se vrši tako što se uklanjaju oni delovi audio signala koji nisu čujni, ili su jedva čujni ljudskom uhu.

Bez obzira na enkoder i kvalitet kodeka, audio kvalitet takve datoteke je slabiji od originalnog.

Osnovni kodeci koje podržava ovaj uređaj su AAC, WMA i MP3. Svi oni imaju i različite varijante.

Bitni protoci

Kod kodovanja zvuka, kvalitet zvuka rezultata kodovanja zavisi od frekvencije uzorkovanja (odabiranja) i bitnog protoka koji se pri tome koriste. Frekvencija uzorkovanja

se izražava u hiljadama uzoraka u sekundi (kHz), i kod muzike CD kvaliteta ona je fiksna i iznosi 44,1 kHz. Bitni protok se izražava u kilobitima u sekundi (kbps). Što je bitni protok viši, to je bolji kvalitet zvuka.

Potrebni nivo kvaliteta zavisi od Vaših zahteva, od slušalica koje se koriste kao i od ambijentalne buke i smetnji. U slučaju MP3 snimaka, bitni protok između 128 i 192 kbps daje rezultate dovoljno dobre za slušanje pop muzike koristeći Vaš uređaj. WMA i AAC generalno daju slične rezultate kao i MP3 ali sa stepen nižim bitnim protokom (96 – 160 kbps). AAC varijante, kao što su AAC+ i poboljšani AAC (eAAC+) daju zvuk CD kvaliteta sa bitnim protocima od samo 48 kbps. Klasična muzika i harmonijski bogata muzika zahtevaju viši bitni protok neko osnovna pop muzika.

Za kodovanje govora i sličnih tonskih zapisa, kod kojih je kvalitet zvuka manje važan od uštede smeštajnog prostora, možete koristiti bitne protoke od 8 do 64 kbps. Sa nižim bitnim protocima, WMA i AAC generalno daju bolje rezultate od MP3 kodovanja.

Promenljivi bitni protok

Vaš uređaj podržava promenljivi bitni protok (VBR – variable bitrate). Promenljivi bitni protok znači da se bitni protok pri kodovanju menja u zavisnosti od složenosti materijala koji se koduje. Kada se koristi VBR,

kodovanje se optimizuje tako da se očuva konstantan audio kvalitet celog snimka, za razliku od konstantnog bitnog protoka (CBR – constant bitrate) kod kojeg se gubi kvalitet harmonijski složenih deonica.

Flash plejer

Koristeći **Flash Player** možete da prikazujete, puštate i interaktivno koristite kompatibilne „fleš“ datoteke namenjene za mobilne uređaje.

Organizujte „fleš“ datoteke

Pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Flash Player**.

Da biste otvorili neki folder ili pustili neku „fleš“ datoteku, pritisnite navigator.

Da biste neku „fleš“ datoteku poslali nekom kompatibilnom uređaju, dodite do njega, pa pritisnite taster „pozovi“.

Da biste neku „fleš“ datoteku kopirali u drugi folder, izaberite **Opcije** > **Organizuj** > **Kopiraj u folder**.

Da biste neku „fleš“ datoteku premestili u drugi folder, izaberite **Opcije** > **Organizuj** > **Premesti u folder**.

Da biste kreirali folder da organizujete svoje „fleš“ datoteke, izaberite **Opcije** > **Organizuj** > **Novi folder**.

Na raspolaganju mogu biti različite opcije.

Da biste obrisali neku „fleš“ datoteku, dodite do nje, pa pritisnite .

Puštajte „fleš“ datoteke

Pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Flash Player**.

Dodite do neke „fleš“ datoteke, pa pritisnite navigator.

Da pojačate, odnosno da smanjite jačinu zvuka, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja.

Ako je na raspolaganju, izaberite **Opcije**, a zatim neku od sledećih opcija:

Pauza—da privremeno zaustavite reprodukovanje

Stop—da prekinete reprodukovanje

Kvalitet—da izaberete kvalitet reprodukcije. Ukoliko je reprodukcija neujednačena i usporena, izaberite **Srednji** ili **Nizak**.

Puni ekran—da datoteku reprodukuje preko celog ekrana. Da biste se vratili u standardni ekran, izaberite **Normalni ekran**.

Mada ključne fukcije nisu vidljive kada je prikaz preko celog ekrana, njima se može pristupiti pritiskom na jedan od selekcionih tastera.

Uklopi u ekran—da datoteku reprodukuje u njenoj originalnoj veličini nakon zumiranja

Švenk režim uključen—da biste mogli da se krećete po ekranu navigatorom nakon što ste uvećali, zumirali, prikaz

Visual Radio

Pritisnite i izaberite **Radio**. Ovu aplikaciju možete da koristite kao obični FM radio sa automatskim podešavanjem i memorisanjem stanica, ili sa paralelnim vizuelnim informacijama koje su u vezi sa radio programom na ekranu, ako podesite stanicu koja nudi Visual Radio servis. Visual Radio servis koristi paketni prenos podataka (mrežni servis). Možete da slušate FM radio i da istovremeno koristite druge aplikacije.

 Savet! Da biste pristupili **Visual Radio** iz režima aktivne pripravnosti, na svojom Nokia N73 Music Edition uređaju, pritisnite i držite .

Ako nemate pristup Visual Radio servisu, operatori i radio stanice u Vašoj oblasti možda ne podržavaju Visual Radio.

Dok slušate radio možete normalno da upućujete pozive ili odgovarate na dolazne pozive. Zvuk iz radija se isključuje u toku aktivnog poziva.

Radio bira radni frekventni opseg na osnovu informacije o državi koju je primio sa mreže. Ako ova informacija nije dostupna, možda će biti zatraženo da izaberete oblast u kojoj se nalazite ili je možete izabrati u podešavanjima za Visual Radio. Vidite „Podešavanja“, str. 53.

Slušajte radio

Imajte na umu da kvalitet radio prijema zavisi od pokrivenosti date oblasti signalom radio stanice.

FM radio prijemnik koristi drugu antenu, a ne telekomunikacionu antenu bežičnog uređaja. Da bi FM radio ispravno funkcionisao, neophodno je da su na uređaj priključene kompatibilne slušalice ili odgovarajuća proširenja.

Pritisnite i izaberite **Radio**. Izaberite ili da biste započeli pretraživanje stanica. Izaberite **Opcije** > **Ručno podešavanje** da biste ručno promenili frekvenciju.

Ako ste prethodno sačuvali radio stanice, izaberite ili da biste prešli na sledeću ili prethodnu sačuvanu stanicu, ili pritisnite odgovarajući numerički taster da biste izabrali memorisanu stanicu.

Pritisnite taster za podešavanje jačine zvuka da biste podesili jačinu zvuka. Da biste slušali radio preko zvučnika, izaberite **Opcije** > **Aktiviraj zvučnik**.

Upozorenje: Muziku slušajte umereno glasno.

Produženo izlaganje jakim intenzitetu zvuka može da Vam ošteti sluh. Ne držite uređaj uz uho kada je aktiviran zvučnik, pošto zvuk može biti preglasan.

Da biste pregledali dostupne stanice na osnovu lokacije, izaberite **Opcije > Imenik stanica** (mrežni servis).

Da biste sačuvali trenutno podešenu stanicu u listu stanica, izaberite **Opcije > Sačuvaj stanicu**. Da biste otvorili listu sačuvanih stanica, izaberite **Opcije > Stanice**.

Da biste se vratili u pasivni režim i ostavili da FM radio radi u pozadini, izaberite **Opcije > Pusti u pozadini**.

Pratite vizuelni sadržaj

Da biste proverili raspoloživost servisa i cene, kao i da biste se pretplatili na servis, obratite se svom provajderu servisa.

Da biste pratili raspoloživi vizuelni sadržaj za podešenu stanicu, izaberite ili **Opcije > Startuj vizuelni servis**. Ako ID vizuelnog servisa nije sačuvan za tu stanicu, unesite ga ili izaberite **Preuzmi** da biste ga potražili u imeniku stanica (mrežni servis).

Kada je veza sa vizuelnim servisom uspostavljena, ekran prikazuje trenutni vizuelni sadržaj.

Da biste podesili podešavanja ekrana za prikaz vizuelnog sadržaja, izaberite **Opcije > Podešavanje prikaza**.

Sačuvane stanice

U radiju možete da sačuvate do 20 radio stanica. Da biste otvorili listu stanica, izaberite **Opcije > Stanice**.

Da biste slušali sačuvanu stanicu, izaberite **Opcije > Stanica > Slušaj**. Da biste pomoću Visual Radio servisa pratili raspoloživi vizuelni sadržaj stanice, izaberite **Opcije > Stanica > Startuj vizuelni servis**.

Da biste promenili informacije o stanici, izaberite **Opcije > Stanica > Izmeni**.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Početni ton - Izaberite da li će neki ton biti reprodukovan prilikom pokretanja aplikacije.

Autostart servis - Izaberite **Da** da bi Visual Radio servis automatski bio pokrenut kada izaberete sačuvanu stanicu koja nudi servis Visual Radio.

Pristupna tačka - Izaberite pristupnu tačku koja se koristi za data vezu. Pristupna tačka Vam nije potrebna ako aplikaciju koristite kao obični FM radio prijemnik.

Trenutni region - Izaberite oblast u kojoj se trenutno nalazite. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako prilikom pokretanja aplikacije nije bilo mrežne pokrivenosti.

RealPlayer

Pritisnite i izaberite **Aplikacije > RealPlayer**. Koristeći program **RealPlayer**, možete da reprodukujete video snimke ili da bežično strimujete medija datoteke. Tokom pretraživanja Web strana možete da aktivirate neki link za strimovanje sadržaja, ili možete da ga sačuvate u memoriju telefona ili na kompatibilnu memorijsku karticu (ako je ubačena).

RealPlayer podržava datoteke sa nastavcima (ekstenzijama) .3gp, .mp4 i .rm. Međutim, **RealPlayer** možda ne podržava sve formate datoteka ili sve varijante formata. Na primer, **RealPlayer** pokušava da otvori sve .mp4 datoteke, ali neke .mp4 datoteke mogu da uključuju i sadržaj koji nije usklađen sa 3GPP standardom, pa ih samim tim ne podržava ni ovaj model uređaja.

Pustite video snimke

- 1 Da biste pustili, reprodukovali neku medija datoteku iz memorije uređaja ili sa memorijske kartice (ako je ubačena), izaberite **Opcije > Otvori**, pa zatim izaberite: **Prethodni snimci** – da biste reprodukovali jednu od poslednjih šest datoteka puštenih u **RealPlayer** **Sačuvani snimak** – da biste reprodukovali neku datoteku koju ste sačuvali u aplikaciji **Galerija**. Vidite „Galerija“, str. 30.

- 2 Dodite do neke datoteke, pa pritisnite da biste je reprodukovali.

Prečice u toku reprodukcije:

- Pritisnite i držite da biste brzo premotavali napred.
- Pritisnite i držite da biste brzo premotavali unazad.
- Da biste isključili zvuk, pritisnite i držite taster za smanjenje jačine zvuka na bočnoj strani telefona sve dok se ne prikaže . Da biste uključili zvuk, pritisnite i držite taster za pojačavanje zvuka sve dok ne vidite .

Bežično strimujte sadržaj

Mnogi provajderi servisa zahtevaju da koristite neku Internet pristupnu tačku (IAP) za svoju primarnu, podrazumevanu, pristupnu tačku. Drugi provajderi dopuštaju korišćenje WAP pristupne tačke.

Pristupne tačke su možda konfigurisane kod prvog startovanja Vašeg uređaja.

Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

U modulu **RealPlayer** možete da otvarate samo URL adrese tipa `rtsp://`. Međutim, **RealPlayer** prepoznaje i http link do neke .ram datoteke.

Ako želite da bežično strimujete sadržaj, izaberite neki link za strimovanje sadržaja koji je sačuvan u aplikaciji **Galerija**, koji se nalazi na nekoj Web strani ili koji ste

primili kao tekstualnu ili kao multimedijalnu poruku. Pre nego što se započne strimovanje živog sadržaja, uređaj se povezuje na dati sajt i počinje sa učitavanjem sadržaja. Taj sadržaj se ne memoriše u Vaš uređaj.

Primate RealPlayer podešavanja

Podešavanja za **RealPlayer** možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku od provajdera servisa. Vidite „Podaci i podešavanja”, str. 67. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa.

Promenite RealPlayer podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Video – da bi **RealPlayer** automatski ponavljao puštanje video snimaka.

Veza – da biste izabrali da li će se koristiti proksi server, da biste promenili primarnu pristupnu tačku, kao i da biste postavili opseg portova za povezivanje. Za ispravna podešavanja se obratite svom provajderu servisa.

Podešavanja proksi servera

Koristi proksi server – Izaberite **Da** da biste koristili proksi server.

Adresa proksi ser. – Unesite IP adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta proksi servera.

 Rečnik termina: Proksi serveri su posrednički serveri između medija servera i korisnika. Neki provajderi servisa ih koriste da bi obezbedili dodatnu sigurnost i da bi ubrzali pristup stranicama pretraživača koje sadrže audio ili video snimke.

Podešavanja mreže

Prim. pristupna tačka – Dodite do pristupne tačke koju želite da koristite za povezivanje na Internet, a zatim pritisnite .

Vreme na vezi – Postavite vremenski period posle kojeg će **RealPlayer** raskinuti vezu sa mrežom kada privremeno zaustavite reprodukciju medija sadržaja preko mrežne veze. Izaberite **Definiše korisnik**, pa zatim pritisnite . Unesite vreme, a zatim izaberite **OK**.

Najniži UDP port – Unesite najniži broj porta za opseg portova servera. Minimalna vrednost je 1024.

Najviši UDP port – Unesite najviši broj porta za opseg portova servera. Maksimalna vrednost je 65535.

Izaberite **Opcije > Napredna podešav.** da biste izmenili vrednosti širine opsega za različite mreže.

Režiser

Da biste kreirali muvee (filmčić), pritisnite , pa zatim izaberite **Galerija** > **Slike i video** > **Opcije** > **Izmeni** > **Napravi muvee**.

„muvee“ je kratak, montirani video snimak koji može da sadrži video, slike, muziku i tekst. Modul **Režiser** nakon što izaberete stil za muvee, automatski kreira ekspres muvee. **Režiser** koristi podrazumevanu muziku i tekst koji su dodeljeni odabranom stilu. Za autorski muvee možete da izaberete sopstvene video i muzičke snimke, slike i stil, a možete i da dodate uvodnu i završnu poruku. Muvee kreacije možete da šaljete u multimedijalnoj poruci.

Svoje muvee kreacije možete da sačuvate u folder **Slike i video** u okviru **Galerija** u .3gp formatu datoteke.

Kreirajte ekspres muvee spot

- 1 U **Galerija** izaberite slike i video snimke za muvee, pa zatim izaberite **Opcije** > **Izmeni** > **Napravi muvee**. Otvara se prikaz za izbor stilova.
- 2 Za muvee izaberite neki stil iz liste stilova.
- 3 Izaberite **Opcije** > **Napravi muvee**.

Kreirajte autorski muvee spot

- 1 U **Galerija** izaberite slike i video snimke za muvee, pa zatim izaberite **Opcije** > **Izmeni** > **Napravi muvee**. Otvara se prikaz za izbor stilova.
- 2 Dodite do željenog stila, pa izaberite **Opcije** > **Prilagodi**.
- 3 U **Video i slike** ili u **Muzika** izaberite snimke koje želite da ubacite u svoj muvee.
U **Video i slike** možete da definišete redosled kojim će se datoteke reprodukovati u muvee filmiću. Da biste izabrali datoteku koju želite da premestite, pritisnite . Zatim dodite do datoteke ispod koje želite da stavite označenu datoteku, pa pritisnite . Da biste slike i video snimke dodali u muvee ili ih iz njega uklonili, izaberite **Opcije** > **Dodaj/Ukloni**. Da biste montirali (rezali) video snimke, u **Video i slike** izaberite **Opcije** > **Izaberi sadržaje**. Vidite „Izaberite sadržaj“, str. 57.
U modulu **Poruka** možete da dodate uvodni i završni tekst za muvee.
U **Dužina** možete da definišete dužinu, trajanje, muvee filmića. Izaberite neku od narednih opcija:
Definiše korisnik – da biste definisali dužinu muvee filmića
Multimedija poruka – da biste optimizovali dužinu muvee filmića za slanje u sklopu multimedijalne poruke

Koliko i muzika – da biste podesili da dužina muvee filmića bude ista kao dužina izabranog muzičkog snimka

Automatski izbor – da biste u muvee uključili sve izabrane slike i video snimke.

- 4 Izaberite **Opcije** > **Napravi muvee**. Otvara se prikaz za probnu reprodukciju.
- 5 Da biste probno reprodukovali muvee pre nego što ga sačuvate, izaberite **Opcije** > **Pusti**.
- 6 Da biste sačuvali muvee, izaberite **Opcije** > **Sačuvaj**.

Izaberite **Opcije** > **Pravi ponovo** da biste napravili novi autorski muvee koristeći ista podešavanja stila.

Izaberite sadržaj

Da biste montirali (rezali) izabrane video snimke, u folderu **Video i slike** izaberite **Opcije** > **Izaberi sadržaje**. Možete da izaberete delove video snimka koje želite da uključite u muvee, ili one delove koje želite da izostavite. Na klizaču, zelena boja označava uključene, crvena izostavljene, a siva neutralne delove.

Ako želite da uključite određeni deo video snimka u muvee, dođite do tog dela i izaberite **Opcije** > **Obuhvati**. Da neki deo izbacite, izaberite **Opcije** > **Izbaci**. Da izbacite neki snimak ili kadar, izaberite **Opcije** > **Izbaci kadar**.

Da biste modulu **Režiser** dozvolili da po slučajnom izboru uključi ili izostavi neki deo video snimka, dođite do tog dela, a zatim izaberite **Opcije** > **Označi kao neutralno**.

Ako želite da modulu **Režiser** dozvolite da po slučajnom izboru uključi ili izostavi pojedine delove video snimka, izaberite **Opcije** > **Označi sve kao neut.**

Podešavanje

U prikazu za izbor stilova, izaberite **Opcije** > **Prilagodi** > **Podešavanja** da biste izmenili naredne opcije:

Aktivna memorija – Izaberite gde će se memorisati muvee filmići.

Rezolucija – Izaberite rezoluciju za muvee filmiće. Izaberite **Automatska** da bi se koristila optimalna rezolucija na osnovu broja i dužine video snimaka koje ste izabrali.

Primarno muvee ime – Postavite podrazumevano ime za muvee.

Upravljanje vremenom

Sat

Pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Sat**. Da biste postavili novi alarm, izaberite **Opcije** > **Postavi alarm**. Kada je alarm aktiviran, prikazuje se .

Da isključite alarm, izaberite **Stop**, ili da alarm prekinete na 5 minuta, izaberite **Odložiti**.

Ako je u vreme podešeno za alarm uređaj isključen, on će se uključiti i oglasiti alarmom. Ako izaberete **Stop**, uređaj pita da li želite da ga aktivirate za telefoniranje. Izaberite **Ne** da uređaj isključite, ili **Da** da biste mogli da pozivate i primате pozive. Ne birajte opciju **Da** kada upotreba bežičnog telefona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost.

Da biste poništili neki alarm, izaberite **Aplikacije** > **Sat** > **Opcije** > **Ukloni alarm**.

Podešavanja sata

Da biste promenili podešavanja sata, pritisnite , pa zatim izaberite **Aplikacije** > **Sat** > **Opcije** > **Podešavanja**.

Da biste promenili vreme ili datum, izaberite **Vreme** ili **Datum**.

Da biste promenili sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, izaberite **Vrsta sata** > **Analogni** ili **Digitalni**.

Da biste dozvolili da komunikaciona mreža ažurira vreme, datum i časovnu zonu u Vašem uređaju (mrežni servis), izaberite **Vreme od oper. mreže** > **Automatsko ažuriranje**.

Da biste promenili ton alarma, izaberite **Ton alarma sata**.

Svetski sat

Da biste otvorili prikaz „Svetski sat“, otvorite **Sat** pa pritisnite . U prikazu „Svetski sat“ možete da pratite vreme u različitim gradovima.

Da biste dodali grad u listu, izaberite **Opcije** > **Dodaj grad**. U listu možete dodati najviše 15 gradova.

Da biste postavili svoj trenutni grad, dodite do njega, pa izaberite **Opcije** > **Moj trenutni grad**. Grad se prikazuje u glavnom prikazu „Sat“, a vreme u Vašem uređaju se menja prema tom odabranom gradu. Proverite da li je vreme tačno i da li odgovara Vašoj časovnoj zoni.

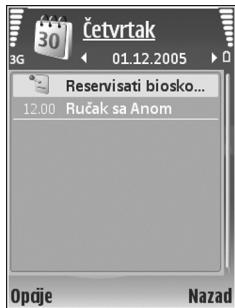
Kalendar

Koristite **Kalendar** da Vas podseća na sastanke, godišnjice kao i da u njemu držite svoje obezveze i druge beleške.

Kreirajte stavke kalendara

💡 **Prečica:** U dnevnom, sedmičnom ili mesečnom prikazu kalendara, pritisnite neki taster (**1 – 0**). Otvara se stavka „sastanak“ i ono što unosite se upisuje u polje **Predmet**. U prikazu „obezeze“, pritiskom bilo kog tastera, otvara se stavka tipa napomena o obezvi.

- 1 Pritisnite **☞**, izaberite **Kalendar > Opcije > Nova stavka**, zatim neku od sledećih opcija:
Sastanak – da Vas telefon podseti na sastanak zakazan za određeni datum i vreme.
Podsetnik – da unesete neku opštu belešku za neki dan.
Godišnjica – da Vas podseća na rođendane ili neke posebne datume (stavke se ponavljaju svake godine).

Obaveza – da Vas podseća na neku obavezu koju treba izvršiti određenog datuma.

- 2 Popunite polja. Da postavite alarm, izaberite **Alarm > Uključi**, pa zatim unesite vrednosti za **Vreme alarma** i **Datum alarma**.
 Da unesete opis sastanka, izaberite **Opcije > Dodaj opis**.
- 3 Da stavku sačuvate, izaberite **Urađeno**.

Kada Vas kalendar upozorava alarmom, izaberite **Tišina** da isključite alarm. Tekst podsetnice će ostati prikazan na ekranu. Da biste prekinuli alarm, izaberite **Stop**. Izaberite **Odloži** da biste privremeno prekinuli alarm.

💡 **Savet!** Svoj kalendar možete da sinhronizujete sa kalendarom u kompatibilnom PC računaru koristeći programski paket Nokia PC Suite. Kada kreirate neku stavku kalendara, postavite i željenu opciju za **Sinhronizacija**.

Prikazi kalendara

💡 **Savet!** Izaberite **Opcije > Podešavanja** da biste promenili dan kojim počinje sedmica ili prikaz koji se pojavljuje kad otvorite kalendar.

U mesečnom prikazu su datumi za koje postoje stavke kalendara označeni malim trouglom u donjem desnom uglu. U sedmičnom prikazu, podsetnice i godišnjice su postavljene pre 8 časova. Za prelazak na mesečni, sedmični, dnevni ili prikaz obaveza, pritisnite *** .**

Da pređete na određeni datum, izaberite **Opcije** > **Idi na datum**. Da skočite na današnji dan, pritisnite **#**.

Da pošaljete napomenu kalendara na neki kompatibilni uređaj, izaberite **Opcije** > **Pošalji**.

Da biste neku stavku kalendara odštampli na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP (osnovni profil za štampu) profil preko Bluetooth veze (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije** > **Štampanje**.

Organizujte svoje stavke kalendara

Brisanje starih stavki u **Kalendar** doprinosi uštedi memorije uređaja.

Da istovremeno obrišete više stavki, pređite u mesečni prikaz, pa izaberite **Opcije** > **Obriši stavku** > **Do datuma** ili **Sve stavke**.

Da obavezu označite kao izvršenu, dođite do nje u listi obaveza, pa zatim izaberite **Opcije** > **Označi kao završ..**

Podešavanja kalendara

Ako želite da izmenite **Ton al. Kalendara**, **Primarni pregled**, **Sedmica počinje u:** ili **Naslov sed. pregleda**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja**.

Poruke

Pritisnite i izaberite **Poruke** (mrežni servis). U aplikaciji **Poruke** možete da kreirate, šaljete, primete, pregledate, unosite izmene i organizujete tekstualne poruke, multimedijalne poruke, e-mail poruke, kao i specijalne tekstualne poruke koje sadrže podatke. Takođe možete i da primete Web servisne poruke, ćelijske info poruke kao i da šaljete servisne zahteve (USSD komande). Poruke i podaci koji se primaju putem Bluetooth ili infracrvene veze se smeštaju u folder **Primljeno** u okviru **Poruke**.

Da biste kreirali novu poruku, izaberite **Nova poruka**.

Multimedijalne poruke mogu da primaju i prikazuju jedino uređaji koji poseduju kompatibilne funkcionalne mogućnosti. Izgled poruke može da bude različit u zavisnosti od prijemnog uređaja.

Poruke sadrži naredne foldere:

 Primljeno – Sadrži primljene poruke osim e-mail i ćelijskih info poruka. E-mail poruke se čuvaju u **Pošt. sanduče**.

 Moji folderi – Služi za razvrstavanje poruka po folderima.

 Savet! Da biste izbegli ponovno pisanje poruka koje često šaljete, možete da koristite tekstove u folderu Šabloni (Obrasci).

 Pošt. sanduče – Da se povežete sa svojim udaljenim poštanskim sandučetom da biste preuzeli nove e-mail poruke ili da bez povezanosti na mrežu (oflajn režim) pregledate prethodno preuzete poruke. Vidite „E-mail“, str. 71.

 Nacrti – Ovde se čuvaju nacrti poruka koje još nisu poslate.

 Poslato – Sadrži poslednjih 20 poruka koje su poslate osim poruka poslatih preko Bluetooth ili IC veze. U vezi promene broja poruka koje će se čuvati, vidite „Ostala podešavanja“, str. 73.

 Za slanje – Ovde se privremeno čuvaju poruke koje čekaju na slanje.

 Primer: Poruke se stavljaju u folder Za slanje, na primer kada se uređaj nalazi izvan zone pokrivanja mreže. Možete da podesite i da se e-mail poruke pošalju kada se prvi naredni put povežete sa udaljenim poštanskim sandučetom.

 Izveštaji – Možete zahtevati da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi poslatih tekstualnih i multimedijalnih poruka (mrežni servis). Prijem izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

 Savet! Nakon što otvorite bilo koji od standardnih foldera, po njima možete da se krećete pritiskom na ili .

Da biste uneli i da svom provajderu servisa poslali servisni zahtev (poznat i kao USSD komanda), kao što su zahtevi za aktiviranje mrežnih servisa, izaberite **Opcije** > **Servisni zahtev** u glavnom prikazu **Poruke**.

Info servis (mrežni servis) Vam omogućava da od svog provajdera primete poruke o raznim temama kao što su vremenska prognoza ili stanje u saobraćaju. Za podatke o raspoloživim temama kao i odgovarajućim brojevima tema, obratite se svom provajderu servisa. U glavnom prikazu **Poruke**, izaberite **Opcije** > **Info servis**. U glavnom prikazu možete da vidite status teme, broj teme, naziv i da li je tema označena () za praćenje.

Info poruke se ne mogu primati u UMTS mrežama. Veza za paketni prenos podataka može da onemogući prijem info poruka.

Pišite tekst

ABC, abc i Abc označavaju koji je režim karaktera izabran. 123 označava numerički režim.

Tradicionalni način unosa teksta

 se prikazuje kada tekst pišete tradicionalnim načinom unosa teksta.

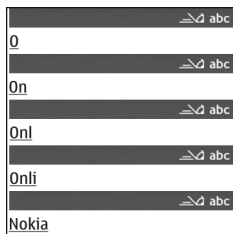
- Pritiskajte numerički taster (**1** - **9**) potreban broj puta sve dok se ne pojavi željeni znak. Na tasteru ima više znakova nego što je na njemu prikazano.
- Ako se naredno slovo nalazi na istom tasteru, sačekajte da se pojavi kursor (ili pritisnite da biste prekinuli čekanje) pa ga unesite.
- Za razmak, pritisnite taster **0** . Pritisnite tri puta **0** da biste kursor pomerili u naredni red.

Intuitivni način unosa teksta

Svako slovo možete da unesete samo jednim pritiskom tastera. Intuitivni način unosa teksta se bazira na ugrađenom rečniku u koji i Vi sami možete da dodajete nove reči. se prikazuje kada tekst pišete intuitivnim načinom unosa teksta.

- 1 Da biste aktivirali intuitivni način unosa teksta, pritisnite i izaberite **Uključi intuitivni unos**. Ovime se aktivira intuitivni način unosa teksta u svim editorima teksta u uređaju.

- 2 Da napišete željenu reč, pritisnite tastere **2 – 9**. Svaki taster pritisnite samo jednom za jedno slovo. Na primer, da biste napisali „Nokia“ kada je izabran rečnik engleskog jezika, pritisnite **6** za slovo „N“, **6** za „o“, **5** za „k“, **4** za „i“, i **2** za „a“.
- Reč se menja posle svakog narednog pritiska na taster.
- 3 Kada završite pisanje reči, a ona je ispravna, da biste to potvrdili, pritisnite , ili pritisnite **0** da biste uneli razmak.
- Ako reč nije ispravna, pritisnite ***** potreban broj puta da biste videli slične reči koje je rečnik pronašao jednu po jednu, ili pritisnite pa izaberite **Intuitivni unos teksta > Slično**.
- Ako se iza reči prikaže znak **?**, reč koju nameravate da napišete se ne nalazi u rečniku. Da biste reč dodali u rečnik, izaberite **Napiši**, upišite reč koristeći tradicionalni način unosa teksta, pa izaberite **OK**. Reč se dodaje u rečnik. Kada se rečnik ispunji, novouneta reč zamenjuje onu koja je najranije uneta.
- 4 Započnite pisanje naredne reči.

Pišite složenice

Napišite prvi deo složenice i potvrdite ga pritiskom na . Napišite poslednji deo složenice. Da se kompletira složenica, pritisnite **0** da unesete razmak.

Isključite intuitivni način unosa teksta

Da biste isključili intuitivni unos teksta u svim editorima u uređaju, pritisnite i izaberite **Intuitivni unos teksta > Isključeno**.

 Savet! Da biste uključili ili isključili intuitivni način unosa teksta, pritisnite brzo dva puta **#**.

Saveti u vezi unosa teksta

Pritisnite i držite odgovarajući numerički taster da biste uneli neki broj u režimu unosa slova.

Za prelazak sa unosa slova na unos brojeva i obratno, pritisnite i držite **#**.

Pritisnite **#** za prelazak sa jedne vrste slova na druga.

Da biste obrisali neki karakter, pritisnite . Da biste obrisali više karaktera, pritisnite i držite .

Najčešći znaci interpunkcije se nalaze na tasteru **1**.

Pritisnite i držite ***** da biste otvorili listu specijalnih znakova.

💡 **Savet!** Da unesete više specijalnih karaktera jedan za drugim, pritisnite **5** kada birate svaki od tih karaktera.

Pišite i šaljite poruke

Pre nego što budete mogli da kreirate neku multimedijalnu poruku ili da napišete e-mail poruku, morate da imate postavljene pravilne parametre veze. Vidite „Primate MMS i e-mail podešavanja“, str. 65 i „E-mail“, str. 71.

Bežična komunikaciona mreža može da ograničava veličinu MMS poruka. Ako slika koju poruka sadrži prelazi to ograničenje, uređaj će je eventualno smanjiti kako bi mogla biti poslata kao MMS.

- 1 Izaberite **Nova poruka**, a zatim neku od narednih opcija:
Tekstualna poruka – da biste poslali neku tekstualnu poruku.
Multimed. poruka – Da biste poslali neku multimedijalnu poruku (MMS).
E-mail – da biste poslali e-mail poruku.
 Ako prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, tražiće se da to učinite. Da započnete kreiranje e-mail podešavanja, izaberite **Start**.

- 2 U polju **Za** pritisnite da biste primaoce ili grupe izabrali među kontaktima, ili ručno unesite broj telefona ili e-mail adresu primaoca. Da biste dodali tačku i zarez (;) koja razdvaja primaoce, pritisnite *****. Broj ili adresu možete i da kopirate iz klipborda (privremene memorije).
- 3 U polju **Predmet**, unesite predmet multimedijalne ili e-mail poruke. Da promenite polja koja se prikazuju, izaberite **Opcije > Adresna polja**.
- 4 U polju za poruku, napišite tekst poruke. Da biste ubacili neki šablon (obrazac), izaberite **Opcije > Ubaci**, ili **Ubaci objekat > Obrazac**.
- 5 Da biste multimedijalnoj poruci dodali medija objekat, izaberite **Opcije > Ubaci objekat > Sliku, Audio snimak ili Video snimak**. Kada je dodat zvuk, prikazuje se . Video snimke koji su sačuvani u .mp4 formatu ne možete da šaljete u multimedijalnoj poruci. U vezi promene formata u kojem se čuvaju snimljeni video zapisi, vidite „Podešavanja videa“, str.28.

- 6 Da biste snimili novu sliku, zvuk ili video za multimedijalnu poruku, izaberite **Opcije > Ubaci novo > Sliku, Audio snimak** ili **Video snimak**. Da biste umetnuli novi slajd u poruku, izaberite **Slajd**. Da biste videli kako ta multimedijalna poruka izgleda, izaberite **Opcije > Pogledaj**.
- 7 Da nekoj e-mail poruci dodate prilog, izaberite **Opcije > Ubaci > Sliku, Audio snimak, Video snimak** ili **Beleška**. E-mail prilozima su označeni sa .

 Savet! Da kao prilog pošaljete neku drugu vrstu datoteke, otvorite odgovarajuću aplikaciju, pa izaberite **Opcije > Pošalji > Kao e-mail**, ako je na raspolaganju.

- 8 Da pošaljete poruku, izaberite **Opcije > Pošalji**, ili pritisnite .

Napomena: Vaš uređaj će možda naznačiti da je Vaša poruka poslata na broj za razmenu poruka koji je programiran u uređaju. Vaš uređaj neće naznačiti da li je ta poruka primljena na odredišnoj strani. Za više detalja u vezi servisa razmene poruka, obratite se svom provajderu servisa.

Vaš uređaj podržava slanje tekstualnih poruka koje prelaze ograničenje broja karaktera za jednu poruku. Duže poruke će biti poslate kao niz od dve ili više poruka. Vaš provajder servisa to može tako i tarifirati. Karakteri koji koriste akcente ili druge znake, kao i karakteri pisama određenih jezika, zauzimaju više prostora i shodno tome ograničavaju broj karaktera koji se može poslati u sklopu jedne poruke.

U navigacionoj traci se vidi indikator dužine poruke koji odbrojava unazad. Na primer, 10 (2) znači da je preostalo još 10 znakova da bi se tekst poslao u dve poruke.

E-mail poruke se pre slanja automatski smeštaju u **Za slanje**. Ako slanje ne uspe, e-mail poruka ostaje u **Za slanje**; prvo sa statusom **U redu za slanje**, zatim, ako slanje ne uspe više puta, sa statusom **Neuspelo slanje**.

 Savet! Možete da kombinujete slike, video, audio i tekst u neku prezentaciju i da je pošaljete u multimedijalnoj poruci. Započnite sa kreiranjem multimedijalne poruke, pa izaberite **Opcije > Kreiraj prezent..** Ova opcija se prikazuje jedino ako je za **Režim kreiranja MMS-a** postavljeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**. Vidite „Multimedijalne poruke“, str. 70.

Primate MMS i e-mail podešavanja

Podešavanja možete da primite i od svog provajdera servisa u formi poruke. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67.

Unesite MMS podešavanja ručno

- 1 Pritisnite , izaberite **Alatke > Podešav. > Veza > Pristupne tačke**, pa zatim definišite podešavanja pristupne tačke. Vidite „Veza“, str. 122.
- 2 Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > MMS poruka > Aktivna prist. tačka**, pa zatim pristupnu tačku koju ste kreirali kao preferentnu vezu. Vidite i „Multimedijalne poruke“, str. 70.

Pre nego što budete mogli da šaljete, primete, preuzimate, prosledujete i odgovarate na e-mail poruke morate da uradite sledeće:

- Pravilno konfigurišite Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite „Veza“, str. 122.
- Pravilno definišite e-mail podešavanja. Ako izaberete **Pošt. sanduče** u glavnom prokazu **Poruke** a da prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, tražiće se da to učinite. Da započnete kreiranje e-mail podešavanja, izaberite **Start**. Vidite i „E-mail“, str. 71. Potrebno je da imate zasebni e-mail nalog. Pridržavajte se uputstava koje dobijete od svog provajdera elektronske pošte i Internet provajdera.

Primljeno – primite poruke

U folderu **Primljeno**, označava nepročitane tekstualne poruke, označava nepročitane multimedijalne poruke, označava podatke primljene preko IC veze a podatke primljene preko Bluetooth veze.

Kada primite neku poruku, u pasivnom režimu se prikazuje i **1 nova poruka**. Da poruku otvorite, izaberite **Prikaži**. Da otvorite neku poruku u folderu **Primljeno**, dođite do nje pa pritisnite .

Da odgovorite na primljenu poruku, izaberite **Opcije** > **Odgovori**

Da biste odštampali tekstualnu ili multimedijalnu poruku preko Bluetooth veze na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP (osnovni profil za štampu) profil (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije** > **Štampanje**.

Multimedijalne poruke

Važno: Poruke otvarajte obazrivo. Objekti multimedija poruke mogu da sadrže zlonamerni softver ili da na neki drugi način budu štetni za uređaj ili PC računar.

Možete primiti i obaveštenje da imate neku multimedijalnu poruku na čekanju u centru za razmenu MMS poruka. Da biste pokrenuli vezu sa paketnim prenosom podataka i preuzeli poruku u svoj uređaj, izaberite **Opcije** > **Preuzmi**.

Kada otvorite neku multimedijalnu poruku (), videćete sliku i tekst. se prikazuje ako je uključen zvuk, a ako je uključen video snimak. Da biste pustili audio ili video komponentu, izaberite odgovarajući indikator.

Da vidite medija objekte koji se nalaze u multimedijalnoj poruci, izaberite **Opcije** > **Objekti**.

Ako poruka sadrži neku multimedijalnu prezentaciju, prikazuje se . Da tu prezentaciju pustite, izaberite njen indikator.

Podaci i podešavanja

Vaš uređaj može da prima različite vrste poruka koje sadrže podatke (☎):

Konfiguraciona poruka—Kao konfiguracionu poruku možete da primite podešavanja od svog provajdera servisa ili od kompanijskog odeljenja za informatiku. Da biste sačuvali ova podešavanja, izaberite **Opcije > Sačuvaj sve**.

Vizitkarta - Da sačuvate informacije u **Kontakti**, izaberite **Opcije > Sačuvaj vizitkartu**. Sertifikati ili audio datoteke kao prilozi vizitkarte se ne čuvaju.

Ton zvona - Da sačuvate ton zvona, izaberite **Opcije > Sačuvaj**.

Logo operat. - Da se u pasivnom režimu umesto posebne identifikacije operatora mreže prikazuje logo, izaberite **Opcije > Sačuvaj**.

Stavka kalen. - Da sačuvate pozivnicu, izaberite **Opcije > Sačuvaj u Kalendar**.

Web poruka - Da biste sačuvali marker u listu markera u aplikaciji Web pretraživač, izaberite **Opcije > Dodaj u markere**. Ako poruka sadrži i podešavanja pristupne tačke i markere, da biste sačuvali te podatke, izaberite **Opcije > Sačuvaj sve**.

Obaveštenje o e-mailu - Govori Vam koliko novih e-mail poruka imate u svom udaljenom poštanskom sandučetu. Prošireno obaveštenje može da sadrži i detaljnije informacije.

Web servisne poruke

Web servisne poruke (📧) su obaveštenja (na primer, glavne vesti) i mogu da sadrže tekstualnu poruku ili neki link. Za informacije o raspoloživosti i pretplati, obratite se svom provajderu servisa.

Poštansko sanduče

Ako izaberete **Pošt. sanduče**, a da prethodno niste podesili svoj e-mail nalog, tražiće se da to učinite. Da započnete kreiranje e-mail podešavanja, izaberite **Start**. Vidite i „E-mail“, str. 71.

Kada kreirate novo poštansko sanduče, ime koje date sandučetu zamenjuje ime **Pošt. sanduče** koje se vidi u glavnom prikazu **Poruke**. Možete imati do šest poštanskih sandučića.

Otvorite poštansko sanduče

Kada otvorite poštansko sanduče u uređaju, uređaj Vas pita da li želite da se povežete na mrežno poštansko sanduče (**Povezati se na poštu?**).

Da biste se povezali sa mrežnim poštanskim sandučetom (na serveru) i preuzeli nove e-mail poruke ili njihova zaglavlja, izaberite **Da**. Kada poruke pregledate u onlajn režimu, u stalnoj ste vezi sa udaljenim (mrežnim) poštanskim sandučetom preko veze za prenos podataka. Vidite i „Veza“, str. 122.

Da biste pregledali prethodno preuzete e-mail poruke u oflajn režimu, tj. bez povezivanja na mrežu, izaberite **Ne**. Kada poruke pregledate u oflajn režimu, Vaš uređaj nije povezan sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Preuzmite e-mail poruke

Ako ste oflajn, tj. niste povezani na mrežu, izaberite **Opcije > Uspostavi vezu** da biste uspostavili vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

 Važno: Poruke otvarajte obazrivo. E-mail poruke mogu da sadrže zlonamerni softver ili da na neki drugi način budu štetne za uređaj ili za PC računar.

- 1 Kada je veza sa udaljenim poštanskim sandučetom uspostavljena, izaberite **Opcije > Preuzmi e-mail**, pa zatim neku od narednih opcija:
Nove – da biste preuzeli nove e-mail poruke u svoj uređaj.
Izabrane – da biste preuzeli samo one koje ste prethodno markirali.
Sve – da biste preuzeli sve poruke iz poštanskog sandučeta.
 Da biste prekinuli preuzimanje poruka, izaberite **Obustavi**.
- 2 Nakon što preuzmete e-mail poruke, možete da nastavite da ih pregledate dok ste na mreži (onlajn), ili izaberite **Opcije > Raskini vezu** da biste prekinuli vezu

i pregledali e-mail poruke u oflajn režimu (bez povezanosti na mrežu).

Ikonice statusa e-mail poruka:

 Nova e-mail poruka (u oflajn i onlajn režimu) nije preuzeta u Vaš uređaj.

 Nova e-mail poruka je preuzeta u Vaš uređaj.

 E-mail poruka je pročitana a nije preuzeta u Vaš uređaj.

 E-mail poruka je pročitana.

 Zaglavlje e-mail poruke je pročitano a sadržaj poruke je obrisan u uređaju.

- 3 Da otvorite neku e-mail poruku, pritisnite . Ako e-mail poruka nije preuzeta a niste povezani na mrežu (oflajn režim), bićete upitani da li želite da tu poruku preuzmete iz poštanskog sandučeta.

Da vidite prilog e-mail poruke, otvorite poruku koja ima ikonicu priloga pa izaberite **Opcije > Prilozi**. Ako je ikonica priloga prigušena, to znači da prilog nije preuzet u uređaj; izaberite **Opcije > Preuzmi**.

Da biste e-mail poruku odštampani preko Bluetooth veze na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP (osnovni profil za štampu) profil (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije > Štampanje**.

Automatski preuzmite e-mail poruke

Da se poruke preuzimaju automatski, izaberite **Opcije > E-mail podešavanja > Auto. preuzimanje > Preuzim**.

zaglavlja > **Uvek omogućeno** ili **Samo u matičnoj**, pa zatim definišite kada i koliko često će se poruke preuzimati.

Automatsko preuzimanje e-mail poruka može da poveća Vaše telefonske troškove zbog razmene podataka.

Obrišite e-mail poruke

Da obrišete sadržaj neke e-mail poruke u uređaju, a da je zadržite u udaljenom poštanskom sandučetu, izaberite **Opcije** > **Obriši**. U **Obriši poruku na:**, izaberite **Samo telefon**.

Uređaj prikazuje zaglavlja e-mail poruka u udaljenom poštanskom sandučetu (na serveru). I kada obrišete sadržaj poruke, zaglavlje e-mail poruke ostaje u uređaju. Ako želite da uklonite i zaglavlje, prvo morate da e-mail poruku obrišete u udaljenom poštanskom sandučetu, pa da se zatim ponovo povežete sa sandučetom da biste ažurirali status.

Da biste obrisali e-mail iz uređaja i udaljenog poštanskog sandučeta, izaberite **Opcije** > **Obriši**. U **Obriši poruku na:**, izaberite **Telefon i server**.

Ako ste oflajn, tj. niste povezani na mrežu, e-mail se prvo briše u uređaju. U toku narednog povezivanja sa udaljenim poštanskim sandučetom, e-mail će automatski biti obrisani i u njemu. Ako koristite POP3 protokol, poruke markirane za brisanje se brišu tek pošto raskinete vezu sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Da poništite brisanje e-mail poruke iz uređaja i sa servera, dođite do e-mail poruke koja je markirana za brisanje u toku naredne veze (✂) i izaberite **Opcije** > **Povrati obrisano**.

Raskinite vezu sa poštanskim sandučetom

Kada ste na mreži, onlajn, izaberite **Opcije** > **Raskini vezu** da biste prekinuli vezu za prenos podataka sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Vidite poruke na SIM kartici

Ako želite da pregledate SIM poruke, morate ih iskopirati u neki folder u Vašem uređaju.

- 1 U glavnom prikazu **Poruke** izaberite **Opcije** > **SIM poruke**.
- 2 Izaberite **Opcije** > **Markiraj/Demarkiraj** > **Markiraj** ili **Markiraj sve** da biste markirali poruke.
- 3 Izaberite **Opcije** > **Kopiraj**. Otvara se lista foldera.
- 4 Da biste započeli kopiranje, izaberite neki folder pa zatim izaberite **OK**. Da vidite poruke, otvorite taj folder.

Podešavanja poruka

Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Pridržavajte se instrukcija

svog provajdera servisa. Podešavanja možete dobiti i od svog provajdera servisa u formi konfiguracione poruke.

Neki ili možda čak i svi centri za razmenu poruka ili pristupne tačke mogu već biti konfigurisane u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete.

Tekstualne poruke

Pritisnite , izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Tekstualna poruka**, zatim neku od sledećih opcija:

Centri za poruke - Vidite listu svih centara za razmenu tekstualnih poruka koji su definisani.

Akt. centar za por. - Izaberite koji će se centar koristiti za dostavu tekstualnih poruka.

Kodni raspored— Da biste koristili drugi kodni raspored ako je on na raspolaganju, izaberite **Redukovana podrška**.

Prijem izveštaja - Izaberite da li želite da Vam mreža šalje izveštaje o dostavi Vaših poruka (mrežni servis).

Trajnost poruke—Izaberite koliko će dugo centar za razmenu poruka ponavljati slanje poruke posle prvog neuspolog pokušaja (mrežni servis). Ako je prijemna strana nedostupna u tom periodu, poruka se briše u centru za razmenu poruka.

Poruka poslata kao - Ovu opciju promenite samo ako ste sigurni da Vaš centar za poruke može da vrši konverzije

tekstualnih poruka u te druge formate. Obratite se operatoru mreže.

Preferentna veza—Izaberite vezu, prenosni put, koji će se koristiti za slanje tekstualnih poruka: GSM mreža ili paketni prenos podataka, ako je podržan u datoj mreži. Vidite „Veza“, str. 122.

Od. preko ist. centra - Izaberite da li želite da se odgovor na Vašu poruku šalje preko istog centra za razmenu tekstualnih poruka (mrežni servis).

Multimedijalne poruke

Pritisnite , izaberite **Poruke** > **Opcije** > **Podešavanja** > **MMS poruka**, zatim neku od sledećih opcija:

Veličina slike - Definišite veličinu slike u multimedijalnoj poruci: **Original** (prikazuje se jedino ako je za **Režim kreiranja MMS-a** postavljeno **Sa upozorenjima** ili **Slobodno**), **Mala** ili **Velika**.

Režim kreiranja MMS-a - Ako izaberete **Sa upozorenjima**, uređaj će Vas upozoriti ako pokušate da pošaljete poruku koju primalac možda ne podržava. Izaberite **Ograničeno**, i uređaj Vam neće dopustiti da šaljete poruke koje možda nisu podržane.

Aktivna prist. tačka - Izaberite koja će pristupna tačka biti korišćena kao preferentna veza centra za multimedijalne poruke.

Preuzimanje MMS po. - Izaberite način na koji želite da primate multimedijalne poruke. Da multimedijalne poruke

imate automatski u svojoj matičnoj mreži (mrežni operator čija se SIM kartica nalazi u uređaju), izaberite **Auto. u matičnoj mr..** Kada ste izvan svoje matične mreže, imate obaveštenje da u centru za multimedijalne poruke multimedijalna poruka čeka da bude preuzeta.

Kada ste izvan svoje matične mreže, slanje i prijem multimedijalnih poruka mogu biti skuplji.

Ako izaberete **Preuzimanje MMS po. > Uvek automatski**, Vaš uređaj automatski aktivira vezu za paketni prenos podataka da bi preuzeo poruku, i kada ste u matičnoj mreži i kada ste izvan nje.

Dopusti anonimne po. – Izaberite da li želite da se odbacuju poruke anonimnih pošiljalaca.

Prijem reklama – Odredite da li želite da imate multimedijalne reklamne poruke.

Prijem izveštaja – Izaberite da li želite da se status poslate poruke prikazuje u dnevniku (mrežni servis). Prijem izveštaja o dostavi multimedijalnih poruka poslatih na e-mail adresu nije moguć.

Bez slanja izveštaja – Izaberite da li želite da Vaš uređaj šalje potvrđne izveštaje o prijemu multimedijalnih poruka.

Trajnost poruke—Izaberite koliko će dugo centar za razmenu poruka ponavljati slanje poruke posle prvog neuspelog pokušaja (mrežni servis). Ako je prijemna strana nedostupna u tom periodu, poruka se briše u centru za razmenu poruka.

E-mail

Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > E-mail**, zatim neku od sledećih opcija:

Poštanska sandučad – Izaberite neko poštansko sanduče da biste promenili sledeća podešavanja: **Podešav. veze**, **Korisnička podešav.**, **Podeš. preuzimanja** i **Auto. preuzimanje**.

Aktivno poštansko s. – Izaberite koje poštansko sanduče želite da koristite za slanje e-mail poruka.

Da biste kreirali novo poštansko sanduče, u glavnom prikazu poštanskog sandučeta izaberite **Opcije > Novo pošt. sanduče**.

Podešavanja veze

Da biste izmenili podešavanja prijema e-mail poruka, izaberite **Dolazna pošta**, pa zatim:

Korisničko ime – Unesite svoje korisničko ime koje ste dobili od provajdera servisa.

Lozinka – Unesite svoju lozinku. Ako ovo polje ostavite prazno, od Vas će se zahtevati lozinka kada pokušate da se povežete na svoje udaljeno poštansko sanduče.

Server za prijem – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za prijem Vaše e-mail pošte.

Aktivna prist. tačka—Izaberite neku Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite „Veza“, str. 122.

Ime poš. sandučeta – Unesite neko ime za poštansko sanduče.

Tip poš. sandučeta – Definiše e-mail protokol koji preporučuje Vaš provajder servisa elektronske pošte. Opcije su **POP3** i **IMAP4**. Ova podešavanja se biraju samo jednom i ne mogu se promeniti ako ste sačuvali podešavanja poštanskog sandučeta ili izašli iz njih. Ako koristite POP3 protokol, e-mail poruke koje stignu dok ste u onlajn režimu rada, tj. povezani na mrežu, se ne ažuriraju automatski. Ako želite da vidite najnovije e-mail poruke, potrebno je da raskinete vezu, pa da se ponovo povežete na svoje poštansko sanduče.

Bezbednost (portovi)—Izaberite opciju zaštite za veze sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Port—Definišite neki port za predmetnu vezu.

Bezbedna prijava (samo kod POP3 opcije)—Koristi se u POP3 protokolu za kriptovanje (šifrovanje) slanja lozinke na udaljeni e-mail server u toku povezivanja na poštansko sanduče.

Da biste izmenili podešavanja slanja e-mail poruka, izaberite **Odlazna pošta**, pa zatim:

Moja e-mail adresa – Unesite e-mail adresu koju Vam je dao provajder servisa. Odgovori na Vaše poruke se šalju na ovu adresu.

Server za slanje – Unesite IP adresu ili ime servera koji služi za slanje Vaše e-mail pošte. Možete da koristite samo

server za odlaznu poštu svog operatora mreže. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Aktivna prist. tačka—Izaberite neku Internet pristupnu tačku (IAP). Vidite „Veza“, str. 122.

Podešavanja **Korisničko ime**, **Lozinka**, **Bezbednost (portovi)** i **Port** su slična podešavanjima za **Dolazna pošta**.

Korisnička podešavanja

Moje ime – Unesite ovde svoje pravo ime. U uređaju primaoca se prikazuje ovo Vaše ime umesto Vaše e-mail adrese, ako taj uređaj podržava ovu funkciju.

Pošalji poruku – Definišite kako se šalje e-mail poruka sa Vašeg uređaja. Izaberite **Odmah** da bi se uređaj povezivao na poštansko sanduče čim izaberete **Pošalji poruku**. Ako izaberete **U toku sled. veze**, e-mail će se slati kada postoji veza sa udaljenim poštanskim sandučetom.

Pošalji kopiju i sebi – Izaberite da li želite da se kopija e-mail poruke čuva u Vašem udaljenom poštanskom sandučetu i na adresi koja je definisana u **Moja e-mail adresa**.

Sa potpisom – Izaberite da li želite da u svoje e-mail poruke uključite i potpis.

Obav. o nov. e-mailu – Izaberite da li želite da primate obaveštenja, u obliku zvučnog signala ili teksta, kada u Vaše poštansko sanduče stigne nova e-mail poruka.

Podešavanja preuzimanja

Preuzimanje e-maila—Definišite koji se delovi e-mail poruke preuzimaju: **Samo zaglavlja**, **Delimično (kB)** (samo za POP3 opciju) ili **Poruke i priloge** (fsamo za POP3 opciju).

Obim preuzimanja—Definišite koliki broj novih e-mail poruka će se preuzimati iz poštanskog sandučeta.

Putanja IMAP4 foldera (samo za IMAP4 opciju)—Definišite putanje foldera koji će biti prijavljeni („pretplaćeni“).

Pretplate foldera (samo za IMPAP4 opciju)—„Pretplatite“, prijavite, foldere u udaljenom poštanskom sandučetu iz kojih će se preuzimati poruke.

Automatsko preuzimanje

Preuzim. zaglavlja—Izaberite da li želite da uređaj automatski preuzima nove e-mail poruke. Sami možete da definišete kada i koliko često će se poruke preuzimati.

Automatsko preuzimanje e-mail poruka može da poveća Vaše telefonske troškove zbog razmene podataka.

Web servisne poruke

Pritisnite , pa izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Servisna poruka**. Izaberite da li želite da primete servisne poruke. Ako želite da podesite svoj uređaj tako da, kada primi neku servisnu poruku, automatski aktivira pretraživač i započne povezivanje na mrežu radi preuzimanja sadržaja, izaberite **Preuzmi poruke > Automatski**.

Info servis

Za podatke o raspoloživim temama kao i odgovarajućim brojevima tema, obratite se svom provajderu servisa. Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Info servis**, zatim neku od sledećih opcija:

Prijem – Izaberite da li želite da primete čelijske info poruke.

Jezik – Izaberite jezik na kojem želite da primete poruke: **Svi**, **Izabrani** ili **Drugi**.

Otkrivanje tema – Izaberite da li će uređaj automatski tražiti brojeve novih tema i memorisati te nove brojeve bez imena tema u listu tema.

Ostala podešavanja

Pritisnite , izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanja > Ostalo**, zatim neku od sledećih opcija:

Sačuvaj poslate por. – Izaberite da li želite da se kopije poslatih tekstualnih, multimedijalnih ili e-mail poruka čuvaju u folderu **Poslato**.

Broj sačuvanih por. – Definišite koliko će se poslatih poruka jednovremeno čuvati u folderu **Poslato**. Podrazumevano ograničenje je 20 poruka. Kada se ono dostigne, briše se najstarija poruka.

Prikaz foldera – Da promenite izgled prikaza foldera: **1 red** u **2 reda**.

Aktivna memorija – Ako je u uređaj ubačena komatibilna memorijska kartica, izaberite u kojoj će se memoriji čuvati poruke: **Mem. telefona** ili **Mem. kartica**.

Časkanje—časkanje

Pritisnite i izaberite **Aplikacije > Časkanje**.

Časkanje (mrežni servis) Vam pruža mogućnost komunikacije sa drugim osobama korišćenjem instant poruka, kao i da se priključujete diskusionim forumima (grupama za časkanje) sa specifičnim temama. Razni provajderi servisa održavaju kompatibilne servere za časkanje na koje se možete prijavljivati nakon što se registrujete na neki servis časkanja. Provajderi servisa se razlikuju po funkcionalnim mogućnostima koje podržavaju.

Izaberite **Konverzacije** da biste započeli ili nastavili konverzaciju sa nekim korisnikom časkanja, **Čet kontakti** da biste kreirali, izmenili ili videli status prijave svojih čet kontakata, **Čet grupe** da biste započeli ili nastavili grupnu konverzaciju sa većim brojem korisnika servisa časkanja, ili **Snimljena čask.** da biste videli prehodnu sesiju časkanja, razmene čet poruka, koju ste sačuvali.

Primite podešavanja časkanja

Podešavanja morate da sačuvate da biste mogli da pristupite servisu koji želite da koristite. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od

provajdera servisa koji nudi dati servis časkanja. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67. Podešavanja možete da unesete i ručno. Vidite „Podešavanja čet servera“, str. 76.

Povežite se na neki čet server

- 1 Da biste se povezali na čet server koji će se koristiti, otvorite **Časkanje**, pa izaberite **Opcije > Prijava**. U vezi promene čet servera koji se koristi, i memorisanja novih čet servera, vidite „Podešavanja čet servera“, str. 76.
- 2 Unesite svoj identifikator korisnika (ID) i lozinku, pa pritisnite da se prijavite. Identifikator korisnika i lozinku za čet server dobijate od svog provajdera servisa.
- 3 Da biste se odjavili sa servisa, izaberite **Opcije > Odjava**.

Izmenite svoja podešavanja časkanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja > Podešav. časkanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Korisnički nadimak (prikazuje se jedino ako server podržava čet grupe)—Da biste uneli neki nadimak, izaberite **Da**.

Prikaži moju dostup.—Da biste drugima omogućili da vide da li ste „onlajn“, tj povezani na servis, izaberite **Svima**.

Dopusti poruke od:—Da biste dopustili prijem poruka od svih, izaberite **Svih**.

Dopusti pozivnice od:—Da biste dopustili prijem pozivnica od svojih čet kontakata, izaberite **Samo od čet kontakata**. Čet pozivnice Vam šalju čet kontakti koji žele da se priključite njihovim grupama.

Interval dol. poruka—Izaberite brzinu kojom će se prikazivati nove poruke.

Razvrstaj čet kont.—Izaberite kako će se Vaši čet kontakti razvrstavati: **Po abecedi** ili **Po onlajn statusu**.

Osvežavanje dostup.—Da biste izabrali kako će se ažurirati podaci o statusu prisutnosti („onlajn” ili „oflajn”) na servisu Vaših čet kontakata, izaberite **Automatsko** ili **Ručno**.

Oflajn kontakti—Izaberite da li će se čet kontakti koji su „oflajn” (nisu povezani na servis) prikazivati u listi čet kontakata.

Boja svoje poruke—Izaberite boju za čet poruke koje ste Vi poslali.

Boja primljene poruke—Izaberite boju za čet poruke koje ste primili.

Ton čet poruke—Promenite ton, melodiju koja se čuje kada primite novu čet poruku.

Tražite čet grupe i korisnike

Da biste tražili grupe, u prikazu **Čet grupe** izaberite **Opcije > Traži**. Pretragu možete da vršite prema **Ime grupe**, **Tema** i **Članovi** (identifikator korisnika).

Da biste tražili korisnike, u prikazu **Čet kontakti** izaberite **Opcije > Novi čet kontakt > Traži na serveru**. Pretragu možete da vršite prema **Korisničko ime**, **Identifikator kor.**, **Telefonski broj** i **E-mail adresa**.

Pridružite se čet grupama

Prikaz **Čet grupe** daje listu čet grupa koje ste memorisali ili kojima ste trenutno priključeni.

Da biste se pridružili nekoj memorisanoj grupi, pritisnite .

Da biste napustili čet grupu, izaberite **Opcije > Napusti čet grupu**.

Časkanje

Nakon što se pridružite nekoj čet grupi, možete da vidite poruke koje se razmenjuju, kao i da šaljete svoje poruke.

Da biste poslali poruku, napišite je u polju editora poruke, pa zatim pritisnite .

Da biste nekom učesniku poslali privatnu poruku, izaberite **Opcije > Pošalji privatnu po..**

Da biste odgovorili na privatnu poruku koja Vam je poslata, izaberite **Opcije > Odgovori**

Da biste čet kontakte koji su „onlajn” pozvali da se pridruže čet grupi, izaberite **Opcije > Pošalji pozivnicu**.

Da biste sprečili prijem poruka od određenih učesnika, izaberite **Opcije** > **Opcije blokiranja**.

Snimite ćaskanja

Da biste snimili poruke koje se razmenjuju u toku konverzacije, ili za vreme dok ste pridruženi nekoj čet grupi, izaberite **Opcije** > **Snimi ćaskanje**. Da biste prekinuli sa snimanjem, izaberite **Opcije** > **Prekini snimanje**. Da biste prikazali snimljena ćaskanja, u glavnom prikazu, izaberite **Snimljena ćask..**

Prikažite i započnite konverzaciju

Prikaz **Konverzacije** daje listu individualnih učesnika u trenutnoj konverzaciji. Aktivne konverzacije se automatski zatvaraju kada izađete iz modula **Ćaskanje**.

Da biste prikazali neku konverzaciju, dodite do nekog njenog učesnika, pa pritisnite .

Da biste nastavili konverzaciju, napišite svoju poruku, pa pritisnite .

Da biste se vratili u listu konverzacija, a da konverzaciju ne zatvorite, izaberite **Nazad**. Da biste zatvorili konverzaciju, izaberite **Opcije** > **Završi konverzaciju**.

Da biste započeli novu konverzaciju, izaberite **Opcije** > **Nova konverzacija**.

Da biste nekog učesnika konverzacije sačuvali u svoje čet kontakte, izaberite **Opcije** > **Dodaj u čet kontak..**

Da bi se slali automatski odgovori na dolazne poruke, izaberite **Opcije** > **Uključi aut. odgovor**. Poruke još uvek možete da primete.

Čet kontakti

U prikazu **Čet kontakti** možete da sa servera preuzmete listu čet kontakata, ili da u neku listu kontakata dodate novog člana. Kada se prijavite na server, sa servera se automatski preuzima prethodno korišćena lista čet kontakata.

Podešavanja čet servera

Izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Podešavanja servera**. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od provajdera servisa koji nudi dati servis ćaskanja. Identifikator (ID) korisnika i lozinku dobijate od provajdera servisa kada se registrujete na servis. Ako ne znate svoj identifikator i lozinku, obratite se svom provajderu servisa.

Serveri—Vidite listu svih definisanih čet servera.

Primarni server—Promenite čet server na koji želite da se povežete.

Tip prijave za čask.—Da biste se automatski prijavljivali kada startujete aplikaciju **Časkanje**, izaberite **Pri pokretanju**.

Da biste dodali novi server u svoju listu čet servera, izaberite **Serveri > Opcije > Novi server**. Unesite naredna podešavanja:

Ime servera—ime datog čet servera.

Aktivna prist. tačka—pristupna tačka koju želite da koristite za dati server.

Web adresa—URL adresa datog čet servera.

Identifikator kor.—Vaš identifikator korisnika.

Lozinka—Vaša lozinka.

Kontakti (Imenik)

Pritisnite i izaberite **Kontakti**. U **Kontakti** možete da čuvate i ažurirate kontakt podatke, kao što su telefonski brojevi, kućna adresa ili e-mail adresa svojih kontakata. Možete i da nekoj kontakt kartici dodelite poseban ton ili melodiju zvona ili minijaturu sliku. Možete takođe i da kreirate kontakt grupe što Vam omogućava da tekstualne i e-mail poruke šaljete većem broju primalaca istovremeno. Primljene kontakt podatke (vizitkarte) možete da dodajete kontaktima. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67. Kontakt podaci se mogu slati i primati, razmenjivati samo sa kompatibilnim uređajima.

Da biste videli broj kontakata, grupa kao i količinu raspoložive memorije u **Kontakti**, izaberite **Opcije > Podaci o kontaktima**.

Memorišite i vršite izmene imena i brojeva

- 1 Izaberite **Opcije > Novo ime**.
- 2 Popunite polja koja želite, pa izaberite **Urađeno**.

Da biste vršili izmene kontakt kartica u **Kontakti**, dodite do kontakt kartice koju želite da izmenite, pa izaberite **Opcije > Izmeni**. Željeni kontakt možete da potražite i tako

što ćete uneti početna slova imena u polje za pretragu. Na ekranu se prikazuje lista kontakata čija imena počinju tim slovima.

 Savet! Da biste dodavali i vršili izmene kontakt kartica, koristiti Nokia Contacts Editor koji se nalazi u sklopu paketa Nokia PC Suite.

Da biste nekoj kontakt kartici dodali sličicu, izaberite **Opcije > Izmeni > Opcije > Dodaj minijaturu**. Kada Vas data kontakt osoba poziva, prikazuje se ova minijatura.

Da biste preslušali glasovnu komandu dodeljenu nekom kontaktu, dodite do njegove kontakt kartice pa pritisnite navigator. Zatim izaberite **Opcije > Pusti glas. komandu**. Vidite „Biranje glasom“, str. 82.

Da biste poslali kontakt podatke, izaberite karticu koju želite da pošaljete. Izaberite **Opcije > Pošalji > Kao SMS, Kao MMS, Kao e-mail, Preko Bluetooth veze** ili **Preko IC veze**. Vidite „Poruke“, str. 61 i „Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze“, str. 99.

 Savet! Da biste kontakt kartice odštampli preko Bluetooth veze na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP (osnovni profil za štampu) profil (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije > Štampanje**.

Da biste neki kontakt dodali nekoj grupi, izaberite **Opcije** > **Dodaj grupi** (prikazuje se jedino ako ste već kreirali neku grupu). Vidite „Kreirajte kontakt grupe“, str. 80.

 Savet! Da biste proverili kojim sve grupama neki kontakt pripada, dođite do njega, pa izaberite **Opcije** > **Pripada grupama**.

Da biste obrisali neku kontakt karticu u **Kontakti**, izaberite tu karticu, pa pritisnite . Da biste obrisali više kontakt kartica odjednom, pritisnite i da biste markirali kontakte, pa pritisnite da biste ih obrisali.

Primarni brojevi i adrese

Kontakt kartici možete da dodelite primarne, podrazumevane, brojeve i adrese. Tako da kada kontakt ima više brojeva telefona i adresa, možete da pozivate ili šaljete poruke na neki od brojeva ili adresa. Primarni, podrazumevani, broj se koristi kada se koristi glasovno biranje.

- 1 U **Kontakti** izaberite neki kontakt, pa pritisnite .
- 2 Izaberite **Opcije** > **Primarni**.
- 3 Izaberite neku kategoriju kojoj želite da dodate primarni broj ili adresu, pa izaberite **Dodeli**.
- 4 Izaberite broj ili adresu koju želite da postavite kao primarnu.

U kontakt kartici primarni, podrazumevani, podatak je podvučen.

Kopirajte kontakte

Da biste kopirali pojedinačna imena i brojeve sa SIM kartice u svoj aparat, pritisnite , a zatim izaberite **Kontakti** > **Opcije** > **SIM kontakti** > **SIM imenik**. Izaberite imena koja želite da kopirate, pa zatim izaberite **Opcije** > **Kopiraj u Kontakte**.

Da biste kontakte kopirali na svoju SIM karticu, pritisnite pa izaberite **Kontakti**. Izaberite imena koja želite da kopirate i **Opcije** > **Kopiraj u SIM imenik**, ili **Opcije** > **Kopiraj** > **U SIM imenik**. Kopiraju se samo polja kontakt kartice koja podržava Vaša SIM kartica.

 Savet! Svoje kontakte možete da sinhronizujete sa onima u kompatibilnom PC računaru koristeći Nokia PC Suite programski paket.

SIM imenik i drugi SIM servisi

Za raspoloživost i informacije o načinu korišćenja servisa SIM kartice, obratite se prodavcu svoje SIM kartice. To može biti provajder servisa ili neki drugi subjekat.

Pritisnite , pa izaberite **Kontakti** > **Opcije** > **SIM kontakti** > **SIM imenik** da biste videli imena i brojeve koji su u SIM kartici. U SIM imenik možete da dodajete, menjate ili kopirate brojeve i kontakte, kao i da iz njega upućujete pozive.

Da biste videli listu brojeva za fiksno biranje, izaberite **Opcije > SIM kontakti > Kontakti fiks. biranja**. Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ga SIM kartica podržava.

Da biste sa svog uređaja mogli da pozivate samo izabrane brojeve, izaberite **Opcije > Aktiviraj fiksno bir..** Neophodan Vam je PIN2 kod da biste aktivirali ili deaktivirali fiksno biranje, kao i da biste izvršili izmene kontakata za fiksno biranje. Ukoliko nimate ovaj kod, šifru, obratite se svom provajderu servisa. Da biste u listu za fiksno biranje dodali nove brojeve, izaberite **Opcije > Novi SIM kontakt**. Za ove funkcije Vam je potreban PIN2 kod.

Kada koristite **Fiksno biranje**, veze za paketni prenos podataka nisu moguće, osim za slanje tekstualnih poruka preko veze za paketni prenos podataka. U tom slučaju, broj centra za razmenu poruka kao i broj primaoca mora da se nalaze u listi fiksnog biranja.

Kada je aktivirano fiksno biranje, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Dodajte tonove zvona kontaktima

Kada Vas ta osoba ili član grupe zove, uređaj se oglašava izabranim tonom zvona (ako se broj pozivaoca šalje sa pozivom i ako ga Vaš uređaj prepozna).

- 1 Pritisnite da biste otvorili neku kontakt karticu ili idite u listu grupa i izaberite neku kontakt grupu.

- 2 Izaberite **Opcije > Ton zvona**. Otvara se lista tonova zvona.
- 3 Izaberite ton zvona koji želite da koristite za dati kontakt ili za izabranu grupu.

Da biste uklonili ton zvona, izaberite **Primarni ton** sa liste tonova zvona.

Kreirajte kontakt grupe

- 1 U **Kontakti** pritisnite da biste otvorili listu grupa.
- 2 Izaberite **Opcije > Nova grupa**.
- 3 Napišite ime za grupu, ili koristite podrazumevano, primarno ime, pa zatim izaberite **OK**.
- 4 Otvorite željenu grupu, pa izaberite **Opcije > Dodaj članove**.
- 5 Dodite do nekog kontakta, pa pritisnite da biste ga markirali. Da biste dodali više članova, ovaj korak ponovite za svaki kontakt koji želite da dodate.
- 6 Izaberite **OK** da kontakte dodate u grupu.

Da biste promenili ime neke grupe, izaberite **Opcije > Preimenuj**, unesite novo ime grupe, pa izaberite **OK**.

Uklonite članove iz neke grupe

- 1 U listi grupa, otvorite onu grupu koju želite da izmenite.
- 2 Dodite do željenog kontakta, pa izaberite **Opcije > Ukloni iz grupe**.
- 3 Izaberite **Da** da biste kontakt uklonili iz grupe.

Uputite poziv

Govorni pozivi

 Savet! Da biste pojačali, odnosno da biste smanjili jačinu zvuka, koristite taster za podešavanje jačine zvuka na bočnoj strani uređaja.

- 1 U pasivnom režimu, ukucajte telefonski broj uključujući i pozivni broj područja. Da biste obrisali neki broj, pritisnite .

Za međunarodne pozive, pritisnite * dva puta da biste uneli znak + (zamenjuje karakteristični pozivni broj za izlazak u međunarodni saobraćaj), unesite pozivni broj države, pozivni broj područja (po potrebi izostavite nulu) i telefonski broj pretplatnika.

- 2 Pritisnite da biste pozvali broj.
- 3 Pritisnite da biste prekinuli vezu (ili odustali od uspostavljanja veze).

Pritisak na uvek prekida poziv, čak i ako je neka druga aplikacija aktivna.

Da biste uputili poziv iz modula **Kontakti**, pritisnite pa izaberite **Kontakti**. Dođite do željenog imena, ili unesite početna slova imena u polje za pretragu. Prikazuje se lista odgovarajućih kontakata. Da pozovete, pritisnite . Izaberite vrstu poziva, **Govorni poziv**.

Morate prvo da kopirate kontakte sa svoje SIM kartice u modul **Kontakti** da biste na ovaj način mogli da uputite poziv. Vidite „Kopirajte kontakte“, str. 79.

Da biste pozvali svoju govornu poštu (mrežni servis), pritisnite i držite **1** u pasivnom režimu. Vidite i „Preusmerenje“, str. 128.

 Savet! Da biste promenili broj svoje govorne pošte, pritisnite , izaberite **Alatke** > **Gov. pošta** > **Opcije** > **Promeni broj**. Ukucajte broj (koji ste dobili od provajdera servisa), pa zatim izaberite **OK**.

Da iz pasivnog režima pozovete neki od skorije pozivanih brojeva, pritisnite . Dođite do željenog broja, pa pritisnite .

Uspostavite konferencijski poziv

- 1 Pozovite prvog učesnika.
- 2 Da biste pozvali novog učesnika, izaberite **Opcije** > **Novi poziv**. Prvi poziv se automatski stavlja na čekanje.
- 3 Kada dobijete odgovor na novi poziv, da biste uključili prvog učesnika u konferencijsku vezu izaberite **Opcije** > **Konferencija**.

Da biste u vezu uključili novog učesnika, ponovite korak 2, zatim izaberite **Opcije** > **Konferencija** > **Dodaj**

konferenciji. Ovaj uređaj podržava konferencijsku vezu do maksimalno šest osoba, uključujući i Vas. Da biste obavili privatni razgovor sa nekim od učesnika konferencijske veze, izaberite **Opcije > Konferencija > Privatno.** Izaberite nekog učesnika, pa izaberite **Privatno.** Konferencijska veza se u Vašem uređaju stavlja na čekanje. Drugi učesnici mogu da nastave svoju konferencijsku vezu. Kada završite privatni razgovor, izaberite **Opcije > Konferencija > Dodaj konferenciji** da biste se vratili u konferencijsku vezu. Da biste nekog učesnika isključili iz konferencijske veze, izaberite **Opcije > Konferencija > Isključi učesnika,** dođite do tog učesnika, pa izaberite **Izbaci.**

- 4 Da biste završili aktivnu konferencijsku vezu, pritisnite .

Brzo biranje telefonskog broja

Da biste aktivirali brzo biranje, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Poziv > Brzo biranje > Uključeno.**

Da biste neki telefonski broj dodelili jednom od tastera za brzo biranje (**2 - 9**), pritisnite i izaberite **Alatke > Brzo bir..** Dođite do tastera kojem želite da dodelite taj telefonski broj i izaberite **Opcije > Dodeli.** **1** je rezervirano za broj govorne pošte.

Da biste uputili poziv iz pasivnog režima, pritisnite odgovarajući taster za brzo biranje, a zatim .

Biranje glasom

Vaš uređaj podržava napredne glasovne komande. Napredne glasovne komande ne zavise od glasovnih karakteristika govornika, tako da korisnik ne mora da snimi glasovne komande unapred. Umesto toga, uređaj sam kreira glasovne komande za stavke u kontaktima i poredi izgovorenu glasovnu komandu sa njima. Modul za prepoznavanje glasa u uređaju se prilagođava glasu njegovog glavnog korisnika u cilju što boljeg prepoznavanja glasovnih komandi.

Glasovna komanda za neki kontakt će biti njegovo ime ili nadimak koji je sačuvan u njegovoj kontakt kartici. Da biste čuli sintetizovanu glasovnu komandu, otvorite kontakt karticu, pa izaberite **Opcije > Pusti glas. komandu.**

Uputite poziv pomoću glasovne komande

Napomena: Korišćenje glasovnih komandi može da bude teško u bučnim sredinama ili u hitnim slučajevima, zato se nemojte oslanjati isključivo na biranje glasom u svim situacijama.

Kod biranja glasom koristi se zvučnik. Držite uređaj na kratkom rastojanju dok izgovarate glasovnu komandu.

- 1 Da biste započeli biranje glasom, u pasivnom režimu, pritisnite i držite desni selekциони taster. Ako koristite kompatibilne slušalice sa tasterom, pritisnite i držite taster na slušalicama da biste započeli biranje glasom.

- Čuće se kratki zvučni signal i prikazaće se **Sada govori**. Jasno izgovorite ime, odnosno nadimak memorisan u kontakt kartici.
- Uređaj će reprodukovati sintetizovanu glasovnu komandu za prepoznati kontakt na jeziku izabranom za uređaj i prikazati njegovo ime i broj. Posle 2,5 sekunde, uređaj bira taj broj.
Ako je prepoznati kontakt pogrešan, izaberite **Sledeće** da biste videli listu ostalih predloga, ili **Prekini** da biste odustali od biranja glasom.

Ako je pod istim imenom memorisano više brojeva, uređaj bira primarni (podrazumevani) broj, ako je on definisan. U suprotnom, telefon bira prvi raspoloživi od sledećih brojeva: **Mobilni**, **Mobilni (kuća)**, **Mobilni (posao)**, **Telefon**, **Telefon (kuća)** ili **Telefon (posao)**.

Video pozivi

Kada uputite video poziv (mrežni servis), možete da pratite i dvosmerni video prikaz u realnom vremenu. Primaocu video poziva prikazaće se živa video slika, ili slika koju hvata kamera Vašeg uređaja.

Da biste mogli da upućujete video pozive, treba da posedujete USIM karticu i da ste pokriveni nekom UMTS komunikacionom mrežom. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge video poziva, obratite se svom provajderu servisa.

Video poziv se može uspostavljati između samo dva učesnika. Video poziv se može uspostaviti samo sa kompatibilnim mobilnim uređajem ili sa nekim ISDN terminalom. Video pozivi se ne mogu uspostavljati ako je aktivan drugi govorni, video ili data poziv.

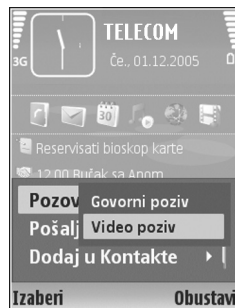
Ikonice:

- Ne primite video (pozvana strana ne šalje video ili ga komunikaciona mreža ne prenosi).
- Odbili ste slanje videa sa svog uređaja. Ako želite da umesto videa šaljete statičnu sliku, vidite „Poziv“, str. 121.

Čak i ako ste odbili slanje videa u toku video poziva, poziv se tarifira kao video poziv. Cene proverite kod svog provajdera servisa.

- Da biste započeli video poziv, unesite broj telefona u pasivnom režimu, ili izaberite **Kontakti**, pa zatim izaberite neki kontakt.
- Izaberite **Opcije** > **Pozovi** > **Video poziv**.

U video pozivima se podrazumevano koristi sekundarna kamera na prednjoj strani uređaja. Započinjanje video poziva može da potraje nešto duže. Za to vreme se prikazuje tekst: **Čeka se video slika**. Ako

uspostavljanje video poziva ne uspe (recimo, zato što komunikaciona mreža ne podržava video pozive ili zato što prijemni uređaj nije kompatibilan), uređaj će Vas pitati da li umesto toga želite da pokušate uspostavljanje normalnog poziva ili želite da pošaljete tekstualnu ili multimedijalnu poruku.

Video poziv je aktivan kada vidite dve video slike i čujete zvuke preko zvučnika. Pozvana strana može da odbije slanje videa (✕), u kom slučaju čujete samo zvuk, i eventualno vidite neku statičnu sliku ili sivu pozadinsku sliku.

Da biste sa prikazivanja videa prešli samo na slušanje zvuka, izaberite **Omogućiti/Onemogućiti** > **Šalje se video**, **Šalje se audio** ili **Šalje se audio i video**.

Da biste zumirali prikaz Vas samih, koristite zum tastere da izaberete **Uvećaj** ili **Umanji**. Indikator zumiranja se prikazuje u vrhu ekrana.

Da biste zamenili mesta video slika na ekranu, izaberite **Promeni redosled sl.**

Da biste završili video poziv, pritisnite .

Deljenje videa

Koristite **Grupni video** (mrežni servis) da biste sa svog mobilnog uređaja poslali živi video snimak ili neki sačuvani video snimak na drugi kompatibilni mobilni uređaj u toku govornog poziva. Jednostavno, pozovite primaoca da uživo

prati video ili da vidi video snimak koji želite da sa njim podelite. Deljenje počinje automatski kada primalac prihvati poziv za to.

Zvučnik se aktivira kada aktivirate **Grupni video**. Ako ne želite da koristite zvučnik za govorni poziv u toku deljenja videa, umesto njega možete koristiti kompatibilne slušalice (mikro-telefonsku kombinaciju). Kada je govorni poziv aktivan, izaberite **Opcije** > **Deli video** > **Uživo** ili **Snimak**.

Da biste završili sesiju deljenja videa, izaberite **Stop**. Deljenje prikaza (video) se prekida i kada prekinete aktivni govorni poziv.

Šta je potrebno za deljenje videa

Kako je za **Grupni video** neophodna UMTS veza, Vaše mogućnosti korišćenja opcije **Grupni video** zavise od dostupnosti UMTS komunikacione mreže. Obratite se svom provajderu servisa za detaljnije informacije u vezi mrežnih mogućnosti kao i u vezi cena korišćenja ovog servisa.

Da biste koristili **Grupni video** morate uraditi sledeće:

- Neka Vaš uređaj bude podešen za direktne SIP veze (osoba-osoba). Vidite „Podešavanja“, str. 85.
 - Postarajte se da imate aktivnu UMTS vezu i da ste pokriveni UMTS mrežom. Vidite „Podešavanja“, str. 85.
- Ako započnete sesiju deljenja dok ste u UMTS mreži, a dođe do prebacivanja na GSM mrežu, sesija deljenja se prekida, ali se govorni poziv nastavlja. Pokretanje **Grupni video** nije moguće ako se nalazite izvan zone pokrivanja UMTS mreže (na primer, u GSM mreži).

- Pošiljalac i primalac treba da su prijavljeni na UMTS mrežu. Ako pozovete neku osobu da se priključi sesiji deljenja, a uređaj primaoca je isključen, ne nalazi se u dometu UMTS mreže, nema instaliranu opciju **Grupni video**, ili mu uređaj nije podešen za direktnu vezu osoba-osoba, primalac ne zna da mu upućujete pozivnicu. Dobićete poruku o grešci u kojoj se kaže da primalac ne može da prihvati tu vrstu poziva.

Podešavanja

Podešavanja SIP veze (osoba-osoba)

Veza osoba-osoba se još naziva i SIP (Session Invitation Protocol) vezom. Da biste mogli da koristite **Grupni video** u Vašem aparatu moraju biti konfigurisana podešavanja SIP (Session Initiation Protocol) profila. Konfigurisanje SIP profila Vam omogućava da uspostavite živu direktnu „osoba-osoba“ vezu sa drugim kompatibilnim uređajem. Za deljenje videa neophodno je da SIP profil, komunikacija po SIP protokolu bude podržana i na prijemnoj strani.

Zatražite podešavanja za SIP profil od svog provajdera servisa i memorišite ih u svoj uređaj. Vaš provajder servisa može da Vam pošalje ova podešavanja u Vaš uređaj bežičnom vezom, ili da Vam da listu potrebnih parametara.

Ako znate SIP adresu primaoca, možete je uneti u njegovu kontakt karticu. Otvorite **Kontakti** iz glavnog menija, a zatim otvorite željenu kontakt karticu (ili napravite novu

karticu za tu osobu). Izaberite **Opcije > Dodaj podatak > SIP** ili **Deli prikaz** (ovo poslednje zavisi od operatora komunikacione mreže). Unesite SIP adresu u formatu korisničkoime@imedomena (umesto imena domena možete da koristite i IP adresu).

Ako ne znate SIP adresu datog kontakta, za deljenje videa možete koristiti i već memorisani broj telefona primaoca, sa pozivnim brojem države (recimo +358). Ako broj telefona koji je memorisan u **Kontakti** ne sadrži i pozivni broj države, kada šaljete „pozivnicu“ možete ručno da unesete kompletan broj sa pozivnim brojem države.

Podešavanja UMTS veze

Da biste postavili svoju UMTS vezu, uradite sledeće:

- Obratite se svom provajderu servisa da napravite sporazum za korišćenje UMTS mreže.
- Proverite da li su podešavanja za UMTS pristupnu tačku u Vašem uređaju ispravno podešena. Ako Vam je potrebna pomoć, vidite „Veza“, str. 122.

Delite živi video i video snimke

Da bi primio sesiju deljenja, uređaj primaoca mora da podržava **Grupni video** i da u njemu budu konfigurisana potrebna podešavanja. I Vi i primalac morate da budete prijavljeni na ovaj servis pre započinjanja deljenja.

Živi video

- 1 Kada je govorni poziv aktivan, izaberite **Opcije** > **Deli video** > **Uživo**, pa zatim otvorite klizni preklopnik.
- 2 Vaš uređaj šalje pozivnicu na SIP adresu koju ste prethodno dadali kontakt kartici pozvane strane. Ako za primaoca postoji više SIP adresa u listi kontakata, izaberite onu SIP adresu na koju želite da pošaljete pozivnicu, pa zatim **Izaberi** da biste pozivnicu poslali.
Ako nema SIP adrese primaoca, unesite je ručno. Izaberite **OK** da biste poslali pozivnicu.
Ako ne znate SIP adresu primaoca, unesite njegov broj telefona sa pozivnim brojem države, ako broj nije već unet u tom obliku u **Kontakti**.
- 3 Deljenje počinje automatski kada primalac prihvati poziv za to.
Zvučnik je aktivan. Za govorni poziv možete da koristite i kompatibilne slušalice (mikro-telefonsku kombinaciju).
- 4 Izaberite **Pauza** da biste privremeno prekinuli sesiju deljenja. Izaberite **Nastavi** da biste nastavili prekinutu sesiju deljenja.
- 5 Da biste završili sesiju deljenja, izaberite **Stop**. Da biste završili govorni poziv, pritisnite taster „završi“.

Da biste sačuvali živi video koji ste delili, pritisnite **Sačuvaj** da prihvatite upit **Sačuvati deljeni video snimak?**. Deljeni video se memoriše u folder **Slike i video** u **Galerija**.

Video snimak

- 1 Kada je govorni poziv aktivan, izaberite **Opcije** > **Deli video** > **Snimak**.
Otvara se lista video snimaka u memoriji uređaja ili na kompatibilnoj memorijskoj kartici.
- 2 Izaberite video snimak koji želite da delite. Otvara se prikaz za probnu reprodukciju. Da pustite probnu reprodukciju snimka, izaberite **Opcije** > **Pusti**.
- 3 Izaberite **Opcije** > **Pozovi**.
Da biste video snimak mogli da delite, eventualno će biti potrebno da ga konvertujete u odgovarajući format. Na ekranu se prikazuje **Snimak se mora konvertovati za deljenje. Nastaviti?**. Izaberite **OK**.
Telefon šalje pozivnicu na SIP adresu koju ste prethodno dadali kontakt kartici pozvane strane. Ako za primaoca postoji više SIP adresa u listi kontakata, izaberite onu SIP adresu na koju želite da pošaljete pozivnicu, pa zatim **Izaberi** da biste pozivnicu poslali.
Ako nema SIP adrese primaoca, unesite je ručno. Izaberite **OK** da biste poslali pozivnicu.
Ako ne znate SIP adresu primaoca, unesite njegov broj telefona sa pozivnim brojem države, ako broj nije već unet u tom obliku u **Kontakti**.
- 4 Deljenje počinje automatski kada primalac prihvati poziv za to.

- 5 Izaberite **Pauza** da biste privremeno prekinuli sesiju deljenja. Izaberite **Opcije** > **Nastavi** da biste nastavili prekinutu sesiju deljenja. Da biste video snimak premotali brzo unapred ili unazad, skrolujte gore ili dole.
- 6 Da biste snimak reprodukovali ponovo, pritisnite **Pusti**.
- 7 Da biste završili sesiju deljenja, izaberite **Stop**. Da biste završili govorni poziv, pritisnite taster „završi“.

Ako u toku deljenja video snimka otvorite neku drugu aplikaciju, deljenje se privremeno zaustavlja. Da biste se vratili u prikaz deljenja videa i nastavili sa deljenjem, u dopunjenom pasivnom režimu (aktivnoj pripravnosti) izaberite **Opcije** > **Nastavi**. Vidite „Dopunjeni pasivni režim“, str. 114.

Prihvatite pozivnicu za deljenje prikaza (videa)

Kada Vam neko pošalje pozivnicu za deljenje, pojavljuje se pozivna poruka sa imenom ili SIP adresom pošiljaoca. Ako Vaš uređaj nije podešen na **Bez zvona**, pozvoniće kada primite pozivnicu.

Ako Vam neko pošalje pozivnicu za deljenje, a Vaš uređaj je isključen ili se ne nalazite u dometu UMTS mreže, nećete znati da ste primili pozivnicu.

Kada primite pozivnicu, izaberite jednu od sledećih opcija:

Prihvati – da biste aktivirali sesiju deljenja.

Odbaci – da biste odbili pozivnicu. Primalac će dobiti poruku da ste odbili pozivnicu. Takođe, možete da pritisnete taster „završi“ da biste odbili sesiju deljenja prikaza (videa) i prekinuli govorni poziv.

Kada primete video snimak, da biste isključili ton snimka pritisnite **Isključi zvuk**.

Da biste završili sesiju deljenja videa, izaberite **Stop**. Deljenje prikaza (videa) se prekida i kada prekinete aktivni govorni poziv.

Odgovite na poziv ili da odbacite

Da biste odgovorili na poziv, pritisnite .

Da biste isključili zvono kada primite poziv, izaberite **Tišina**.

 Savet! Da biste promenili tonske odzive za različita okruženja i prilike (na primer, kada želite da se zvono ne čuje), vidite „Profili—podesite tonove“, str. 111.

Ako ne želite da odgovorite na poziv, pritisnite .

Ako ste aktivirali funkciju **Preusmerenje poz.** > **Govorne pozive** > **Ako je zauzeto** da preusmerava pozive, odbijanje dolaznog poziva ga istovremeno i preusmerava. Vidite „Preusmerenje“, str. 128.

Kada odbacite neki dolazni poziv, pozivaocu možete poslati tekstualnu poruku sa obrazloženjem odbijanja poziva. Izaberite **Opcije > Pošaljite tek. poruku**. Tekst možete da izmenite pre slanja. Da postavite ovu opciju i napišete tekst standardne poruke, vidite „Poziv“, str. 121.

Odgovorite na video poziv ili ga odbite

Kada primite neki video poziv, prikazuje se .

 Savet! Video pozivima možete dodeliti ton (melodiju) zvona. Pritisnite i izaberite **Profili**.

Pritisnite da biste odgovorili na video poziv. **Dopustiti slanje video slike pozivaocu?** se prikazuje na ekranu. Da započnete sa slanjem video slike uživo, izaberite **Da**.

Ako ne aktivirate video poziv, slanje videa se ne aktivira, i čujete samo glas pozivaoca. Umesto videa prikazuje se sivi ekran. Da biste ovaj sivi ekran promenili u neku statičnu sliku snimljenu kamerom svog uređaja, vidite „Poziv“, **Slika u video pozivu**, str. 121.

Da biste završili video poziv, pritisnite .

Poziv na čekanju (mrežni servis)

U toku poziva možete da odgovorite na drugi poziv ako ste aktivirali **Poziv na čekanju** (mrežni servis) u **Alatke > Podešavanje > Poziv > Poziv na čekanju**.

Da biste odgovorili na poziv na čekanju, pritisnite . Prvi poziv se stavlja na čekanje.

Za prelazak sa jedne veze na drugu, izaberite **Prebaci**. Da biste povezali neki dolazni ili poziv na čekanju sa aktivnim pozivom, a da se sami isključite iz veze, izaberite **Opcije > Spoj**. Za završetak aktivne veze, pritisnite . Da biste završili oba poziva, izaberite **Opcije > Završi sve pozive**.

Opcije u toku govornog poziva

Mnoge opcije koje možete koristiti u toku govornog poziva su mrežni servisi. U toku poziva izaberite **Opcije** da pristupite nekoj od sledećih opcija: **Isključi zvuk** ili **Uk. mik.**, **Odgovori**, **Odbaci**, **Prebaci**, **Zadrži** ili **Preuzmi**, **Aktiviraj slušalicu**, **Aktiviraj zvučnik** ili **Aktiviraj hendsfri** (ako su priključene kompatibilne slušalice sa Bluetooth podrškom), **Završi aktivni poziv** ili **Završi sve pozive**, **Novi poziv**, **Konferencija**, **Spoj** i **Otvori dop. pas. režim**. Izaberite neku od narednih opcija:

Zameni – da biste završili aktivni poziv i odgovorili na poziv koji je na čekanju.

Pošaljite MMS (samo u UMTS komunikacionim mrežama) – da biste drugom učesniku u vezi poslali sliku ili video kao multimedijalnu poruku. Pre slanja možete da izmenite poruku ili da promenite primaoca. Pritisnite da biste poslali datoteku na neki kompatibilni uređaj (mrežni servis).

Pošaljite DTMF – da biste poslali DTMF tonske sekvence, na primer lozinku. Unesite DTMF niz ili ga potražite u **Kontakti**. Da biste uneli znak za čekanje (**w**) ili za

pauzu (p), pritisnite * potreban broj puta. Izaberite OK da biste poslali tonsku sekvencu.

 Savet! DTMF tonske sekvence možete da dodate u polja **Telefonski broj** ili **DTMF** neke kontakt kartice.

Opcije u toku video poziva

Izaberite **Opcije** u toku video poziva za sledeće opcije: **Omogući** ili **Onemogući** (video, audio ili oba), **Aktiviraj slušalicu** (ako ste na uređaj priključili komaptibilne slušalice sa mogućnošću Bluetooth povezivanja, a želite da audio vratite na svoj uređaj) ili **Aktiviraj hendsfri** (da audio usmerite na kompatibilne slušalice sa mogućnošću Bluetooth povezivanja koje ste priključili na svoj uređaj), **Aktiviraj zvučnik**, **Završi aktivni poziv**, **Otvori dop. pas. režim**, **Koristi glavnu kameru/Koristi sekun. kameru**, **Promeni redosled sl.**, **Uvećaj/Umanji** i **Pomoć**.

Na raspolaganju mogu biti različite opcije.

Dnevnik

Da biste videli telefonske brojeve propuštenih, primljenih i upućenih poziva, pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Dnevnik** > **Prethodni**. Uređaj će registrovati propuštene i primljene pozive samo ako Vaša mreža podržava ove funkcije, ako je uređaj uključen i ako se nalazi unutar zone pokrivanja mreže.

Da biste izbrisali listu prethodnih poziva, u glavnom prikazu prethodnih poziva, izaberite **Opcije** > **Obrisi prethodne**. Da biste obrisali jednu od lista, otvorite željenu listu pa izaberite **Opcije** > **Obrisi listu**. Da biste obrisali neku stavku, otvorite odgovarajuću listu, dođite do nje pa pritisnite .

Trajanje poziva

Da biste videli približna trajanja dolaznih i odlaznih poziva, pritisnite i izaberite **Aplikacije** > **Dnevnik** > **Trajanje poz.**

Da biste podesili da se merači poziva prikazuju u toku poziva, izaberite **Aplikacije** > **Dnevnik** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Prikaži trajanje poz.** > **Da** ili **Ne**.

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, i tako dalje.

Da biste poništili merače trajanja poziva, izaberite **Opcije** > **Poništi merače**. Za ovo Vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Telefon i SIM“, str. 125.

Paketni prenos

Da biste videli količinu poslatih i primljenih podataka u toku pakettne razmene podataka, pritisnite , pa izaberite **Aplikacije** > **Dnevnik** > **Paketni prenos**. Na primer, možda za svoje veze za paketni prenos podataka plaćate na osnovu količine poslatih i primljenih podataka.

Prikaz svih komunikacionih događaja

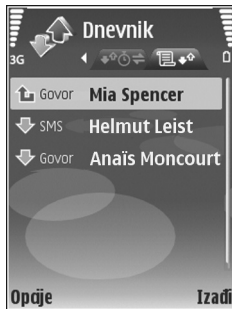
Ikonice u **Dnevnik**:

↓ Dolazni

↑ Odlazni

↻ Propušteni komunikacioni događaji

Da biste videli sve govorne pozive, tekstualne poruke i veze za prenos podataka registrovane u uređaju, pritisnite **Opcije**, izaberite **Aplikacije** > **Dnevnik**, pa skrolujte udesno da otvorite opšti dnevnik. Za svaku komunikaciju možete da vidite ime pošiljaoca ili primaoca, telefonski broj, ime provajdera servisa ili pristupnu tačku. Dnevnik možete da filtrirate tako da pregledate samo jednu vrstu veze, kao i da kreirate nove kontakt kartice sa podacima iz dnevnika.

💡 Savet! Da biste videli listu poslatih poruka, pritisnite **Opcije**, pa izaberite **Poruke** > **Poslato**.

Podstavke, kao što su tekstualne poruke poslate u vaše delova i veze za prenos paketa podataka, upisuju se kao jedna komunikacijska stavka, događaj. Povezivanja na Vaše poštansko sanduče, centar za razmenu multimedijalnih poruka ili na Web strane se prikazuju kao veze za paketni prenos podataka.

Da neki nepoznati broj iz **Dnevnik** dodate u svoje kontakte, izaberite **Opcije** > **Dodaj u Kontakte**.

Da biste filtrirali dnevnik, izaberite **Opcije** > **Razdvoji**, pa zatim i neki filter.

Da biste trajno obrisali kompletan sadržaj dnevnika, listu prethodnih poziva i izveštaje o dostavi poruka, izaberite **Opcije** > **Obriši dnevnik**. Izaberite **Da** da to potvrdite.

Da aktivirate **Trajanje dnevnika**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Trajanje dnevnika**. Stavke, registrovani događaji, ostaju u memoriji uređaja zadati broj dana posle čega se automatski brišu da bi se oslobodila memorija. Ako izaberete **Bez dnevnika**, kompletan sadržaj dnevnika, lista prethodnih poziva i izveštaji o dostavi poruka, trajno se brišu.

Da biste videli detalje komunikacionih događaja, u opštem prikazu dnevnika dođite do događaja i pritisnite **Opcije**.

💡 Savet! U detaljnom prikazu možete da kopirate broj telefona u klipbord, a zatim da ga nalepite u, na primer, tekstualnu poruku. Izaberite **Opcije** > **Kopiraj broj**.

Merač paketa podataka i merač veze: Da biste videli koliko je podataka, u kilobajtima, preneto i koliko je određeni prenos podataka trajao, dođite do dolaznog ili odlaznog događaja označenog sa **Pak.**, a zatim izaberite **Opcije** > **Vidi detalje**.

Web pretraživači

Servisi

Pritisnite i izaberite **Internet** > **Servisi** (mrežni servis).

Postoje brojni provajderi servisa koji nude strane koje su posebno namenjene za mobilne uređaje koje možete da pratite koristeći **Servisi** pretraživač. Ove strane su urađene u Wireless Markup Language (WML), Extensible Hypertext Markup Language (XHTML) ili Hypertext Markup Language (HTML) programskim jezicima.

Da biste Web stranice pisane u HTML jeziku pratili na Internetu u njihovoj originalnoj formi, koristite **Web**. Vidite „Web“, str. 95.

Raspoloživost servisa, kao i način obračuna i cene, proverite kod svog provajdera servisa. Provajderi će vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

 Prečica: Da biste započeli povezivanje, pritisnite i držite **0** u pasivnom režimu.

Pristupna tačka

Da biste mogli da pristupate stranama, sadržajima na Internetu, neophodna su Vam podešavanja odgovarajućeg servisa za stranu koju želite da koristite. Podešavanja

možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od provajdera servisa koji nudi datu stranu, prezentaciju. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa.

 Savet! Podešavanja se mogu naći i na Web sajtu provajdera servisa.

Unesite podešavanja ručno

- 1 Pritisnite , izaberite **Alatke** > **Podešav.** > **Veza** > **Pristupne tačke**, pa zatim definišite podešavanja pristupne tačke. Pridržavajte se instrukcija koje dobijete od svog provajdera servisa. Vidite „Veza“, str. 122.
- 2 Pritisnite , pa izaberite **Servisi** > **Opcije** > **Menadžer markera** > **Dodaj marker**. Napišite ime za marker i adresu strane koja je definisana za trenutnu pristupnu tačku.
- 3 Da tako kreiranu pristupnu tačku postavite za podrazumevanu, primarnu, pristupnu tačku, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Pristupna tačka**.

Prikaz Markeri

Prikaz Markeri se otvara kada otvorite **Servisi**.

U Vašem uređaju se već mogu nalaziti markeri i linkovi Internet sajtova trećih strana. Koristeći svoj uređaj, možete da pristupate i drugim sajtozima trećih strana. Sajtoz

trećih strana nisu povezani sa firmom Nokia, i Nokia ne garantuje niti preuzima ikakvu odgovornost za njih. Ako se odlučite da pristupite tim sajtovima, neophodna je obazrivost u smislu bezbednosti i sadržaja.

 označava početnu stranu definisanu za podrazumevanu pristupnu tačku.

Bezbednost veze

Ako je ikonica bezbedne veze prikazana u toku veze, prenos podataka između aparata i Internet mrežnog prolaza ili servera je šifrovan.

Ikonica sigurnosti (zaštite) ne označava da je prenos podataka između mrežnog prolaza i servera na kojem se nalazi sadržaj (ili mesta na kojem se nalazi traženo) bezbedan. Provajder servisa štiti prenos podataka između mrežnog prolaza i servera sa sadržajem.

Izaberite **Opcije** > **Detalji** > **Bezbednost** da biste videli detalje veze, status šifrovanja i informacije o autentifikaciji servera i korisnika.

Za neke servise, recimo za bankarske servise, mogu biti potrebni bezbednosni sertifikati. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa. Vidite i „Rad sa sertifikatima“, str. 126.

Pretražujte

 Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Da preuzmete neku stranu, izaberite neki marker ili ručno unesite adresu u polje (.

Novi linkovi su na stranama pretraživača podvučeni plavom, a već posećeni linkovi purpurnom bojom. Slike koje služe kao linkovi su uokvirene plavom bojom.

Da otvorite linkove i da vršite izbor, pritisnite .

 Prečica: Pomoću **#** skočite na kraj neke strane, a pomoću ***** na njen početak.

Pritisnite **Nazad** da biste tokom pretraživanja otišli na prethodnu stranu. Ako **Nazad** nije na raspolaganju, izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Istorija** da biste videli hronološku listu strana koje ste posetili tokom sesije.

Izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Ažuriraj** da biste preuzeli najnoviji sadržaj sa servera.

Izaberite **Opcije** > **Sačuvaj kao marker** da biste sačuvali marker.

 Savet! Da biste tokom pretraživanja pristupili prikazu Markeri, pritisnite i držite . Izaberite **Opcije** > **Na prethodnu str.** da biste se ponovo vratili u prikaz pretraživača.

Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Sačuvaj stranicu** da biste tokom pretraživanja sačuvali stranu. Strane možete da sačuvate u memoriju aparata ili na kompatibilnu memorijsku karticu (ako je ubačena) i kasnije da ih pretražujete dok ste van mreže. Da biste kasnije pristupili tim stranama, pritisnite u prikazu Markeri kako biste otvorili prikaz **Sačuvane stranice**.

Izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Idi na Web adresu** da biste uneli novu URL adresu.

Izaberite **Opcije** > **Servisne opcije** da biste otvorili podlistu komandi ili opcija trenutno otvorene strane.

Možete da preuzimate datoteke koje ne mogu da budu prikazane na strani pretraživača, kao što su tonovi zvona, slike, logo operatera, teme i video snimci. Da biste preuzeli neku stavku, dođite do linka i pritisnite .

Kada započnete neko preuzimanje, prikazuje se lista trenutno aktivnih, privremeno zaustavljenih i kompletiranih preuzimanja u toku trenutne sesije pretraživanja. Ovu listu možete da vidite i tako što ćete izabrati **Opcije** > **Preuzimanja**. U listi, dođite do neke stavke, pa izaberite **Opcije** da biste privremeno zaustavili, obnovili ili obustavili trenutna preuzimanja, ili da biste otvorili, sačuvali ili obrisali kompletirana preuzimanja.

Preuzimanje i kupovina sadržaja

Možete da preuzimate stavke kao što su tonovi zvona, slike, logotipi operatora, teme i video snimci. Ove stavke

mogu biti besplatne ili ih kupujete. Preuzete stavke obrađuju njima odgovarajuće aplikacije u Vašem aparatu, na primer, preuzeta fotografija može da bude sačuvana u aplikaciji **Galerija**.

Važno: Instalirajte i koristite isključivo aplikacije i drugi softver iz pouzdanih izvora, kao što su aplikacije koje nose Symbian Signed oznaku ili koje su zadovoljile Java Verified™ testiranje.

- 1 Ako želite da preuzmete neku stavku, dođite do linka i pritisnite .
- 2 Izaberite odgovarajuću opciju da biste kupili datu stavku, recimo, „Buy“ („Kupi“).
- 3 Pažljivo pročitajte sve informacije. Izaberite **Prihvati** da biste nastavili sa preuzimanjem. Pritisnite **Obustavi** da biste obustavili preuzimanje.

Završetak veze

Izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Raskini vezu** kako biste prekinuli vezu i pregledali stranicu pretraživača „oflajn“, tj. bez povezanosti na mrežu, ili izaberite **Opcije** > **Izađi** kako biste prekinuli vezu i zatvorili pretraživač.

Pražnjenje keš memorije

Informacije i servisi kojima pristupate čuvaju se u keš memoriji Vašeg aparata.

Keš memorija je memorijski prostor koji se koristi za privremeno smeštanje podataka. Ako ste pristupali,

ili pokušavali da pristupite, poverljivim informacijama koje zahtevaju unos lozinke, ispraznite keš memoriju posle svake takve radnje. Podaci ili servisi kojima ste pristupali su upisani u keš memoriju. Izaberite **Opcije > Napredne opcije > Obriši keš** da biste ispraznili keš memoriju.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Pristupna tačka—Promenite podrazumevanu pristupnu tačku. Vidite „Veza“, str. 122. Neke ili možda čak i sve pristupne tačke mogu već biti konfigurisane u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete.

Početna strana – Definišite početnu stranu.

Prikaži slike i objekte—Izaberite da li želite da se u toku pretraživanja učitavaju i slike. Ako izaberete **Ne**, kasnije u toku pretraživanja ćete moći da učitate i slike kada izaberete **Opcije > Prikaži slike**.

Veličina slova—Izaberite veličinu slova teksta.

Automatski markeri—Omogućite ili onemogućite automatsko sakupljanje markera. Ako želite da nastavite sa sakupljanjem automatskih markera, ali da folder sakrijete iz prikaza Marker, izaberite opciju **Sakrij folder**.

Veličina ekrana—Izaberite šta se prikazuje u toku pretraživanja: **Samo sel. tasteri** ili **Pun ekran**.

Traži stranu – Definišite Web stranu koja će biti preuzeta kada izaberete **Opcije pretraživ.** > **Otvori traženu str.** u prikazu Marker, ili u toku pretraživanja.

Jačina – Ako želite da pretraživač reprodukuje zvuke i melodije ugrađene u Web strane, izaberite jačinu zvuka.

Prikazivanje – Ako želite da se izgled strane prikazuje najtačnije moguće u režimu **Umanjeni prikaz**, izaberite opciju **Po kvalitetu**. Ako ne želite da se eksterni kaskadni šabloni preuzimaju, izaberite opciju **Po brzini**.

Kolačići – Omogućite ili onemogućite primanje i slanje „kolačića“.

Potvrdi slanje DTMF – Izaberite da li želite da se traži potvrda pre slanja DTMF tonova tokom govornog poziva. Vidite i „Opcije u toku govornog poziva“, str. 88.

Java/ECMA skript – Omogućite ili onemogućite korišćenje skriptova.

Sigurnosna upozor. – Da se sigurnosna upozorenja prikazuju, odnosno da se ne prikazuju.

Prim. kodni raspored – Ako se znakovi ne prikazuju ispravno, izaberite drugi kodni raspored koji odgovara datom jeziku.

Pritisnite i izaberite **Internet** > **Web** (mrežni servis).

Koristeći **Web**, Web stranice pisane u HTML jeziku možete da pratite na Internetu u njihovoj originalnoj formi.

Možete da pretražujete i stranice koje su kreirane namenski za mobilne uređaje u XHTML ili WML jeziku.

Koristeći **Web**, možete da zumirate (da uvećavate i umanjujete) prikaz stranice, da koristite **Mini mapa** i **Opšti prikaz strane** za kretanje po stranici, da čitate Web izvode i blogove (mrežne dnevnik), da Web stranice memorišete kao markere, kao i da preuzimate sadržaje.

Raspoloživost servisa, kao i način obračuna i cene, proverite kod svog provajdera servisa. Provajderi će vam takođe dati i uputstva o korišćenju njihovih servisa.

Da biste mogli da pristupate stranama, sadržajima na Internetu, neophodna su Vam podešavanja odgovarajućeg servisa za stranu koju želite da koristite. Podešavanja možete dobiti u sklopu specijalne tekstualne poruke od provajdera servisa koji nudi datu stranu, prezentaciju. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67. Za detaljnije informacije se obratite svom provajderu servisa.

Mini mapa

Koristite **Mini mapa** da tražite podatke i informacije na Web stranama koje ih sadrže u izobilju. Kada je opcija **Mini**

mapa uključena, aplikacija Web automatski zumira i daje opšti prikaz Web strane koju pretražujete. Za kretanje po strani, skrolujte levo, desno, gore ili dole. Kada nađete na željenu informaciju ili podatak, prestanite sa skrolovanjem, i **Mini mapa** će Vas odvesti na traženo mesto. Da aktivirate **Mini mapa**, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Mini mapa** > **Uključen**.

Opšti prikaz strane

Kada se nalazite na stranici koja sadrži izobilje informacija, **Opšti prikaz strane** možete da koristite da vidite koje se sve informacije nalaze na toj stranici.

Da biste prikazali opšti prikaz trenutne stranice, pritisnite **8**. Da biste našli željeni deo stranice, pritisnite , , ili . Pritisnite ponovo **8** da uvećate prikaz i vidite željeni deo stranice.

Web izvodi (feeds) i dnevnik (blogs)

 Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Web izvodi su datoteke u xml formatu u sklopu Web strana koje „web-blogeri“ koriste da dele udarne naslove ili cele tekstove, recimo, najnovijih vesti. Web izvodi se najčešće nalaze na Web, Blog i Wiki stranama. Da biste se pretplatili na Web izvode sa Web strana, izaberite **Opcije** > **Pretplata**. Da biste videli Web izvode na koje ste pretplaćeni, u prikazu Markeri izaberite **Web izvodi**.

Dnevnici (Blogs) ili Web dnevnici (Weblogs) su dnevnici na Internetu. Da biste preuzeli neki Web izvod ili dnevnik sa Interneta, dođite do njega, pa zatim pritisnite navigator.

Pretraživanje

 Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Da biste preuzeli neku stranu, izaberite marker (bukmark oznaku), pa zatim pritisnite navigator. Takođe, možete i da unesete adresu u polje (🔍).

Prečice sa tastature

- Pritisnite **C** da biste zatvorili trenutni prozor u slučaju da imate otvorena dva ili više prozora.
- Pritisnite **1** da biste otvorili svoje markere.
- Pritisnite **2** da biste potražili tekst na trenutnoj strani.
- Pritisnite **3** da biste se vratili na prethodnu stranu.
- Pritisnite **5** da Vam se prikaže lista svih otvorenih prozora.
- Pritisnite **8** da Vam se prikaže kompletna strana. Pritisnite ponovo **8** da uvećate prikaz i vidite željene informacije.
- Pritisnite **9** da odete na drugu Web stranu.
- Pritisnite **0** da biste se vratili na početnu stranu.

Da biste približili, odnosno udaljili objekat (zum), pritisnite **#** ili *****.

Da biste dopustili ili sprečili automatsko otvaranje više prozora, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Blokiraj iskačuće** > **Da**.

Da biste videli Web strane koje ste posetili u toku trenutne sesije pretraživanja, izaberite **Opcije** > **Opcije pretraživ.** > **Istorija**. Da bi se lista prethodnih strana automatski prikazivala kada se vratite na prethodnu stranu, izaberite **Opcije** > **Podešavanja** > **Lista istorije** > **Uključena**.

Raskinite vezu

Da raskinete vezu sa Webom, izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Raskini vezu**.

Da biste obrisali informacije i podatke koje mrežni server prikuplja o Vašim posetama raznim Web stranama, izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Obrisi „kolačiće“**.

Da biste ispraznili privremenu memoriju u kojoj se čuvaju informacije i podaci o Web sajtovima koje ste posetili, izaberite **Opcije** > **Napredne opcije** > **Obrisi keš**.

Povezivanja

Bluetooth povezivanje

Možete da se povežete bežično sa ostalim kompatibilnim uređajima koristeći bežičnu Bluetooth tehnologiju. Kompatibilni uređaji uključuju mobilne telefone, računare i dodatke kao što su slušalice i kompleti za kola. Bluetooth povezivanje možete da koristite za slanje slika, video snimaka, muzike, audio snimaka i beleški, a možete i bežično da se povežete sa kompatibilnim PC računarom (na primer, da biste prenosili datoteke), ili kako biste štampali slike koristeći opciju **Štampa slike**. Vidite „Štampanje slika“, str. 36.

S obzirom na to da uređaji sa Bluetooth bežičnom tehnologijom komuniciraju putem radio talasa, Vaš uređaj i drugi Bluetooth uređaj ne moraju da budu u pravolinijskom vidnom polju. Potrebno je samo da se dva uređaja nalaze na međusobnom rastojanju od najviše 10 metara (33 stope), mada vezu mogu ometati prepreke kao što su zidovi ili drugi elektronski uređaji.

Ovaj uređaj je usklađen sa Bluetooth Specifikacijama verzija 2,0, koje podržavaju sledeće profile: Basic Printing Profile (Režim osnovnog štampanja), Dial-up Networking Profile (Pristup mreži biranjem priključnog telefonskog

broja), Headset Profile (Mikro-telefonska kombinacija), Handsfree Profile (Hendsfri – rad bez upotrebe ruku), Object Push Profile (Distribucija objekata na inicijativu servera), File Transfer Profile (Prenos datoteka), Basic Imaging Profile (Osnovno slikanje), SIM Access profile (Pristup SIM kartici), Synchronization Profile (Sinhronizacija) i Human Interface Device Profile (Profil interfejsa između čoveka i uređaja). Da biste osigurali saradnju sa drugim uređajima koji podržavaju Bluetooth tehnologiju, koristite proširenja koja je odobrila Nokia za ovaj model. Proverite sa proizvođačem dotičnog uređaja njegovu kompatibilnost sa ovim uređajem.

Rečnik termina: Profil odgovara datoj usluzi ili funkciji, i definiše kako se povezuju različiti uređaji. Na primer, Handsfree Profile (hendsfri profil) se koristi za povezivanje hendsfri uređaja i mobilnog uređaja. Uređaji moraju da podržavaju iste profile da bi bili kompatibilni.

Na nekim lokacijama može da postoji ograničenje upotrebe Bluetooth tehnologije. Proverite sa lokalnim vlastima ili sa provajderom servisa.

Upotreba funkcija koje koriste Bluetooth tehnologiju, ili ostavljanje takvih funkcija u pozadini dok se koriste druge funkcije, povećava energetske zahteve prema bateriji i skraćuje njeno trajanje.

Ne možete da koristite Bluetooth vezu kad je uređaj zaključan. Za detaljnije informacije o zaključavanju uređaja vidite „Bezbednost“, str. 125.

Podešavanja

Pritisnite i izaberite **Alatke > Bluetooth**. Kada aplikaciju otvorite prvi put, od Vas se traži da definišete ime za svoj uređaj. Nakon što postavite Bluetooth povezivanje i promenite **Prikazivanje mog tel.** u **Vidljiv svima**, Vaš uređaj i njegovo ime mogu da vide korisnici drugih uređaja koji koriste Bluetooth tehnologiju.

Izaberite neku od narednih opcija:

Bluetooth – Izaberite **Uključeno** ili **Isključeno**. Da biste se bežično povezali sa drugim kompatibilnim uređajem, najpre postavite Bluetooth vezu na **Uključeno**, a zatim uspostavite vezu.

Prikazivanje mog tel. – Da bi bilo omogućeno da drugi Bluetooth uređaji pronađu Vaš uređaj, izaberite **Vidljiv svima**. Da biste ga sakrili od drugih uređaja, izaberite **Skriven**.

Ime mog telefona – Izmenite ime svog uređaja.

Režim eksterni SIM—Da biste drugim uređajima, kao što su kompatibilni kompleti za automobil, omogućili da koriste SIM karticu koja se nalazi u Vašem uređaju za povezivanje na komunikacionu mrežu, izaberite **Uključen**.

Režim eksterni SIM

Da biste koristili režim eksterne SIM kartice sa kompatibilnim kompletom za automobil, uključite Bluetooth povezivanje i u svom uređaju omogućite korišćenje režima eksterne SIM kartice. Pre aktiviranje ovog režima rada, dva uređaja moraju da se upare i da se uparivanje inicira sa drugog uređaja. Pri uparivanju, koristite 16-cifrenu lozinku, i drugi uređaj postavite za „ovlašćen“. Vidite „Uparite uređaje“, str. 99. Na drugom uređaju aktivirajte režim eksterne SIM kartice.

Kada je režim eksterne SIM kartice uključen u Vašoj Nokiji N73, u pasivnom režimu se prikazuje **Eksterna SIM**. Veza sa bežičnom komunikacionom mrežom je isključena, što pokazuje indikator u indikatorskom polju jačine signala, i ne možete koristiti servise SIM kartice koji zahtevaju pokrivanje celularne komunikacione mreže.

Kada se ovaj mobilni uređaj nalazi u režimu eksterne SIM kartice, za upućivanje i za primanje poziva možete da koristite jedino neko povezano kompatibilno proširenje, kao što je automobilski komplet. U ovom režimu se Vašim bežičnim uređajem neće moći upućivati nikakvi pozivi, osim poziva broja službe pomoći koji je programiran u njemu. Da biste svojim uređajem mogli da upućujete pozive, prvo morate da napustite režim eksterne SIM kartice. Ako je uređaj zaključan, prvo unesite odgovarajuću šifru da ga otključate.

Da biste izašli iz režima eksterne SIM kartice, pritisnite taster „napajanje“, pa zatim izaberite **Izaći iz ekster. SIM**.

Bezbednosni saveti

Kada ne koristite Bluetooth povezivanje, izaberite **Bluetooth > Isključeno** ili **Prikazivanje mog tel. > Skriven**. Na ovaj način možete bolje da kontrolišete ko može da pronađe Vaš uređaj putem bežične Bluetooth tehnologije, i ko se sa njim može povezati.

Nemojte da se uparujete sa nepoznatim uređajima. Na ovaj način možete bolje da zaštitite svoj uređaj od štetnog sadržaja.

Šaljite podatke pomoću Bluetooth veze

Istovremeno može biti aktivno više Bluetooth veza. Na primer, ukoliko ste povezani sa kompatibilnim slušalicama, istovremeno možete da prenosite datoteke u neki drugi kompatibilni uređaj.

Indikatori Bluetooth povezivanja

- Kada je u pasivnom režimu prikazano , Bluetooth povezivanje je uključeno.
- Kada () trepće, Vaš uređaj pokušava da se poveže sa drugim uređajem.
- Kada je () stalno prikazano, podaci se šalji koristeći Bluetooth povezivanje.

 Savet! Da biste poslali tekst preko Bluetooth veze, otvorite modul **Beleške**, napišite tekst, a zatim izaberite **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**.

- 1 Otvorite aplikaciju u kojoj se nalazi ono što želite da pošaljete. Na primer, da biste poslali sliku drugom kompatibilnom uređaju, otvorite aplikaciju **Galerija**.
- 2 Izaberite željenu stavku, pa zatim **Opcije > Pošalji > Preko Bluetooth veze**. Na ekranu počinju da se pojavljuju uređaji sa mogućnošću bežičnog Bluetooth povezivanja i koji se nalaze unutar radnog dometa. Ikonice uređaja: računar, telefon, audio ili video uređaj i drugi uređaj. Pritisnite **Stop** da biste prekinuli traženje uređaja.
- 3 Izaberite uređaj sa kojim želite da se povežete.
- 4 Ako drugi uređaj zahteva uparivanje pre nego što se podaci mogu preneti, čuje se tonski signal i od Vas se zahteva da unesete lozinku. Vidite „Uparite uređaje“, str. 99.
- 5 Kad se veza uspostavi, prikazuje se obaveštenje **Šalju se podaci**.

U folderu **Poslato** aplikacije **Poruke** ne čuvaju se poruke poslate korišćenjem Bluetooth povezivanja.

 Savet! Pri traženju uređaja, neki uređaji mogu da prikazuju samo jedinstvene adrese (adrese uređaja). Da biste saznali jedinstvenu adresu svog uređaja, u pasivnom režimu ukucajte ***#2820#**.

Uparite uređaje

Da biste otvorili prikaz uparenih uređaja () u glavnom prikazu aplikacije **Bluetooth** pritisnite .

Pre uparivanja, napravite sopstvenu lozinku (dužine 1do16 numeričkih znakova) i dogovorite se sa vlasnikom drugog uređaja da koristite istu lozinku. Uređaji koji nemaju korisnički interfejs imaju fabrički podešenu lozinku. Lozinka se koristi samo jednom.

Da biste sproveli uparivanje sa nekim uređajem, izaberite **Opcije > Novi upareni uređaj**. Na ekranu počinju da se pojavljuju uređaji sa mogućnošću bežičnog Bluetooth povezivanja i koji se nalaze unutar radnog dometa. Izaberite uređaj i unesite lozinku. Ista lozinka mora biti otkucana i na drugom uređaju. Nakon uparivanja, uređaj se memoriše u prikaz Upareni uređaji.

U pretrazi za uređajima, upareni uređaji su označeni sa .

Da biste neki uređaj postavili za „ovlašćen“ ili „neovlašćen“, dođite do njega, izaberite **Opcije**, pa zatim neku od sledećih opcija:

Post. kao ovlašćen – Veza Vašeg uređaja i ovog uređaja se može uspostaviti bez Vašeg znanja. Nije potrebna nikakva posebna saglasnost ni autorizacija. Ovaj status koristite za sopstvene uređaje, na primer za svoje kompatibilne slušalice ili za računar, kao i za uređaje koji pripadaju poverljivim osobama. označava ovlašćene uređaje u prikazu uparenih uređaja.

Post. kao neovlaš. – Zahtevi za povezivanje od strane ovog uređaja uvek se moraju prvo prihvatiti.

Da biste poništili neko uparivanje, dođite do odgovarajućeg uređaja i izaberite **Opcije > Obriši**. Ako želite da poništite sva uparivanja, izaberite **Opcije > Obriši sve**.

 Savet! Ako ste trenutno povezani sa uređajem, a pri tom ste obrisali uparivanje sa njim, uparivanje se odmah poništava i veza sa uređajem se prekida.

Primate podatke pomoću Bluetooth veze

Kada primite podatke koristeći Bluetooth povezivanje, čuje se tonski signal i pojavljuje se upit da li želite da prihvatite poruku. Ako prihvatite, prikazuje se i stavka se stavlja u folder **Primljeno** aplikacije **Poruke**. Poruke primljene putem Bluetooth veze su označene sa . Vidite „Primljeno – primite poruke“, str. 66.

Isključite Bluetooth povezivanje

Izaberite **Bluetooth > Isključeno** da biste isključili Bluetooth povezivanje.

Infracrvena veza

Koristeći IC (infracrvenu) vezu možete da prenosite podatke kao što su vizitkarte, napomene kalendara i medija datoteke u kompatibilne uređaje i iz njih. Vidite i „Modem“, str. 101.

Ne usmeravajte snop infracrvenih (IC) zraka nikome u oči, i ne dozvolite da on stvara smetnje drugim IC uređajima. Ovaj uređaj je laserski proizvod klase 1.

Šaljite i primajte podatke koristeći IC vezu

- 1 Neka IC portovi uređaja koji šalje i uređaja koji prima podatke budu usmereni jedan ka drugom, i neka između njih ne postoji nikakva prepreka. Poželjno rastojanje dva uređaja treba da bude do 1 metra (3 stope).
- 2 Korisnik uređaja koji prima podatke aktivira IC port. Da biste aktivirali IC port svog uređaja za prijem podataka preko IC veze, pritisnite , pa izaberite **Alatke > IC veza**.
- 3 Korisnik uređaja koji šalje podatke bira željenu IC funkciju da bi započeo prenos. Da biste poslali podatke putem IC veze, pronađite željenu datoteku iz odgovarajuće aplikacije ili iz Menadžera datoteka, pa zatim izaberite **Opcije > Pošalji > Preko IC veze**.

Ako se prenos podataka ne započne u roku od 1 minuta po aktiviranju IC porta, veza se obustavlja i mora se startovati ponovo.

Sve stavke primljene putem IC veze se smeštaju u folder **Primljeno** u okviru **Poruke**. Nove poruke primljene IC vezom su označene sa .

Kada trepće, Vaš uređaj pokušava da se poveže sa drugim uređajem, ili je veza prekinuta.

Kada je stalno prikazano, IC veza je aktivirana i Vaš uređaj je spreman da šalje i da prima podatke preko svog IC porta.

Data kabl

Pritisnite i izaberite **Alatke > Data kabl**. U **Režim data kabla** izaberite za šta se koristi USB kablovska veza: **Medija plejer**, **PC Suite**, **Štampa slike** ili **Memorijski uređaj**. Da podesite uređaj tako da pita za svrhu povezivanja uvek kada se kabl priključi, izaberite **Pitaj pri povezivanju**.

Povezivanja sa PC računarom

Svoj uređaj možete da koristite sa velikim brojem kompatibilnih aplikacija za povezivanje sa PC računarom i za data komunikacije. Koristeći programski paket Nokia PC Suite možete, recimo, da prenosite slike iz svog uređaja u kompatibilni PC računar i obratno.

Uvek kreirajte vezu na PC računaru ako želite da ga sinhronizujete sa svojim uređajem.

Modem

Svoj uređaj možete da koristite kao modem da biste se svojim kompatibilnim PC računarom povezali na Internet.

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke > Modem**.

Pre nego što budete mogli da svoj uređaj koristite kao modem, morate uraditi sledeće:

- Instalirajte odgovarajući softver za data komunikacije u svom PC računaru.
- Pretplatite se na odgovarajuće mrežne servise kod svog provajdera servisa ili kod provajdera Internet servisa.
- Instalirajte odgovarajuće drajvere u svom PC računaru. Morate da instalirate drajvere za povezivanje preko kompatibilnog USB data kabla, i da eventualno instalirate ili ažurirate drajvere za Bluetooth i IC povezivanje.

Da biste svoj uređaj povezali sa kompatibilnim PC računarom infracrvenom (IC) vezom, pritisnite navigator. Neka IC portovi Vašeg uređaja i PC računara budu direktno okrenuti jedan naspram drugoga, i neka između njih ne postoji nikakva prepreka. Vidite „Infracrvena veza“, str. 100.

Imajte na umu da kada ovaj uređaj koristite kao modem, možda nećete moći da koristite neke druge komunikacione funkcije.

Detaljna instalaciona uputstva se nalaze u uputstvu za korisnika paketa Nokia PC Suite.

 Savet! Pri prvoj upotrebi paketa Nokia PC Suite, koristite Get Connected čarobnjak ovog paketa da biste svoj uređaj povezali sa kompatibilnim PC računarom i počeli sa korišćenjem paketa Nokia PC Suite.

Menadžer veza

Pritisnite i izaberite **Alatke > Men. veza**. Da biste videli status data veza, ili da biste raskinuli veze u GSM i UMTS komunikacionim mrežama, izaberite **Akt. data veze**.

Data veze

U prikazu aktivnih veza možete da vidite otvorene veze za prenos podataka (data veze): data pozivi (**D**) i veze sa paketnim prenosom podataka (ili).

Napomena: Stvarno vreme koje provajder fakturiše za razgovore može da varira u zavisnosti od funkcionalnih mogućnosti mreže, zaokruživanja računa, i tako dalje.

Da biste završili neku vezu, izaberite **Opcije > Raskini vezu**. Da biste zatvorili sve trenutno otvorene veze, izaberite **Opcije > Raskini sve veze**.

Da biste videli detalje neke veze, izaberite **Opcije > Detalji**. Koji se detalji prikazuju zavisi od tipa veze.

Sinhronizacija

Pritisnite i izaberite **Alatke > Sinhroniz.**. Aplikacija **Sinhronizacija** Vam omogućava usaglašavanje sadržaja

Vaših beleški, kalendara ili kontakata sa različitim aplikacijama tipa kalendar i adresar na nekom kompatibilnom PC računaru ili na Internetu. Takođe možete i da kreirate i da vršite izmene podešavanja sinhronizacije.

Aplikacija Sinhronizacija za sinhronizaciju koristi SyncML tehnologiju. U vezi kompatibilnosti sa SyncML tehnologijom, obratite se isporučiocu aplikacije sa kojom želite da sinhronizujete svoje podatke.

Podešavanja sinhronizacije možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67.

Sinhronizujte podatke

U glavnom prikazu **Sinhronizacija** možete videti različite profile sinhronizacije. Profil sinhronizacije sadrži potrebna podešavanja, recimo koje se aplikacije sinhronizuju, da biste mogli da sinhronizujete podatke u svom uređaju sa podacima eksterne baze podataka na nekom serveru ili u nekom kompatibilnom uređaju.

- 1 Izaberite neki profil sinhronizacije, a zatim izaberite **Opcije** > **Sinhronizuj**. Na ekranu se prikazuje status sinhronizacije.
Izaberite **Obustavi** da biste sinhronizaciju obustavili, prekinuli pre njenog završetka.
- 2 Kada se sinhronizacija završi, o tome ćete biti obavešteni. Izaberite **Da** da vidite datoteku dnevnika sinhronizacije koji prikazuje status sinhronizacije kao i

koliko je stavki dodato, ažurirano, obrisano ili odbačeno (nije sinhronizovano) u Vašem uređaju ili na serveru.

Menadžer uređaja

Ažurne verzije softvera

Imate mogućnost da vidite trenutnu verziju softvera i da je ažurirate, kao i da vidite datum eventualnog prethodnog ažuriranja (mrežni servis).

Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke** > **Men. uređ.**.

Da biste proverili da li su na raspolaganju ažurnije verzije softvera, izaberite **Opcije** > **Potraži ažurnu verziju**. Kada se to od Vas zatraži, izaberite neku Internet pristupnu tačku.

Ukoliko je na raspolaganju ažurnija verzija, prikazaće se podaci o njoj. Izaberite **Prihvati** da biste prihvatili preuzimanje ažurne verzije, ili izaberite **Obustavi** da biste odustali od preuzimanja. Preuzimanje može da potraje nekoliko minuta. U toku preuzimanja, svoj uređaj možete da koristite.

Preuzimanje ažurnih verzija softvera može da podrazumeva prenos velikih količina podataka. Obratite se svom provajderu servisa u vezi informacija o cenama prenosa podataka.

Uverite se da je baterija dovoljno puna, ili priključite punjač pre ažuriranja.

 Upozorenje: Kada instalirate ažurnu verziju softvera, svoj uređaj ne možete da koristite ni za upućivanje hitnih poziva sve dok se instaliranje ne završi i uređaj restartuje. Obavezno napravite rezervne kopije podataka pre prihvatanja instaliranja ažurne verzije.

Kada se preuzimanje završi, izaberite **Da** pa zatim **Prihvati** da biste odmah instalirali preuzeto, ili izaberite **Ne** da biste instaliranje izvršili nekom drugom prilikom tako što ćete izabrati **Opcije > Instaliraj ažurnu ver..** Instaliranje može da potraje nekoliko minuta.

Uređaj ažurira verziju softvera i restartuje se. Da biste završili proces instaliranja, izaberite **OK**. Kada se to od Vas zatraži, izaberite neku Internet pristupnu tačku. Vaš uređaj šalje status ažuriranja na server.

Da biste videli podešavanja profila servera koji se koristi za ažuriranje softvera, izaberite **Opcije > Podešavanja**.

Profili servera

Pritisnite , izaberite **Alatke > Men. uređ.**, pa zatim pritisnite . Skupove parametara, profile servera i različita konfiguraciona podešavanja možete da primite od svog provajdera servisa ili od službe za informatiku svoje firme. Ova konfiguraciona podešavanja mogu da sadrže podatke o podešavanjima pristupne tačke za veze za prenos podataka, kao i druga podešavanja koja koriste aplikacije u Vašem aparatu.

Da biste se povezali na server i primili konfiguraciona podešavanja u svoj uređaj, dodite do nekog profila i izaberite **Opcije > Počni konfiguraciju**.

Da biste kreirali novi profil servera, izaberite **Opcije > Novi profil servera**. Da biste izvršili izmene nekog profila servera, izaberite **Opcije > Izmeni profil**.

Podešavanja profila servera

Za ispravna podešavanja se obratite svom provajderu servisa.

Ime servera – Unesite ime datog konfiguracionog servera.

Identifikator servera – Unesite jednoznačni identifikator (ID) datog konfiguracionog servera.

Lozinka servera – Unesite lozinku za identifikaciju svog uređaja na serveru.

Pristupna tačka – Izaberite neku pristupnu tačku koja će se koristiti za povezivanje na server.

Adresa domaćina – Unesite URL adresu datog servera.

Port – Unesite broj porta datog servera.

Korisničko ime i Lozinka – Unesite svoje korisničko ime i lozinku.

Dopusti konfiguraciju – Da biste primili konfiguraciona podešavanja sa datog servera, izaberite **Da**.

Aut. prihvati sve zah. – Ako želite da svoj uređaj podesite tako da traži odobrenje pre prihvatanja konfiguracije sa servera, izaberite opciju **Ne**.

Mrežna autentikacija – Izaberite da li se koristi mrežna autentikacija.

Mrežno korisničko ime i **Mrežna lozinka** – Unesite svoje mrežno korisničko ime i lozinku kojima se Vaš uređaj identifikuje serveru. Ove opcije se prikazuju jedino ako se mrežna autentikacija koristi.

Kancelarija

Kalkulator

Da sabirate, oduzimate, množite, delite, računate kvadratni koren i procenite, pritisnite pa izaberite **Kancelarija** > **Kalkulator**.

Napomena: Preciznost ovog kalkulatora je ograničena i on je namenjen samo za jednostavne proračune.

Konvertor

Da biste izvršili konverziju jedne u drugu mernu jedinicu, pritisnite , pa izaberite **Kancelarija** > **Konvertor**.

Konvertor je ograničene preciznosti i može doći do grešaka u zaokruživanju.

- 1 U polju **Vrsta** izaberite kategoriju mera koju želite da koristite.
- 2 U prvom polju **Jedinica** izaberite jedinicu mere koju želite da konvertujete. U narednom polju **Jedinica** izaberite jedinicu mere u koju želite da izvršite konverziju.

- 3 U prvom polju **Količina** unesite vrednost koju želite da konvertujete. Drugo polje **Količina** se automatski menja i prikazuje konvertovanu vrednost.

Postavite osnovnu valutu i kurs

Izaberite **Vrsta** > **Valuta** > **Opcije** > **Kursevi valuta**. Pre nego što budete mogli da sprovedite konverzije valuta, morate izabrati osnovnu valutu i kurs. Kurs osnovne valute je uvek 1.

Napomena: Kada promenite osnovnu valutu, morate da unesete nove kurseve valuta pošto se svi prethodno uneti poništavaju.

Beleške

Da biste pisali beleške, pritisnite , pa izaberite **Kancelarija** > **Beleške**. Možete da šaljete beleške kompatibilnim uređajima, a tekstualne datoteke (u .txt formatu) koje primite možete da sačuvate u modulu **Beleške**.

Da biste neku belešku odštampali preko Bluetooth veze na nekom kompatibilnom štampaču koji podržava BPP

(osnovni profil za štampu) profil (kao što je HP Deskjet 450 Mobile Printer ili HP Photosmart 8150), izaberite **Opcije > Štampanje**.

Diktafon

Da biste snimili govorne podsetnice, pritisnite **Ⓜ**, pa izaberite **Kancelarija > Diktafon**. Da biste snimili telefonski razgovor, otvorite **Diktafon** u toku govornog poziva. U toku snimanja, obe strane čuju tonski signal na svakih 5 sekundi.

Quickoffice

Da biste koristili aplikaciju Quickoffice, pritisnite **Ⓜ**, pa zatim izaberite **Kancelarija > Quickoffice**. Otvara se lista datoteka .doc, .xls i .ppt formata u folderu C:\Data\Documents u Vašem uređaju i u folderu E:\Documents i podfolderima na memorijskoj kartici.

Da biste neku datoteku otvorili u njoj odgovarajućoj aplikaciji, pritisnite **Ⓜ**. Da biste razvrstali datoteke, izaberite **Opcije > Razvrstaj datoteke**.

Da biste otvorili **Quickword**, **Quicksheet** ili **Quickpoint**, pritisnite **Ⓜ** da dođete do željenog prikaza.

Quickword

Pomoću aplikacije **Quickword** možete da čitate originalne Microsoft Word dokumente na ekranu svog uređaja.

Quickword podržava boje, podebljanje, kurziv i podvučeno.

Quickword podržava prikazivanje dokumenata sačuvanih u .doc formatu u programu Microsoft Word 97 ili kasnijim verzijama. Nisu podržane sve verzije ili funkcije pomenutih formata datoteka.

Vidite i „Dodatne informacije“, str. 108.

Pregledajte Word dokumenata

Koristite navigator za kretanje po dokumentu.

Da biste tražili određeni tekst u dokumentu, izaberite **Opcije > Traži**.

Možete takođe izabrati **Opcije** i sledeće opcije:

Idi na – da biste prešli na početak teksta, na kraj teksta ili na neko izabrano mesto u tekstu.

Zum – da biste uvećali ili smanjili prikaz.

Počni automat. listanje—da biste započeli automatsko prelistavanje, skrolovanje, teksta. Da biste prekinuli prelistavanje, pritisnite **Ⓜ**.

Quicksheet

Pomoću aplikacije **Quicksheet** možete da čitate Microsoft Excel datoteke na ekranu svog uređaja.

Quicksheet podržava prikazivanje datoteka programa za tabelarne proračune sačuvanih u .xls formatu u programu Microsoft Excel 97 ili kasnijim verzijama. Nisu podržane sve verzije ili funkcije pomenutih formata datoteka.

Vidite i „Dodatne informacije“, str. 108.

Pregledajte tabelarne preglede

Koristite navigator za kretanje po tabelarnom pregledu.

Za prelazak sa jednog radnog lista (tabelarnog pregleda) na drugi, izaberite **Opcije** > **Radni list**.

Švenk - da se krećete po trenutnom radnom listu po blokovima. Blok sadrži kolone i redove koji su prikazani na ekranu. Da biste prikazali kolone i redove, pomoću navigatora izaberite neki blok, pa zatim **OK**.

Da biste tražili tekst u nekoj vrednosti ili formuli u unakrsnoj tabeli, izaberite **Opcije** > **Nađi**.

Da biste promenili način prikaza unakrsne tabele, izaberite **Opcije** i jednu od sledećih opcija:

Zum - da biste uvećali ili smanjili prikaz.

Zamrzni okna - da biste omogućili da istaknuti red, kolona ili jedno i drugo ostanu vidljivi dok se krećete kroz unakrsnu tabelu.

Promeni dimenzije - da biste podesili dimenzije kolona i redova.

Quickpoint

Pomoću aplikacije **Quickpoint**, možete da prikazujete Microsoft PowerPoint prezentacije na ekranu svog uređaja.

Quickpoint podržava prezentacije kreirane u .ppt formatu u programu Microsoft PowerPoint 97 ili kasnijim verzijama. Nisu podržane sve verzije ili funkcije pomenutih formata datoteka.

Vidite i „Dodatne informacije“, str. 108.

Prikažite prezentacije

Da se krećete po slajdovima, da prelazite sa prikaza strukture na prikaz napomena (beleški), pritisnite ili .

Da biste prešli na sledeći ili na prethodni slajd u prezentaciji, pritisnite odnosno .

Da prezentaciju pratite u punom ekranu, izaberite **Opcije** > **Puni ekran**.

Da biste razvili stavke u prikazu strukture prezentacije, izaberite **Opcije** > **Okvir** > **Proširi unos**.

Dodatne informacije

Ukoliko naiđete na problem u vezi sa aplikacijom **Quickword**, **Quicksheet** ili **Quickpoint**, posetite www.quickoffice.com za dodatne informacije. Podršku možete dobiti i ako pošaljete e-mail na adresu supportS60@quickoffice.com.

Adobe Reader

Koristeći Adobe Reader možete da čitate PDF dokumenta na ekranu svog uređaja.

Ova aplikacija je optimizovana za PDF sadržaje u mobilnim telefonima i drugim mobilnim uređajima, i nudi samo ograničeni skup funkcionalnih mogućnosti u poređenju sa verzijom za PC računare.

Da biste pristupili dokumentu i otvorili ga:

- Pritisnite i izaberite **Kancelarija > Adobe PDF**. Izaberite **Opcije > Potraži datoteku** da biste pretražili i otvorili dokumente koji se nalaze u memoriji Vašeg uređaja i na kompatibilnoj memorijskoj kartici.
- Otvorite neki prilog koji ste primili uz e-mail poruku (mrežni servis).
- Pošaljite dokument koristeći Bluetooth povezivanje u folder **Primljeno** modula **Poruke**.
- Koristite **Menadžer dat.** da pretražujete i otvarate dokumente u memoriji svog uređaja i na memorijskoj kartici.
- Pretražujte Web strane. Pre početka pretraživanja, uverite se da je u Vašem uređaju konfigurisana neka Internet pristupna tačka. Vidite „Pristupne tačke“, str. 123.

Radite sa PDF datotekama

Da biste pretraživali PDF datoteke i sa njima radili, pritisnite pa zatim izaberite **Kancelarija > Adobe PDF**. U prikazu datoteka se daje lista pređašnjih datoteka. Da biste otvorili neki dokument, dođite do njega, pa pritisnite .

Možete takođe izabrati **Opcije** i sledeće opcije:

Potraži datoteku—da biste potražili neku PDF datoteku u memoriji uređaja ili na kompatibilnoj memorijskoj kartici.

Podešavanje—da biste izmenili podrazumevani koeficijent zumiranja i režim prikaza PDF dokumenata.

Prikazujte PDF datoteke

Kada je otvorena neka PDF datoteka, izaberite **Opcije**, pa zatim neku od narednih opcija:

Zum—da biste uvećali ili umanjili prikaz (zumirali) ili da biste izabrali neki procentualni koeficijent zumiranja. Dokument možete i podesiti na širinu ekrana, ili da celu PDF stranicu uklopite u puni ekran.

Nađi—da biste u dokumentu pronašli neki tekst.

Vidi—da biste dokument prikazali u punom ekranu. PDF dokument možete da rotirate u koracima od 90 stepeni u oba smera.

Idi na:—da biste prešli na neku proizvoljno izabranu stranicu, na prvu ili na poslednju stranicu dokumenta.

Sačuvaj—da biste dokument sačuvali u memoriju uređaja ili na kompatibilnu memorijsku karticu.

Podešavanja—da biste izmenili podrazumevani koeficijent zumiranja i režim prikaza.

Detalji—da biste prikazali karakteristike, detalje, tog PDF dokumenta.

Dodatne informacije

Za dodatne informacije, posetite www.adobe.com.

Da biste razmenjivali pitanja, predloge i informacije o ovoj aplikaciji, posetite korisnički forum Adobe Reader for Symbian OS na adresi <http://adobe.com/support/forums/main.html>.

Personalizujte svoj uređaj

- Ako želite da koristite ekran pasivnog režima za brzi pristup najčešće korišćenim aplikacijama, pogledajte „Dopunjeni pasivni režim“, str. 114.
- U vezi promene pozadinske slike u pasivnom režimu ili šta će se prikazivati kao zaštita ekrana (skrin sejver), vidite „Promenite izgled svog uređaja“, str. 113
- Da tonove zvona prilagodite svom ukusu i potrebama, pogledajte „Profili—podesite tonove“, str. 111, kao i „Dodajte tonove zvona kontaktima“, str.80.
- Da promenite prečice dodeljene navigatoru i levom i desnom selekcionom tasteru u pasivnom režimu, pogledajte „Pasivni režim“, str. 120.
- Da biste promenili sat koji se prikazuje u pasivnom režimu, pritisnite , pa izaberite **Aplikacije** > **Sat** > **Opcije** > **Podešavanja** > **Vrsta sata** > **Analogni** ili **Digitalni**.
- Da biste pozdravnu poruku promenili u neku sliku ili animaciju, pritisnite , pa izaberite **Alatke** >

Podešavanja > **Telefon** > **Opšte** > **Dobrodošlica ili logo**.

- Da biste promenili prikaz glavnog menija, u glavnom meniju izaberite **Opcije** > **Promeni prikaz** > **Mreža** ili **Lista**.
- Da biste preuredili glavni meni, u glavnom meniju izaberite **Opcije** > **Premesti**, **Premesti u folder** ili **Novi folder**. Aplikacije koje ređe koristite možete da premestite u foldere, a one koje koristite češće možete da premestite u glavni meni.

Profili—podesite tonove

Da biste podesili i prilagodili tonove zvona, tonove upozorenja na poruku i ostale tonove za različite situacije, okruženja i grupe pozivalaca, pritisnite i izaberite **Alatke** > **Profili**.

Da biste promenili profil, u pasivnom režimu pritisnite . Dođite do željenog profila i izaberite **OK**.

Da biste izmenili profil, pritisnite i izaberite **Alatke** > **Profili**. Dođite do nekog profila, pa izaberite **Opcije** > **Personalizuj**. Dođite do parametra koji želite da promenite i pritisnite da biste otvorili moguće opcije. Tonovi koji se nalaze u kompatibilnoj memorijskoj kartici su označeni

sa . Možete da se krećete po listi tonova i da ih preslušate pre nego što neki ton izaberete. Da prekinete, pritisnite bilo koji taster.

Kada izaberete neki ton ili melodiju, otvara se lista markera (adresa) u **Preuz. melodija** (mrežni servis). Možete izabrati neki marker (adresu) i povezati se na neku Web stranu da biste preuzeli nove melodije i tonove.

Ako želite da se kada uređaj zvoni izgovara ime pozivaoca, izaberite **Opcije > Personalizuj**, pa za opciju **Izgovori ime poziv.** postavite **Uključeno**. Ime pozivaoca mora da bude sačuvano u **Kontakti**.

Da biste kreirali novi profil, izaberite **Opcije > Kreiraj novi**.

Oflajn profil

Profil **Oflajn** omogućava da koristite uređaj bez povezivanja na telekomunikacionu mrežu. Kada aktivirate **Oflajn** profil, veza sa bežičnom komunikacionom mrežom se prekida, što je označeno sa u delu indikatora jačine signala. Prijem i predaja RF signala su prekinuti. Ako pokušate da pošaljete poruku, ona se smešta u folder „Za slanje“ i biće poslata drugom prilikom.

 Važno: Kada je postavljen profil (način rada) „oflajn“, ne možete da upućujete niti da primete pozive, niti možete da koristite druge funkcije koje zahtevaju pokrivanje celularnom mrežom. Ipak može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je

programiran u Vašem uređaju. Da biste obavili bilo kakav poziv, neophodno je da aktivirate telefonsku funkciju tako što ćete promeniti način rada. Ako je uređaj zaključan, unesite šifru blokade.

Da izađete iz **Oflajn** profila, pritisnite taster „napajanje“, pa izaberite neki drugi profil. Uređaj ponovo uspostavlja bežičnu komunikaciju (pod uslovom da je signal dovoljne jačine). Ako je Bluetooth bio aktiviran pre ulaska u **Oflajn** profil, time će biti deaktiviran. Bluetooth veza se automatski ponovo aktivira kada izađete iz **Oflajn** profila. Vidite „Podešavanja“, str. 98.

3-D tonovi

Pritisnite i izaberite **Alatke > 3-D tonovi**. Pomoću **3-D tonovi** možete da omogućite trodimenzionalne zvučne efekte za tonove zvona. Ne podržavaju svi tonovi zvona 3-D efekte.

Da biste omogućili, aktivirali 3-D efekte, izaberite **Efekt 3-D tonova zvona > Uključeno**. Da biste promenili ton zvona, dođite do tona zvona koji je prikazan, pritisnite , pa zatim izaberite željeni ton zvona.

Da biste promenili 3-D efekat koji se primenjuje za dati ton zvona, izaberite **Putanja zvuka**, pa zatim i željeni efekat.

Da biste izmijenili taj efekat, izaberite jednu od sledećih opcija:

Brzina putanje zvuka—Izaberite brzinu prostiranja zvuka iz jednog pravca u drugi. Ovo podešavanje nije na raspolaganju za sve efekte u **Putanja zvuka**.

Reverberacija—Da biste postavili količinu eha, izaberite željeni efekat iz liste.

Dopler efekat—Izaberite **Uključeno** da bi tonovi zvona zvučali viši kada ste bliže svome uređaju, odnosno dublji kada ste udaljeniji od njega. Kada prilazite uređaju, ton zvona izgleda kao da postaje viši, a kada se od njega udaljavate, ton izgleda kao da je dublji. Ovo podešavanje nije na raspolaganju za sve efekte u **Putanja zvuka**.

Da biste preslušali ton zvona sa 3-D efektom, izaberite **Opcije > Pusti ton**

Ako omogućite 3-D tonove, a ne izaberete nijedan 3-D efekat, na ton zvona će se primenjivati proširenje sterea.

Da biste podesili jačinu tona zvona, izaberite **Alatke > Profili > Opcije > Personalizuj > Jačina zvona**.

Promenite izgled svog uređaja

Da biste promenili izgled ekrana, recimo tapet i ikonice, pritisnite i izaberite **Alatke > Teme**. Aktivirana tema je

označena sa . U modulu **Teme** možete da objedinjujete elemente iz različitih tema kao i da birate slike iz **Galerija** radi dalje personalizacije teme. Teme koje se nalaze u kompatibilnoj memorijskoj kartici (ako je ubačena) su označene sa . Teme na memorijskoj kartici nisu na raspolaganju ako memorijska kartica nije ubačena. Ako želite da koristite teme sačuvane na memorijskoj kartici i kada ona nije ubačena, teme prvo sačuvajte u memoriji uređaja.

Da biste otvorili vezu pretraživača i preuzeli dodatne teme, izaberite **Preuzim. temu** (mrežni servis).

Važno: Koristite samo servise u koje imate poverenje i koji nude adekvatnu sigurnost i zaštitu od štetnog softvera.

Da biste aktivirali neku temu, dođite do nje, pa izaberite **Opcije > Primeni**. Da biste prikazali neku temu pre nego što je aktivirate, dođite do nje, pa izaberite **Opcije > Prikaz**.

Da biste izmijenili temu, dođite do nje pa izaberite **Opcije > Izmeni** da promenite podešavanja za **Tapet** ili za **Ušteda energije**.

Da biste za izabranu temu povratili prvobitna podešavanja, u toku vršenja izmena teme, izaberite **Opcije > Vрати prvobitnu t.**

Dopunjeni pasivni režim

Koristite ekran pasivnog režima za brzi pristup aplikacijama koje najčešće koristite. Podrazumevano je da je dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost) uključen.

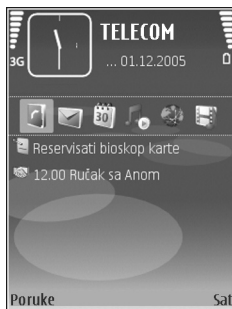
Da biste uključili, odnosno isključili, dopunjeni pasivni režim (aktivu pripravnost), pritisnite , izaberite **Alatke > Podešav. >**

Telefon > Pasivni režim > Dopunjeni pasivni re., pa pritisnite .

Prikazuje se dopunjeni pasivni režim (režim aktivne pripravnosti) sa podrazumevanim aplikacijama raspoređenim u gornjem delu ekrana, i stavkama kalendara, obaveza, Korpe za štampu i plejera ispod njih.

Dođite do neke aplikacije ili do neke stavke, pa pritisnite .

Standardne prečice navigatora u pasivnom režimu se ne mogu koristiti kada je aktiviran dopunjeni pasivni režim (aktivna pripravnost).

Da biste promenili podrazumevane prečice aplikacija, pritisnite , izaberite **Alatke > Podešav. > Telefon > Pasivni režim > Apl. dop. pas. režima**, pa zatim pritisnite .

Neke prečice su možda fiksne i ne možete ih menjati.

Alatke

Glasovne komande

Glasovne komande možete da koristite za upravljanje svojim uređajem. Za više informacija o naprednim glasovnim komandama koje podržava Vaš uređaj, vidite „Biranje glasom“, str. 82.

Da biste aktivirali napredne glasovne komande za pokretanje aplikacija ili profila, morate da otvorite aplikaciju **Gl. komande** i njen folder **Profili**. Pritisnite , pa zatim izaberite **Alatke** > **Glas. kom.** > **Profili**, i uređaj će sam kreirati glasovne komande (značke) za aplikacije i profile. Da biste koristili funkcionalnu mogućnost naprednih glasovnih komandi, pritisnite i držite i izgovorite glasovnu komandu. Glasovna komanda je naziv aplikacije ili profila onako kako su oni prikazani u listi.

Da biste dodali aplikacije u listu, izaberite **Opcije** > **Nova aplikacija**. Da biste dodali drugu glasovnu komandu koja se može koristiti za pokretanje aplikacije, dođite do nje, izaberite **Opcije** > **Promeni komandu**, a zatim unesite novu glasovnu komandu u vidu teksta. Izbegavajte dugačke nazive, skraćenice i akronime.

Da biste čuli sintetizovanu glasovnu komandu, izaberite **Opcije** > **Preslušaj**.

Da biste promenili podešavanja za glasovne komande, izaberite **Opcije** > **Podešavanja**. Da biste isključili sintisajzer koji reprodukuje prepoznate glasovne komande na odabranom jeziku, izaberite **Sintisajzer** > **Isključeno**. Da biste „stečeno umeće“ prepoznavanja glasa (modifikacije za glasovne karakteristike korisnika) vratili u prvobitno stanje, na primer, kada se glavni korisnik uređaja promeni, izaberite **Resetuj mod. za glas**.

Menadžer aplikacija

Pritisnite i izaberite **Alatke** > **Men. aplik.**. U svoj uređaj možete da instalirate dva tipa aplikacija i softvera:

- J2ME aplikacije bazirane na Java tehnologiji sa oznakama tipa datoteke .jad ili .jar ().
- Druge aplikacije i softver pogodan za Symbian operativni sistem (). Te instalacione datoteke imaju .sis oznaku tipa datoteke. Instalirajte samo softver koji je namenjen za model Nokia N73. Proizvođači softvera često navode zvanični broj modela ovog proizvoda: Nokia N73-1.

Instalacione datoteke mogu biti prenete u Vaš uređaj iz kompatibilnog računara, preuzete u toku pretraživanja ili

poslate u sklopu multimedijalne poruke, kao prilog e-mail poruke ili putem Bluetooth ili IC veze. Da biste neku aplikaciju instalirali u svoj uređaj, koristite modul Nokia Application Installer iz paketa Nokia PC Suite. Ako za prenos datoteka koristite Microsoft Windows Explorer, datoteku sačuvajte na komatibilnu memorijsku karticu (lokalni disk).

Instalirajte aplikacije i softver

 označava neku .sis aplikaciju, označava neku Java aplikaciju, označava da aplikacija nije kompletno instalirana, a označava da je aplikacija instalirana na memorijskoj kartici.

 Važno: Instalirajte i koristite isključivo aplikacije i drugi softver iz pouzdanih izvora, kao što su aplikacije koje nose Symbian Signed oznaku ili koje su zadovoljile Java Verified™ testiranje.

Pre instaliranja, obratite pažnju na sledeće:

- Da biste videli tip aplikacije, broj verzije, poreklo ili proizvođača aplikacije, izaberite **Opcije > Vidi detalje**.
- Da biste prikazali detalje sigurnosnog sertifikata aplikacije, izaberite **Opcije > Vidi sertifikat**. Vidite „Rad sa sertifikatima“, str. 126.
- Ako instalirate datoteku koja sadrži ažuriranje ili ispravku postojeće aplikacije, prvobitno stanje možete da povratite jedino ako posedujete prvobitnu instalacionu datoteku ili kompletnu rezervnu kopiju uklonjenog softverskog paketa. Da biste vratili

prvobitnu verziju aplikacije, uklonite aplikaciju i ponovo je instalirajte iz originalne instalacione datoteke ili rezervne kopije.

- Za instaliranje Java aplikacija neophodna je odgovarajuća .jar datoteka. Ako je nema, uređaj će tražiti da je preuzmete. Ako nije definisana pristupna tačka za datu aplikaciju, tražiće se da je izaberete. Za preuzimanje .jar datoteke možda će biti potrebno da unesete korisničko ime i lozinku za pristup serveru. Ove podatke ćete dobiti od isporučioča ili proizvođača aplikacije.
- 1 Da biste našli neku instalacionu datoteku, pritisnite , pa izaberite **Alatke > Men. aplik.**. Ili, pretražite memoriju uređaja ili kompatibilnu memorijsku karticu (ako je ubačena) koristeći modul **Menadžer datoteka**, ili u **Poruke > Primljeno** otvorite poruku koja sadrži instalacionu datoteku.
 - 2 U **Menadžer ap.**, izaberite **Opcije > Instaliraj**. U ostalim aplikacijama, dodite do instalacione datoteke, pa pritisnite da biste započeli instaliranje. U toku instaliranja uređaj prikazuje informacije o napredovanju instaliranja. Kada instalirate neku aplikaciju koja nema digitalni potpis ili sertifikat, uređaj prikazuje odgovarajuće upozorenje. Nastavite sa instaliranjem samo ako ste sigurni u poreklo i sadržaj date aplikacije.

Da biste startovali neku instaliranu aplikaciju, nadite je u meniju, pa pritisnite .

Da biste se povezali na mrežu i videli dodatne informacije o aplikaciji, dođite do nje i izaberite **Opcije > Idi na Web adresu** (ako je ova opcija na raspolaganju).

Da biste videli koji su softverski paketi instalirani ili uklonjeni, i kada, izaberite **Opcije > Vidi protokol**.

 Važno: Vaš uređaj podržava postojanje samo jedne antivirusne aplikacije. Postojanje više od jedne aplikacije sa antivirusnom funkcijom može da utiče na performanse i rad, ili da dovede do prestanka funkcionisanja ovog uređaja.

Instalacione datoteke (.sis) aplikacija koje se sačuvaju u memoriju uređaja ostaju u memoriji i nakon što instalirate tu aplikaciju na kompatibilnu miniSD karticu. Sačuvane instalacione datoteke mogu da zauzmu veliki deo memorije uređaja, ostavljajući nedovoljno memorije za nove aplikacije, poruke ili druge datoteke. Da biste ovo sprečili, prvo napravite rezervnu kopiju instalacione datoteke na nekom kompatibilnom PC računaru, zatim uklonite tu instalacionu datoteku iz memorije uređaja koristeći modul **Menadžer datoteka** (vidite „Menadžer datoteka“, str. 15)

Uklonite aplikacije i softver

Dođite do nekog softverskog paketa, pa izaberite **Opcije > Ukloni**. Izaberite **Da** da to potvrdite.

Ako softver uklonite, možete ga ponovo instalirati jedino ako posedujete prvobitni softverski paket ili rezervnu kopiju uklonjenog paketa. Ako uklonite softverski paket, više nećete moći da otvarate dokumenta napravljena u njemu.

Ako se neki drugi softverski paket oslanja na uklonjeni paket, on može prestati da funkcioniše. Pogledajte dokumentaciju instaliranog softverskog paketa za više detalja.

Podešavanja

Izaberite **Opcije > Podešavanja**, a zatim neku od sledećih opcija:

Instalacija softvera—Izaberite **Samo potpisano** da bi se mogle instalirati samo aplikacije sa verifikovanim digitalnim potpisima.

Onlajn provera sert. – Izaberite da biste odgovarajući sertifikat pre instaliranja neke aplikacije proveravali onlajn, tj. na mreži.

Primarna Web adresa – Postavite podrazumevanu adresu koja se koristi za onlajn proveru sertifikata.

Neke Java aplikacije mogu da zahtevaju da obavite telefonski poziv, da pošaljete poruku ili da se povežete na mrežu preko određene pristupne tačke da biste mogli da preuzmete dodatne podatke ili komponente. U glavnom

prikazu **Menadžer ap.** dođite do neke aplikacije, pa izaberite **Opcije > Podešav. paketa** da biste promenili podešavanja koja se odnose na datu aplikaciju.

Upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima

Vlasnici sadržaja koriste razne tehnologije upravljanja autorskim pravima nad digitalnim delima (DRM) da bi zaštitili svoju intelektualnu svojinu, uključujući i autorska prava. Ovaj uređaj koristi razne tipove DRM softvera za pristupanje DRM zaštićenim sadržajima. Ovim uređajem možete pristupati sadržajima koji su zaštićeni po OMA 1.0 i OMA 2.0. U slučaju da određeni DRM softver ne uspeva da zaštiti sadržaj, vlasnici sadržaja mogu zahtevati da se povuče mogućnost pristupa novim DRM zaštićenim sadržajima tim DRM softverom. Povlačenje može takođe i da onemogući obnavljanje tog DRM zaštićenog sadržaja koji se već nalazi u Vašem uređaju. Povlačenje tog DRM softvera ne utiče na korišćenje sadržaja zaštićenih drugim tipovima DRM zaštite, niti na korišćenje sadržaja koji nisu DRM zaštićeni.

Sadržaj zaštićen tehnologijom upravljanja autorskim pravima nad digitalnim delima (DRM) ima odgovarajući ključ za aktiviranje koji definiše Vaša prava korišćenja tog sadržaja.

Ako se u Vašem uređaju nalazi sadržaj zaštićen po OMA DRM, da napravite rezervnu kopiju i ključa za aktiviranje i samog sadržaja, koristite funkciju pravljenja rezervne kopije u paketu Nokia PC Suite. Druge metode prenosa podataka ne mogu da prenesu ključeve za aktiviranje koji se moraju rekonstruisati zajedno sa sadržajem da biste mogli da nastavite da koristite sadržaj zaštićen po OMA DRM nakon formatiranja memorije uređaja. Ključeve za aktiviranje je potrebno rekonstruisati i u slučaju da se datoteke u Vašem uređaju oštete.

Da biste videli ključeve za aktiviranje sadržaja koji se nalaze u Vašem uređaju, pritisnite , izaberite **Alatke > Ključevi** pa zatim:

Važeći ključevi—Vidite ključeve koji se odnose na jednu ili više medija datoteke, kao i ključeve čiji period važenja još nije započeo.

Nevažeći ključevi—Vidite ključeve koji nisu važeći; vremenski period korišćenja medija datoteke je istekao ili u uređaju postoji zaštićena medija datoteka bez ključa za aktiviranje.

Klj. se ne koriste—Vidite ključeve za aktiviranje medija datoteka koje ne postoje u uređaju.

Da biste dokupili vreme prava korišćenja, ili produžili vremenski period korišćenja neke medija datoteke, izaberite odgovarajući ključ za aktiviranje, pa zatim izaberite **Opcije > Pribavi ključ za aktivir.** Ključevi

za aktiviranje (sadržaja) se ne mogu ažurirati ako je opcija prijema Web servisnih poruka onemogućena, isključena. Vidite „Web servisne poruke“, str. 67.

Da biste videli detaljne informacije, kao što su period važnosti kao i mogućnost slanja date datoteke, dođite do odgovarajućeg ključa za aktiviranje sadržaja, pa zatim pritisnite .

Podešavanja

Da biste promenili podešavanja, pritisnite pa izaberite **Alatke > Podešav..** Da otvorite neku grupu podešavanja, pritisnite . Dodite do parametra koji želite da promenite, pa pritisnite .

Neka podešavanja su možda već postavljena od strane Vašeg provajdera servisa, pa možda nećete moći da ih menjate.

Telefon

Opšte

Jezik telefona - Promena jezika za prikaz ekranskih tekstova u Vašem uređaju utiče i na format datuma i vremena, kao i na separatore (na primer, u računanjima). **Automatski**, jezik se bira automatski na osnovu podataka na SIM kartici. Nakon što promenite jezik za ekranske tekstove, korisnički interfejs, uređaj se restartuje.

Promena opcije **Jezik telefona** ili opcije **Jezik pisanja** odražava se na sve aplikacije u Vašem uređaju i važi sve do naredne promene.

Jezik pisanja - Ova promena jezika utiče na to koji će znaci i specijalni znaci (dijakritici) biti na raspolaganju za pisanje teksta i koji će se rečnik koristiti pri intuitivnom načinu unosa teksta.

Intuitivni unos teksta - Postavite intuitivni način unosa teksta na **Uključeno** ili na **Isključeno** za sve editore u uređaju. Rečnik intuitivnog unosa teksta nije na raspolaganju za sve jezike.

Dobrodošlica ili logo - Dobrodošlica i logotip se kratko pojavljuju pri svakom uključivanju uređaja. Izaberite **Primarni** da se koristi podrazumevana slika, **Tekst** da biste napisali tekst dobrodošlice ili **Slika** da biste izabrali neku sliku iz **Galerija**.

Fabrički podešeno - Neke od opcija i parametara možete da vratite na prvobitne vrednosti. Za to Vam je potrebna šifra blokade. Vidite „Bezbednost“, „Telefon i SIM“, str. 125. Po resetovanju, uređaju će možda trebati nešto duže da se uključi. Ovo nema uticaja na dokumenta i datoteke.

Pasivni režim

Dopunjeni pasivni re. - Koristite prečice za aplikacije u pasivnom režimu. Vidite „Dopunjeni pasivni režim“, str. 114.

Levi selekt. taster – Dodelile neku prečicu levom selekcionom tasteru () u pasivnom režimu.

Desni selekt. taster – Dodelile neku prečicu desnom selekcionom tasteru () u pasivnom režimu.

Apl. dop. pas. režima – Izaberite prečice za aplikacije koje će se pojavljivati u dopunjenom pasivnom režimu (aktivnoj pripravnosti). Ovo podešavanje je dostupno samo ako je **Dopunjeni pasivni re.** uključen.

Možete dodeliti i prečice sa tastature koje će se odnositi na različite pokrete navigatora. Prečice navigatora nisu na raspolaganju kada je aktiviran dopunjeni pasivni režim.

Logo operatora – Ovo podešavanje se prikazuje samo ako ste prethodno primili i sačuvali logotip operatora komunikacione mreže. Izaberite **Isključeno** ako ne želite da se logotip prikazuje na ekranu.

Ekran

Svetlosni senzor – Pritisnite ili da promenite režim svetlosnog senzora, i da posvetlite ili potamnite ekran.

Ušteda energije posle – Izaberite vremenski period posle kojeg se aktivira ušteda energije.

Usnuli režim – Izaberite da li će se ekran isključivati radi uštede baterije 20minuta nakon što se aktivira ušteda energije. Kada je ekran isključen, LED bljeska kao indikacija da je uređaj uključen.

Trajanje osvetljenja – Skrolujte ulevo ili udesno da skratite ili da produžite vreme za koje svetlo ostaje uključeno nakon poslednjeg pritiska na neki taster.

Poziv

Slanje svog broja – Možete sami izabrati da se broj Vašeg telefona prikazuje (**Da**) ili ne prikazuje (**Ne**) osobi koju zovete, ili da ovu opciju određuje provajder servisa na osnovu kategorije pretplate (**Određuje mreža**) (mrežni servis).

Poziv na čekanju – Ako ste aktivirali funkciju poziva na čekanju (mrežni servis), mreža će Vas obavestiti o novom dolaznom pozivu u toku aktivnog poziva. Uključite datu opciju preusmeravanja (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili pak proverite da li je data opcija aktivirana (**Proveri status**).

Odbaci poziv SMS-om – Izaberite **Da** ako želite da se pozivaocu šalje tekstualna poruka o razlogu neodgovaranja na poziv. Vidite „Odgovite na poziv ili da odbacite“, str. 87.

Tekst poruke – Napišite tekst koji će se slati kao tekstualna poruka kada odbacite poziv.

Slika u video pozivu – Ako se u toku video poziva ne šalje živi video, možete da izaberete da se umesto toga prikazuje neka statična slika.

Auto. pon. biranje – Izaberite **Uključeno** i Vaš uređaj će posle neuspelog biranja pokušavati još najviše 10 puta da uspostavi vezu. Da biste prekinuli automatsko ponavljanje biranja, pritisnite **↵**.

Statistika poziva – Aktivirajte ovu opciju ako želite da uređaj kratko prikazuje približno trajanje i cenu poslednjeg poziva.

Brzo biranje – Izaberite **Uključeno** i brojeve telefona dodeljene tasterima za brzo biranje (**2** – **9**) možete pozivati pritiskom i držanjem odgovarajućeg numeričkog tastera. Vidite i „Brzo biranje telefonskog broja“, str. 82.

Odgovor svakim tast. – Izaberite **Uključeno** pa ćete na dolazne pozive moći da odgovarate pritiskom na bilo koji taster, osim **↶**, **↷**, **ⓘ** i **↵**.

Aktivna linija – Ovo podešavanje (mrežni servis) se prikazuje samo ako SIM kartica podržava dva pretplatnička broja, odnosno dve telefonske linije. Izaberite koju telefonsku liniju želite da koristite za upućivanje poziva i slanje tekstualnih poruka. Bez obzira na odabranu liniju, dolazne pozive ćete moći da preuzimate na obe linije. Ako izaberete **Linija 2**, a niste pretplaćeni na ovaj mrežni servis, nećete moći da upućujete pozive. Kada je izabrana linija 2, u pasivnom režimu se prikazuje **2**.

💡 Savet! Za prelazak sa jedne linije na drugu, pritisnite i držite **#** u pasivnom režimu.

Promena linije – Da biste sprečili mogućnost promene linije (mrežni servis), izaberite **Onemogućiti**, ako to podržava Vaša SIM kartica. Za promenu ovog podešavanja Vam je potrebna PIN2 šifra.

Veza

Data veze i pristupne tačke

Vaš uređaj podržava veze sa paketnim prenosom podataka (mrežni servis), kao što je GPRS u GSM mreži. Kada uređaj koristite u GSM i UMTS mrežama, u istom trenutku može biti aktivno više veza za prenos podataka i pristupne tačke mogu da dele data vezu. U UMTS mreži, veza za prenos podataka ostaje aktivne u toku govornih poziva.

Da bi se ostvarila veza za prenos podataka (data veza), neophodna je neka pristupna tačka. Možete da definišete različite pristupne tačke, kao što su:

- MMS pristupna tačka za slanje i prijem multimedijalnih poruka
- Pristupna tačka za Web aplikaciju, za praćenje WML i XHTML strana
- Internet pristupna tačka (IAP) za slanje i prijem e-mail poruka i povezivanje na Internet

Proverite kod provajdera servisa koji Vam je tip pristupne tačke potreban za servis kome želite da pristupite. Za detalje u vezi raspoloživosti i pretplate na usluge paketenog prenosa podataka, obratite se svom provajderu servisa.

Pristupne tačke

Podešavanja pristupne tačke možete da primite i od provajdera servisa u formi poruke. Vidite „Podaci i podešavanja“, str. 67. Neke ili možda čak i sve pristupne tačke mogu već biti konfigurisane u Vašem uređaju od strane provajdera servisa, pa je moguće da nećete moći da ih menjate, kreirate, vršite njihove izmene ili da ih brišete. označava zaštićenu pristupnu tačku, a označava pristupnu tačku za paketni prenos podataka.

Da biste kreirali novu pristupnu tačku, izaberite **Opcije > Nova pristup. tačka**. Izaberite **Koristi prim. podeš.** da se koriste podešavanja podrazumevane pristupne tačke, ili **Koristi postojeća pod.** da biste izabrali neku postojeću pristupnu tačku kao osnovu za kreiranje nove pristupne tačke.

Da biste izvršili izmene neke pristupne tačke, izaberite **Opcije > Izmeni**. Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa.

Ime konekcije– Izaberite neki opisni naziv za datu vezu.

Nosilac podataka – Izaberite tip data veze.

Zavisno od odabranog tipa data veze, na raspolaganju će biti određeni parametri. Popunite sva polja označena kao **Mora biti definis.** ili označena crvenom zvezdicom. Ostala polja mogu ostati prazna, osim ako Vaš provajder servisa ne zahteva suprotno.

Da biste mogli koristiti vezu za prenos podataka, Vaš provajder servisa mora da podržava taj servis i da ga eventualno aktivira za Vašu SIM karticu.

Paketni prenos podataka

Pridržavajte se instrukcija svog provajdera servisa.

Ime pristupne tačke – Ime pristupne tačke dobijate od svog provajdera servisa.

Korisničko ime – Korisničko ime je potrebno za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično ga dobijate od provajdera servisa.

Traži lozinku – Ako svaki put kada se prijavljujete na server morate da unosite lozinku, ili ako ne želite da čuvate lozinku u svom uređaju, izaberite **Da**.

Lozinka – Lozinka je potrebna za uspostavljanje veze za prenos podataka i obično je dobijate od provajdera servisa.

Autentikacija – Izaberite **Normalna** ili **Bezbedna**.

Početna strana – Zavisno od toga koju pristupnu tačku podešavate, upišite ili Web adresu ili adresu centra za razmenu multimedijalnih poruka.

Izaberite **Opcije > Napredna podešav.** da biste promenili naredna podešavanja:

Tip mreže – Izaberite koji će se Internet protokol koristiti: **IPv4** ili **IPv6**. Ostala podešavanja zavise od tipa izabrane mreže.

IP adresa telefona (samo za IPv4) – Unesite IP adresu svog uređaja.

DNS adresa – U **Adr. primarnog DNS-a** unesite IP adresu primarnog DNS servera. U **Adresa sekun. DNS-a** unesite IP adresu sekundarnog DNS servera. Za ispravne adrese se obratite svom provajderu Internet servisa.

Adresa proksi ser. – Unesite IP adresu proksi servera.

Br. porta proksi ser. – Unesite broj porta proksi servera.

Paketni prenos podataka

Podešavanja paketnog prenosa podataka važe za sve pristupne tačke koje se koriste za veze sa paketnim prenosom podataka.

Veza za paketni pr. – Ako izaberete **Čim ima signal** i nalazite se u mreži koja podržava paketni prenos podataka, uređaj se prijavljuje na mrežu za paketni prenos podataka. Započinjanje samog korišćenja veze za paketni prenos podataka (recimo, za slanje i prijem e-mail poruka). Ako nema pokrivanja komunikacionom mrežom za paketni prenos podataka, uređaj će povremeno pokušavati da uspostavi vezu za paketni prenos podataka. Ako izaberete

Po potrebi, uređaj će koristiti paketni prenos podataka samo kada startujete neku aplikaciju ili proceduru koja to koristi.

Pristupna tačka – Ime pristupne tačke je potrebno kada želite da svoj uređaj koristite sa računarom kao modem za paketni prenos podataka.

Konfiguracije

Podešavanja „poverljivog” servera možete primiti od svog provajdera servisa u obliku konfiguracione poruke, ili se ona mogu već nalaziti na Vašoj (U)SIM kartici. Ova podešavanja možete da sačuvate u telefon, da ih vidite ili da ih obrišete u **Konfiguracije**.

SIP podešavanja

SIP (Session Initiation Protocol) podešavanja su neophodna za neke mrežne servise koji koriste SIP protokol, kao što je deljenje videa. Podešavanja možete da primite i kao specijalnu tekstualnu poruku od provajdera servisa. Ove profile, skupove podešavanja, možete da vidite, brišete i kreirate u **SIP podešavanja**.

Data poziv

Podešavanja data poziva važe za sve pristupne tačke koje se koriste za GSM data veze.

Vreme na vezi—Postavite da se data pozivi raskidaju posle isteka postavljenog vremenskog perioda bez saobraćaja, razmene podataka. Da biste uneli ovaj vremenski period, izaberite **Određuje koris.**, pa zatim unesite vreme u minutima. Ako izaberete opciju **Neograničeno**, data pozivi se neće automatski raskidati.

Datum i vreme

Vidite „Podešavanja sata“, str.58, i podešavanja jezika u „Opšte“, str. 120.

Bezbednost

Telefon i SIM

PIN kod zahtev – Kada je aktiviran PIN kod zahtev, uređaj zahteva njegovo unošenje pri svakom uključivanju. Deaktiviranje PIN kod zahteva nije dopušteno kod nekih SIM kartica. Vidite „Rečnik termina PIN koda i šifre blokade“, str. 126.

PIN kod, PIN2 kod i Šifra blokade – Šifru blokade, PIN kod i PIN2 kod možete da promenite. Ovi kodovi mogu da sadrže samo cifre od 0 do 9. Ako zaboravite bilo koju od

ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa. Vidite „Rečnik termina PIN koda i šifre blokade“, str. 126.

Izbegavajte korišćenje pristupnih kodova koji su slični brojevima službe za pomoć, kako biste sprečili njihovo nenamerno biranje.

Vreme autoblokade—Možete da definišete vreme autoblokade, tj., vremenski period posle kojeg se uređaj automatski zaključava. Da biste isključili vreme autoblokade, izaberite **Isključeno**.

Da biste otključali, deblokirali uređaj, unesite šifru blokade. I kada je uređaj zaključan, još uvek može biti moguće pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju.

 Savet! Da biste ručno zaključali uređaj, pritisnite . Otvara se lista komandi. Izaberite **Blokiraj telefon**.

Provera promene SIM – Možete podesiti svoj uređaj da zahteva šifru blokade kada se ubaci nova, nepoznata SIM kartica. Uređaj pravi listu SIM kartica koje se prepoznaju kao vlasnikove kartice.

Zatvorena grupa kor. – Možete da definišete grupu osoba koje Vi možete zvati i koje mogu zvati Vas (mrežni servis).

Kada su pozivi ograničeni na zatvorene grupe korisnika, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Potvrda SIM servisa – Možete da podesite uređaj tako da kada koristite servise SIM kartice o tome prikazuje potvrdu (mrežni servis).

Rečnik termina PIN koda i šifre blokade

Ako zaboravite bilo koju od ovih šifara, kodova, obratite se svom provajderu servisa.

Personal identification number (Lični identifikacioni broj), PIN kod – Ovaj kod štiti Vašu SIM karticu od neovlašćenog korišćenja. PIN kod (4 do 8 cifara) se obično isporučuje sa SIM karticom. Nakon tri uzastopna pogrešna unosa PIN koda, on se blokira i za deblokadu Vam je potreban PUK kod.

UPIN kod—Ovaj kod se isporučuje sa USIM karticom. USIM kartica je naprednija verzija SIM kartice i podržavaju je UMTS mobilni telefoni.

PIN 2 kod – Ovaj kod (4 do 8 cifara) se isporučuje uz neke SIM kartice, i neophodan je za pristup određenim funkcijama Vašeg uređaja.

Šifra blokade (poznata i pod imenom sigurnosna šifra) – Ova šifra (5 cifara) može da se koristi za blokiranje uređaja u cilju sprečavanja neovlašćenog pristupa. Fabrički podešena šifra blokade je **12345**. Promenite šifru blokade kako biste sprečili neovlašćeno korišćenje svog uređaja. Novu šifru čuvajte u tajnosti i na bezbednom mestu, odvojeno od svog uređaja. Ako zaboravite bilo koju ovu šifaru, obratite se svom provajderu servisa.

PUK i PUK 2 kodovi (lične šifre za deblokadu) – Ovi kodovi (8 cifara) su neophodni za promenu blokiranog PIN, odnosno PIN2 koda. Ako ove kodove niste dobili sa SIM karticom, obratite se operatoru mreže čiju karticu imate u svom uređaju.

UPUK kod – Ovaj kod (8 cifara) je neophodan za promenu blokiranog UPIN koda. Ako ovaj kod niste dobili sa USIM karticom, obratite se operatoru mreže čiju USIM karticu imate u svom uređaju.

Rad sa sertifikatima

Digitalni sertifikati nisu garancija zaštite; oni služe samo da potvrde poreklo softvera.

U glavnom prikazu za rad sa sertifikatima možete videti listu sertifikata ovlastilaca koji su memorisani u Vašem uređaju. Pritisnite da biste videli listu ličnih sertifikata, ako postoje.

Digitalne sertifikate treba koristiti kada želite da se povežete na onlajn bankarske ili druge sajtove, ili na udaljeni server radi obavljanja radnji koje podrazumevaju prenos poverljivih podataka. Njih treba koristiti i kada želite da umanjite rizik od virusa i drugog opasnog softvera, kao i da se uverite u autentičnost softvera kada ga preuzimate i instalirate.

 Važno: Mada upotreba sertifikata značajno smanjuje rizike daljinskog povezivanja i instaliranja softvera, sertifikati moraju biti ispravno korišćeni da bi se iskoristila prednost povećane zaštite. Samo postojanje sertifikata ne pruža nikakvu zaštitu; odgovarajuća funkcija (upravljač sertifikata) mora da sadrži ispravne, autentične ili proverene sertifikate da bi se ostvarila povećana zaštita. Sertifikati su vremenski ograničeni. Ako se uprkos činjenici što bi sertifikat trebalo da bude važeći, pojavi poruka **Sertifikat istekao** ili **Sertifikat još uvek ne važi**, proverite da li su datum i vreme u Vašem uređaju ispravno podešeni.

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Vidite detalje sertifikata – proverite autentičnost

U autentičnost nekog servera možete biti sigurni samo kada su „potpis” i period važenja serverskog sertifikata provereni.

Na ekranu uređaja će se prikazati obaveštenje ako identitet servera ili mrežnog prolaza nije autentičan ili ako ne posedujete ispravan sigurnosni sertifikat u svom uređaju.

Da biste proverili detalje sertifikata, dođite do nekog sertifikata i izaberite **Opcije > Detalji sertifikata**. Kada otvorite detalje sertifikata, proverava se valjanost sertifikata i može se pojaviti jedno od narednih obaveštenja:

- **Sertifikat nije prihvaćen** – Niste podesili nijednu aplikaciju da koristi (prihvata) dati sertifikat. Vidite „Promenite podešavanja prihvatanja”, str. 127.
- **Sertifikat istekao** – Period važnosti datog sertifikata je istekao.
- **Sertifikat još uvek ne važi** – Period važnosti odabranog sertifikata još nije započeo.
- **Sertifikat oštećen** – Sertifikat je neupotrebljiv. Obratite se izdavaocu sertifikata.

Promenite podešavanja prihvatanja

Pre nego što izvršite bilo kakve izmene podešavanja sertifikata, morate da proverite da li zaista imate poverenje u vlasnika datog sertifikata kao i da li dati sertifikat zaista pripada naznačenom vlasniku.

Dođite do nekog sertifikata ovlastioca i izaberite **Opcije > Podeš. prihvatanja**. Zavisno od sertifikata, prikazuje se lista aplikacija koje mogu da koriste odabrani sertifikat. Na primer:

- **Symbian instalacija: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo novog softvera za Symbian operativni sistem.
- **Internet: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje servere.
- **Instaliranje aplikac.: Da** – Sertifikat je u stanju da verifikuje poreklo nove Java™ aplikacije.

Izaberite **Opcije > Promeni** da biste promenili izbor.

Pratite zaštićene objekte

Neke muzičke datoteke mogu da sadrže i identifikator transakcija, rada sa njima. Izaberite da li želite da se ovaj identifikator šalje sa muzičkim datotekama koje šaljete ili prosleđujete. Isporučilac date muzičke datoteke tako može da prati istoriju date datoteke.

Zaštitni modul

Da biste videli ili izvršili izmene zaštitnog modula (ako je na raspolaganju), u **Zaštitni modul** dođite do njega, pa pritisnite navigator. Da biste videli detaljne informacije o zaštitnom modulu, dođite do njega, pa zatim izaberite **Opcije > Detalji zaštite**.

Preusmerenje

Preusmerenje Vam omogućava da preusmerite dolazne pozive na svoju govornu poštu ili na neki drugi broj telefona. Za detaljnije informacije, obratite se svom provajderu servisa.

Izaberite koje vrste poziva želite da preusmerite, kao i vrstu preusmeravanja. Da biste preusmerili govorne pozive kada je Vaš broj zauzet ili kada odbacite dolazni poziv, izaberite **Ako je zauzeto**. Uključite datu opciju preusmeravanja

(**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili pak proverite da li je data opcija aktivirana (**Proveri status**).

Istovremeno može biti aktivirano više opcija preusmerenja poziva. Kada su svi pozivi preusmereni, u pasivnom režimu se prikazuje .

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

Zabrana poziva

Zabrana poz. (mrežni servis) Vam omogućava da ograničite upućivanje i primanje poziva Vašim uređajem Da biste promenili ova podešavanja, neophodna Vam je šifra zabrane poziva koju dobijate od svog provajdera servisa.

Izaberite željenu opciju zabrane poziva, uključite je (**Aktiviraj**) ili je isključite (**Poništi**), ili proverite da li je opcija aktivirana (**Proveri status**). **Zabrana poz.** se odnosi na sve pozive, uključujući i data pozive.

Zabrana poziva i preusmerenje poziva ne mogu biti aktivni istovremeno.

I kada je aktivirana zabrana poziva, pozivanje zvaničnog broja službe pomoći koji je programiran u uređaju može biti moguće.

Mreža

Vaš uređaj može automatski da prelazi iz GSM u UMTS mrežu i obrnuto. GSM mreža je u pasivnom režimu označena sa . UMTS mreža je označena sa **3G**.

Mrežni režim (prikazuje se samo ako ga operator komunikacione mreže podržava) – Izaberite mrežu koja će se koristiti. Ako izaberete **Duo režim**, uređaj će automatski birati GSM ili UMTS mrežu zavisno od parametara mreže i sporazuma o romingu između operatora komunikacionih mreža. Za detaljnije informacije obratite se svom operatoru komunikacione mreže.

Izbor operatora – Izaberite **Automatski** da biste podesili svoj uređaj da traži i izabere neku od raspoloživih mreža, ili izaberite **Ručno** da biste ručno birali komunikacionu mrežu ili liste mreža. Ako se veza sa ručno izabranom mrežom prekine, uređaj će upozoriti tonskim alarmom greške i tražiti da ponovo izaberete mrežu. Izabrana mreža mora da ima roming sporazum sa Vašom matičnom komunikacionom mrežom, tj. sa operatorom čija se SIM kartica nalazi u uređaju.

 Rečnik termina: Roming sporazum je sporazum između dva ili više provajdera servisa bežične telefonije kojim se omogućava korisnicima jednog provajdera korišćenje usluga ostalih provajdera.

Prikaz inf. o ćeliji – Izaberite **Uključeno** da biste podesili svoj uređaj tako da Vas obaveštava kada se koristi u

celularnoj mreži koja se bazira na MCN (mikro celularna mreža) tehnologiji i da biste aktivirali prijem ćelijskih info poruka.

Proširenje

U pasivnom režimu, označava da su priključene kompatibilne slušalice, a da slušalice nisu na raspolaganju, ili da je Bluetooth veza sa slušalicama prekinuta. označava da je priključen kompatibilni adapter za slušni aparat, a da je priključen kompatibilni **Adapt. za gluvoneme**.

Izaberite **Slušalice**, **Adapter za slušni ap.**, **Adapt. za gluvoneme**, **Bluetooth hendsfri** ili **Auto-komplet**, pa zatim:

Primarni profil – Podesite način rada, profil, koji će se automatski aktivirati kada na uređaj priključite određeno kompatibilno proširenje. Vidite „Profili—podesite tonove“, str. 111.

Automatski odgovor – Podesite uređaj da automatski odgovara na dolazni poziv posle 5 sekundi. Ako je za tip zvona izabrano **Jedan pisak** ili **Bez zvona**, opcija automatskog odgovora se deaktivira. Opcije automatskog odgovora nije na raspolaganju za TTY terminal, **Adapt. za gluvoneme**.

Svetla – Izaberite da li svetla ostaju uključena ili se gasе posle isteka određenog vremenskog perioda. Ovo podešavanje nije na raspolaganju za sva proširenja.

Ako koristite TTY terminal, **Adapt. za gluvoneme**, morate ga aktivirati u svom uređaju. Pritisnite , pa izaberite **Alatke > Podešav. > Proširenje > Adapt. za gluvoneme > Koristi tekst. tel. > Da**.

Ako uređaj ne prepozna proširenje automatski, izaberite **Koristi se proširenje**, pa zatim izaberite iz liste i proširenje koje koristite.

Rešavanje problema: Pitanja i odgovori

Pristupni kodovi

P: Koja je moja lozinka za zaključavanje, PIN i PUK kod?

O: Fabrički postavljena, podrazumevana, šifra blokade (zaključavanja) je **12345**. Ako zaboravite ili izgubite svoju šifru blokade, obratite se prodavcu.

Ako zaboravite ili izgubite PIN ili PUK kod, ili ih uopšte niste dobili, obratite se svom provajderu komunikacione mreže. Za informacije o lozinkama, obratite se provajderima čije pristupne tačke koristite, na primer, komercijalnom Internet provajderu (ISP) ili provajderu servisa.

Aplikacija ne reaguje

P: Kako da zatvorim aplikaciju koja ne reaguje?

O: Da otvorite prozor za izbor aplikacija, pritisnite i držite . Zatim dođite do aplikacije i pritisnite da biste je zatvorili.

Bluetooth povezivanje

P: Zašto ne mogu da pronađem uređaj svog prijatelja?

O: Proverite da li je Bluetooth aktiviran u oba uređaja. Neka rastojanje između uređaja ne prelazi 10 metara (33 stope) i neka između njih ne bude zidova ili drugih prepreka. Proverite da li drugi uređaj nije u režimu „Skriven“. Proverite da li su uređaji međusobno kompatibilni.

P: Zašto ne mogu da raskinem Bluetooth vezu?

O: Ako je drugi uređaj povezan sa Vašim uređajem, vezu možete da raskinete sa drugog uređaja ili tako što ćete deaktivirati Bluetooth povezivanje. Izaberite **Alatke** > **Bluetooth** > **Isključeno**.

Web servisi

P: Šta da radim kada se prikaže sledeća poruka: **Pristupne tačke nisu definisane. Definisati sada?**

O: Unesite ispravna podešavanja pretraživača. Za uputstva se obratite svom provajderu servisa.

Kamera

P: Zašto su slike „zamrljane“?

O: Skinite zaštitnu plastičnu foliju koja prekriva ekran i kameru. Proverite da li je okular objektiva kamere čist.

P: Zašto dobijam poruku o grešci „Aplikacija se već koristi“ kada pokušam da aktiviram kameru?

O: Aplikacija kamera je možda aktivna u pozadini. Da biste proverili da li je kamera aktivna ili ne, pritisnite i držite . Otvara se prozor za prelazak sa jedne aplikacije na drugu. Ako je kamera aktivna, da biste se vratili u kameru, dođite do nje u listi, pa pritisnite navigator. Da biste zatvorili aplikaciju kamera, pritisnite .

Ekran

P: Zašto se na ekranu pojavljuju izbledele ili svetle tačke, ili neke nedostaju kod svakog uključivanja uređaja?

O: Ovo je karakteristično za ovu vrstu ekrana. Na nekim ekranima mogu postojati tačkice koje su stalno pobuđene ili stalno nepobuđene. To je normalna pojava, a ne znak neispravnosti.

Dnevnik

P: Zašto se prikazuje prazan dnevnik?

O: Možda ste aktivirali neki filter, a nije zabeležen nijedan komunikacioni događaj koji odgovara tom filteru. Da biste videli sve komunikacione događaje, izaberite [Aplikacije](#) > [Dnevnik](#) > [Opcije](#) > [Razdvoji](#) > [Sve veze](#). Takođe, ako promenite (U)SIM karticu, podaci u dnevniku se brišu.

Malo memorije

P: Šta mogu da učinim kada ponestane memorije u mom uređaju?

O: Možete redovno da brišete naredne stavke kako biste izbegli prepunjavanje memorije:

- Poruke u folderima [Primljeno](#), [Nacrti](#) i [Poslato](#) u okviru [Poruke](#)
- E-mail poruke koje su preuzete u memoriju uređaja
- Sačuvane strane pretraživača (Web strane)
- Slike i video snimci u [Galerija](#)

Da biste obrisali kontakt podatke, napomene iz kalendara, brojače vremena i troškova poziva, rezultate igara ili bilo koje druge podatke, idite u odgovarajuću aplikaciju i obrišite ih u njoj. Ako brišete više stavki, i pojavi se jedana od sledećih napomena: [Nedovoljno memorije. Obrisati neke podatke.](#) ili [Memorija skoro puna. Obrisati neke podatke.](#), pokušajte da stavke obrišete pojedinačno (počinjući od najmanje).

Instalacione datoteke (.sis) aplikacija koje se sačuvaju u memoriju uređaja ostaju u memoriji i nakon što instalirate tu aplikaciju na kompatibilnu miniSD karticu. Te instalacione datoteke uklonite iz memorije uređaja. Da biste ovo uradili, prvo napravite rezervnu kopiju instalacione datoteke na nekom kompatibilnom PC računaru koristeći Nokia PC Suite, zatim uklonite tu instalacionu datoteku iz memorije uređaja koristeći modul [Menadžer dat.](#) (vidite „Menadžer datoteka“, str. 15)

P: Kako mogu da sačuvam podatke pre nego što ih obrišem?

O: Sačuvajte podatke na jedan od narednih načina:

- Koristeći Nokia PC Suite, napravite rezervnu kopiju svih podataka na kompatibilnom računaru.
- Pošaljite slike na svoju e-mail adresu, pa ih zatim sačuvajte u svoj računar.
- Pošaljite podatke na kompatibilni uređaj koristeći Bluetooth povezivanje.
- Sačuvajte podatke na kompatibilnu memorijsku karticu.

Poruke

P: Zašto ne mogu da izaberem neki kontakt?

O: U kontakt kartici možda ne postoji telefonski broj ili e-mail adresa. Unesite nedostajuće podatke u kontakt karticu u modulu **Kontakti**.

Multimedijalne poruke

P: Šta da uradim kada uređaj ne može da primi multimedijalnu poruku zato što je memorija puna?

O: Količina neophodne memorije se prikazuje u poruci o grešci: **Nedovoljno memorije da se preuzme poruka. Obrisati neke podatke.** Da biste videli koje vrste podataka imate i koliko memorije razne grupe podataka zauzimaju, izaberite **Men. dat. > Opcije > Detalji o memoriji**.

P: Kratko se pojavljuje napomena **Preuzima se poruka**. Šta se dešava?

O: Uređaj pokušava da preuzme multimedijalnu poruku iz centra za razmenu multimedijalnih poruka. Proverite da li su parametri za razmenu multimedijalnih poruka pravilno postavljeni i uverite se da nema grešaka u brojevima ili adresama. Izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanje > MMS poruka**.

P: Kako mogu da raskinem vezu za prenos podataka (data vezu) kada uređaj stalno iznova započinje data vezu?

O: Da bi uređaj prestao da uspostavlja data vezu, izaberite **Poruke > Opcije > Podešavanje > MMS poruka > Preuzimanje MMS po. > Isključeno**. Posle ove izmene,

uređaj neće uspostavljati nikakve veze sa mrežom koje se odnose na multimedijalne poruke.

Povezivanje sa PC računarom

P: Zašto imam problema pri povezivanju uređaja sa PC računarom?

O: Proverite da li je paket PC Suite instaliran i pokrenut na računaru. Vidite „Uputstvo za korisnika“ za Nokia PC Suite na CD-ROM disku. Za dodatne informacije o načinu korišćenja paketa Nokia PC Suite, vidite funkciju pomoći u paketu Nokia PC Suite ili posetite strane podrške na adresi www.nokia.com.

P: Da li mogu svoj uređaj da koristim sa kompatibilnim PC računarom kao faks modem?

O: Svoj uređaj ne možete da koristite kao faks modem. Međutim, koristeći opciju preusmeravanja poziva (mrežni servis), dolazne faks pozive možete da preusmerite na neki drugi telefonski broj.

Informacije o bateriji

Punjenje i pražnjenje

Vaš uređaj se napaja energijom iz dopunjive baterije. Baterija se može puniti i prazniti stotine puta ali će se na kraju istrošiti. Kada aktivno vreme i vreme u pasivnom režimu postane značajno kraće od normalnog, zamenite bateriju. Koristite samo baterije koje je odobrila Nokia i puniti ih samo punjačima koje je Nokia odobrila za ovaj model uređaja.

Kada se nova, zamenjena, baterija koristi prvi put, ili kada baterija nije bila korišćena duže vreme, eventualno će biti potrebno priključiti punjač, isključiti ga, pa ga ponovo uključiti da bi punjenje baterije počelo.

Kada se punjač ne koristi, iskopčajte ga iz električne utičnice i iz uređaja. Ne ostavljajte potpuno napunjenu bateriju povezanu na punjač, pošto prekomerno punjenje može da skрати životni vek baterije. Ako se ne koristi, potpuno puna baterija će se vremenom sama isprazniti.

Ako je baterija potpuno prazna, može proći i nekoliko minuta pre nego što se na ekranu pojavi indikator punjenja i pre nego što se može obaviti bilo kakav telefonski poziv.

Upotrebljavajte bateriju samo za ono za šta je namenjena. Nikada ne koristite oštećeni punjač ili bateriju.

Ne izlažite bateriju kratkom spoju. Do slučajnog kratkog spoja može da dođe kada neki metalni predmet, kao što je novčić, spajalica ili pero, napravi direktni kontakt pozitivnog (+) i negativnog (-) izvoda baterije. (Izvodi su metalne tračice na bateriji.) To može da se desi, recimo, kada rezervnu bateriju

nosite u džepu ili tašnici. Kratkim spajanjem izvoda može da se ošteti baterija ili predmet kojim je ostvaren kontakt.

Ostavljanje baterije na toplim ili hladnim mestima, kao što je zatvoreni automobil u letnjim ili zimskim uslovima, smanjuje kapacitet i vek trajanja baterije. Pokušajte da bateriju uvek držite na temperaturi od 15°C do 25°C (59°F do 77°F). Uređaj sa zagrejanom ili hladnom baterijom može privremeno da ne radi, čak i kada je baterija potpuno napunjena. Eksploatacione karakteristike baterije su posebno ograničene pri temperaturama znatno ispod tačke mržnjenja.

Ne bacajte baterije u vatru pošto mogu eksplodirati. Baterije mogu da eksplodiraju i ako su oštećene. Baterije odlažite u skladu sa lokalnim propisima. Molimo da ih po mogućstvu reciklirate. Ne odlažite ih kao kućni otpad.

Ne rasklapajte i ne secite baterije. U slučaju da dođe do curenja baterije, ne dopustite da tečnost dođe u kontakt sa kožom ili sa očima. U slučaju takvog curenja, odmah vodom isperite oči ili kožu, ili zatražite medicinsku pomoć.

Smernice za utvrđivanje autentičnosti Nokia baterija

Radi sopstvene bezbednosti uvek koristite originalne Nokia baterije. Da proverite da li dobijate originalnu Nokia bateriju; kupite je od ovlašćenog Nokia distributera, potražite na pakovanju logo „Nokia Original Enhancements” i ispitajte hologramsku etiketu sledećim postupcima:

Uspešni rezultati ove četiri provere nisu apsolutna garancija autentičnosti baterije. Ukoliko imate razloga da verujete da Vaša baterija nije autentična originalna Nokia baterija, uzdržite se od njenog korišćenja i odnesite je najbližem ovlašćenom Nokia servisu ili distributeru radi pomoći. Vaš ovlašćeni Nokia servis ili distributer će ispitati autentičnost baterije. Ako se autentičnost ne može potvrditi, vratite bateriju prodavcu.

Utvrđite autentičnost holograma

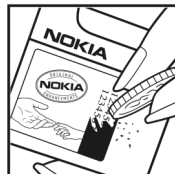
- 1 Kada gledate hologram na etiketi, iz jednog ugla treba da vidite Nokia simbol dveju ruku koje se spajaju, a iz drugog ugla, logo „Nokia Original Enhancements“.

- 2 Kada iskosite hologram po levoj, desnoj, donjoj i gornjoj strani, treba da vidite 1, 2, 3 odnosno 4 tačke na svakoj odgovarajućoj strani.

- 3 Zagrebite bočnu stranu etikete da otkrijete dvadesetocifrenu šifru, na primer 12345678919876543210. Okrenite bateriju tako da su ovi brojevi okrenuti nagore. Očitava se dvadesetocifrena šifra koja počinje brojem u gornjem redu iza kojeg sledi donji red.

- 4 Validnost dvadesetocifrene šifre proverite na adresi www.nokia.com/batterycheck.

Da kreirate tekstualnu poruku, unesite tu dvadesetocifrenu šifru, recimo 12345678919876543210 i pošaljite poruku na +44 7786 200276.

Da kreirate tekstualnu poruku,

- Za države Dalekog istoka (Pacifička Azija) osim Indije: Unesite tu dvadesetocifrenu šifru, recimo 12345678919876543210, i pošaljite poruku na +61 427151515.
- Samo za Indiju: Unesite **Battery** pa iza toga dvadesetocifrenu šifru baterije, recimo Battery 12345678919876543210, i poruku pošaljite na 5555.

Naplaćuju se troškovi nacionalnog i međunarodnog operatora.

Trebalo bi da primite poruku sa informacijom da li se može potvrditi autentičnost šifre.

Šta ako baterija nije autentična?

Ako ne možete da potvrdite da je Vaša Nokia baterija sa hologramom na nalepnici autentična Nokia baterija, molimo da je ne koristite. Odnosite je u najbliži ovlašćeni Nokia servis ili ovlašćenom Nokia distributeru radi pomoći. Korišćenje baterije koju nije odobrio proizvođač može da bude opasno i da rezultira nezadovoljavajućim radom i oštećenjem uređaja i njegovih proširenja. To može i da učini nevažećim sva odobrenja i garancije koje se odnose na taj uređaj.

Da saznate više o originalnim Nokia baterijama, posetite www.nokia.com/battery.

Čuvanje i održavanje

Vaš uređaj je proizvod vrhunskog dizajna i izrade i njime treba rukovati pažljivo. Sledeći predlozi će Vam pomoći da očuvate pravo na garanciju kojom je pokriven ovaj proizvod.

- Uređaj održavajte suvim. Atmosferske padavine, vlaga, kao i sve vrste tečnosti ili vlage mogu da sadrže minerale koji prouzrokuju koroziju elektronskih kola. Ako se uređaj pokvasi, izvadite bateriju i ostavite uređaj da se potpuno osuši pre nego što u njega vratite bateriju.
- Nemojte upotrebljavati ili držati uređaj na prašnjavim i prljavim mestima. Njegovi pokretni delovi i elektronske komponente se mogu oštetiti.
- Nemojte držati uređaj na mestima sa visokom temperaturom. Visoke temperature mogu da skrate vek trajanja elektronskih uređaja, da oštete baterije i da deformišu ili istope neke plastične materijale.
- Nemojte držati uređaj na mestima sa niskom temperaturom. Kada se uređaj zagreje do svoje normalne temperature, u unutrašnjosti može da se formira vlaga i da oštetiti ploče sa elektronskim kolima.
- Nemojte pokušavati da otvarate uređaj osim na način koji je opisan u ovom uputstvu.
- Uređaj nemojte ispuštati, tresti ili udarati. Grubo rukovanje može da prouzrokuje lomljenje unutrašnjih ploča i precizne mehanike.
- Za čišćenje uređaja nemojte upotrebljavati jake hemikalije, rastvarače za čišćenje ili jake deterdžente.
- Nemojte bojiti uređaj. Boja može da blokira pokretne delove uređaja i da ometi pravilan rad.

- Za čišćenje sočiva (kao što su sočiva kamere, senzora rastojanja i senzora osvetljenja) koristite meku, čistu i suhu tkaninu.
- Koristite samo isporučenu antenu ili odobrenu zamensku antenu. Neodobrene antene, modifikacije ili dodaci mogu da oštete uređaj i da predstavljaju kršenje propisa kojima se regulišu radio uređaji.
- Punjače koristite u zatvorenom prostoru.
- Uvek napravite rezervnu kopiju podataka koje želite da sačuvate (kao što su kontakti i napomene kalendara) pre slanja svog uređaja u servis.
- Da biste uređaj povremeno resetovali radi optimalnog funkcionisanja, isključite ga i izvadite bateriju.

Ovi predlozi se u istoj meri odnose na ovaj uređaj, bateriju, punjač kao i na sva proširenja. Ako neki uređaj ne funkcioniše ispravno, odnesite ga u najbliži ovlašćeni servis.

Dodatne informacije o bezbednosti

Deca

Vaš uređaj i njegova proširenja sadrže sitne delove. Držite ih van dohvata dece.

Radno okruženje

Imajte na umu da treba da se pridržavate svih posebnih propisa koji važe na datoj lokaciji i da isključite svoj uređaj uvek kada je zabranjena njegova upotreba, ili kada ona može da prouzrokuje smetnje ili opasnost. Koristite uređaj samo u njegovim normalnim radnim položajima. Ovaj uređaj zadovoljava smernice za izloženost radiofrekventnim talasima kada se koristi bilo u normalnom položaju, uz uho, ili kada je odvojen od tela najmanje 2,2 cm (7/8 inči). Kada se za nošenje na telu koristi futrola, kopča za pojas ili držač, oni ne bi trebalo da sadrže metalne delove i trebalo bi da uređaj održavaju od tela na gore datom rastojanju.

Za slanje datoteka ili poruka, ovom uređaju je neophodna kvalitetna veza sa komunikacionom mrežom. U nekim slučajevima, slanje datoteka i poruka može da bude odloženo sve dok takva veza ne postane dostupna. Obezbedite da se ova rastojanja ispoštuju sve dok se predaja ne završi.

Delovi ovog uređaja imaju magnetna svojstva. Ovaj uređaj privlači materijale koji sadrže metal. Ne stavljajte kreditne kartice ili druge medije sa magnetnim zapisom u blizinu ovog

uređaja pošto se tako mogu izbrisati podaci koji se nalaze na njima.

Medicinski uređaji

Rad svih radiopredajnika, uključujući i bežične telefone, može da stvara smetnje u funkcionisanju neadekvatno zaštićenih medicinskih uređaja. Savetujte se sa lekarom ili proizvođačem medicinskog uređaja da utvrdite da li je dati uređaj adekvatno zaštićen od energije spoljašnjih radiofrekventnih talasa, kao i za sva druga pitanja. Isključite svoj uređaj u zdravstvenim ustanovama kada to nalažu u njima istaknuta pravila. Bolnice ili zdravstvene ustanove možda koriste opremu koja može da bude osetljiva na energiju spoljašnjih radiofrekventnih talasa.

Pejsmejkeri Proizvođači pejsmejкера preporučuju minimalno rastojanje od 15,3 cm (6 inči) između bežičnog telefona i pejsmejкера kako bi se izbegle moguće smetnje kod rada pejsmejкера. Ove preporuke se poklapaju sa nezavisnim istraživanjima i preporukama Wireless Technology Research. Osobe sa pejsmejkerima treba da:

- uređaj uvek drže na rastojanju većem od 15,3 centimetara (6 inči) od pejsmejкера,
- ne nose uređaj u džepu na grudima, i
- uređaj drže na uhu na suprotnoj strani od pejsmejкера kako bi se mogućnost stvaranja smetnji svela na minimum.

Ako posumnjate da je došlo do smetnji (ometanja), isključite svoj uređaj i uklonite ga u stranu.

Slušni aparati Neki digitalni bežični uređaji mogu da stvaraju smetnje izvesnim slušnim aparatima. Ako se smetnje jave, obratite se svom provajderu servisa.

Motorna vozila

Radiofrekventni signali mogu da utiču na nepropisno instalirane ili neadekvatno zaštićene elektronske sisteme u motornim vozilima kao što su elektronski sistemi za ubrizgavanje goriva, elektronski sistemi za zaštitu od proklizavanja (zaštitu od blokiranja), elektronski sistemi za regulaciju brzine, sistemi sa vazдушnim jastukom. Za dodatne informacije se obratite proizvođaču ili predstavniku proizvođača vozila ili opreme koja je naknadno ugrađena.

Samo kvalifikovano osoblje bi trebalo da servisira ovaj uređaj ili da ga instalira u motorno vozilo. Pogrešno instaliranje ili servisiranje može da budu opasno i da poništi sve garancije za ovaj uređaj. Proveravajte redovno da li je celokupna oprema bežičnog uređaja u Vašem vozilu propisno montirana i da li pravilno funkcioniše. Ne držite niti nosite zapaljive tečnosti, gasove ili eksplozivne materije na istom mestu na kojem držite ovaj uređaj, njegove delove ili proširenja. Kod motornih vozila koja su opremljena vazдушnim jastukom, imajte u vidu da se vazdušni jastuci naduvavaju velikom silom. Ne postavljajte nikakve predmete, uključujući fiksne i prenosne bežične uređaje, u prostor iznad vazдушnih jastuka, niti u zonu naduvavanja vazdušnog jastuka. Ukoliko je bežična oprema za automobil nepropisno instalirana a vazdušni jastuk se naduva, može doći do ozbiljnih povreda.

Upotreba ovog uređaja u avionu je zabranjena u toku leta. Isključite svoj uređaj pre ulaska u avion. Upotreba bežičnih telekomunikacionih aparata i uređaja u avionu može da predstavlja opasnost za funkcionisanje aviona, da dovede do prekida bežične telefonske mreže, i da bude protivzakonita.

Potencijalno eksplozivne sredine

Isključite svoj uređaj kada se nalazite u nekoj sredini sa potencijalno eksplozivnom atmosferom i pridržavajte se svih znakova i uputstava. Potencijalno eksplozivne atmosfere obuhvataju i ona mesta na kojima se obično preporučuje da isključite motor u vozilu. Varnice u takvim sredinama mogu da prouzrokuju eksploziju ili požar koji za rezultat imaju telesne povrede ili čak i smrt. Isključite ovaj uređaj na mestima dolivanja goriva; u blizini pumpi u servisima. Pridržavajte se ograničenja upotrebe radio uređaja u skladištima goriva, magacinima i distributivnim centrima, hemijskim postrojenjima ili na mestima na kojima se odvija miniranje. Zone sa potencijalno eksplozivnom atmosferom su često, ali ne uvek, jasno obeležene. One obuhvataju potpalublja plovnih objekata, objekte za prenos ili skladištenje hemikalija, vozila na tečni gas (propan ili butan gas), kao i zone u kojima se u vazduhu nalaze hemijska isparenja ili čestice kao što su žitarice, prašina ili metalni prah.

Hitni pozivi

 Važno: Bežični telefoni, uključujući i ovaj uređaj, za svoj rad koriste radio signale, bežične mreže, zemaljske žičane mreže i funkcije koje programira sam korisnik. Iz tog razloga se ne može garantovati uspostavljanje veze u svim uslovima. Ne bi trebalo da se nikada oslanjate isključivo na bežični uređaj za kritične komunikacije kao što su medicinski hitni slučajevi.

Da uputite hitni poziv:

- 1 Uključite uređaj ukoliko nije uključen. Proverite da li je jačina signala adekvatna.
U nekim komunikacionim mrežama je potrebno da je važeća SIM kartica pravilno postavljena u uređaj.
- 2 Pritisnite taster „završi“ potreban broj puta da obrišete sadržaj ekrana i da aktivirate uređaj za telefoniranje.
- 3 Unesite zvanični broj službe pomoći za datu lokaciju. Brojevi službe pomoći su različiti za različite lokacije.
- 4 Pritisnite taster „pozovi“.

Ako su aktivirane određene funkcije, možda ćete prvo morati da ih isključite da biste mogli da uputite hitni poziv. Ako je u uređaju aktiviran profil (način rada) „oflajn“, morate ga prvo promeniti čime aktivirate telefonsku funkciju da biste mogli da uputite hitni poziv. Pogledajte ovo uputstvo ili se obratite svom provajderu servisa za detaljnije informacije.

Kada upućujete hitni poziv, dajte sve neophodne informacije što je moguće tačnije. Vaš bežični uređaj može da bude jedino sredstvo komunikacije na mestu nesreće. Ne prekidajte vezu sve dok Vam se to ne dopusti.

Informacije o sertifikaciji (SAR)

Ovaj mobilni uređaj zadovoljava smernice koje se odnose na izloženost radio talasima.

Vaš mobilni uređaj je radio predajnik i prijemnik. On je projektovan tako da ne prelazi granične vrednosti izloženosti radiofrekventnim talasima koje preporučuju međunarodne smernice. Ove smernice je razvila međunarodna naučna

organizacija ICNIRP, i one sadrže sigurnosne rezerve namenjene da osiguraju zaštitu svih osoba, bez obzira na njihovu starosnu dob i zdravstveno stanje.

Smernice za izloženost za mobilne uređaje koriste jedinicu mere koja se naziva stepen specifične apsorpcije, ili SAR (Specific Absorption Rate). SAR granična vrednost naznačena u tim ICNIRP smernicama iznosi 2,0 vata po kilogramu (W/kg) raspoređeno na 10 grama telesnog tkiva. Testovi za određivanje SAR vrednosti sprovode se za standardne radne položaje sa uređajem koji emituje na svojoj najvećoj atestiranoj snazi u svim ispitivanim frekventnim opsezima. Stvarna SAR vrednost uređaja u radu može da bude znatno ispod ove maksimalne vrednosti pošto je uređaj projektovan tako da koristi samo onoliko snage koliko je potrebno da dospe do mreže. Ta vrednost se menja i ona zavisi od brojnih faktora, kao što je koliko ste udaljeni od mrežne bazne stanice. Najviša SAR vrednost po ICNIRP smernicama za korišćenje ovog uređaja uz uvo iznosi 1,16 W/kg.

Korišćenje pribora i proširenja uređaja može da rezultira različitim SAR vrednostima. SAR vrednosti mogu biti različite u zavisnosti od nacionalnih zahteva za izveštavanjem i ispitivanjem, kao i od frekventnog opsega komunikacione mreže. Dodatne informacije u vezi SAR su date u sklopu informacija o proizvodu na adresi www.nokia.com.

Indeks

A

alatka „Memorijska kartica“ 14

aplikacija pomoći 18

aplikacije

instaliranje 116

Java 115

uklanjanje 117

audio snimci 30

audio, formati datoteka 41

ažuriranje softvera 18, 103

ažurne verzije softvera 18, 103

B

baterije

namenjeno za upotrebu 9

punjenje 11, 134

utvrđivanje autentičnosti 135

beleške 106

bezbednost

Bluetooth 99

dodatne informacije 138

hitni pozivi 8, 139

podešavanja 125

pretraživač 92

smernice 7

softver za zaštitu od virusa 8

biranje glasom 82

bitni protoci 50

Bluetooth

adresa uređaja 99

bezbednost 99

indikatori 13, 99

isključivanje 100

podešavanja 98

povezivanje 97

prenošenje sadržaja 11

slanje podataka 99

slušalice 129

uparivanje 99

brzo biranje 82

Č

časkanje

blokiranje 76

povezivanje na server 74

slanje instant poruka 75

snimanje poruka 76

Vidite *razmena instant poruka*

D

data kabl 101

data poziv, podešavanja 124

data veze

detalji 102

indikatori 12

mreža 8, 129

podešavanja 122

uspostavljanje 122

završavanje 102

datum 58

digitalni sertifikati

Vidite *sertifikati*

diktafon 107

dnevnik

brisanje sadržaja 90

dnevnik prenosa 12

filtriranje 90

dopunjeni pasivni režim (aktivna
pripravnost) 114

DRM

Vidite *upravljanje autorskim
pravima nad digitalnim delima*

E

EDGE 13

e-mail

- automatsko preuzimanje 68
- brisanje poruka 69
- kreiranje 61
- memorisanje 73
- otvaranje 68
- pisanje 64
- podešavanja 71
- preuzimanje iz poštanskog sandučeta 68
- prikazivanje priloga 68
- slanje 64
- udaljeno poštansko sanduče 67

F

fiksno biranje 80

filmovi, muvee spotovi

- autorski muvee 56
- ekspres muvee 56

Flash plejer 51

FM radio 52

formati datoteka

- .jad 115
- .jar 115, 116
- .sis 115
- muzički centar 41
- RealPlayer 54

G

galerija 30

- aktivna traka sa alatcima 31
- korpa za štampu 32
- menjanje slika 33
- oslobodite memoriju 32
- prezentacije 36
- projekcija slajdova 35
- raspoređivanje datoteka u albumima 33, 38
- šampajte slike 36

glasovne komande 115

pozivanje 82

govorna pošta 81, 128

promena telefonskog broja 81

govorne poruke 81

GPRS

Vidite *data veze*

GSM

- data veze 122
- mreža 8, 129

H

hendsfri, rad bez upotrebe ruku

Vidite *zvučnik*

hitni pozivi 8, 139

I

imenik

Vidite *kontakti*

indikatori 12

info servis 73

informacije o podršci 18

infracrvena

- indikatori 13
- modemom 102
- prenošenje sadržaja 11
- veza 100

instaliranje aplikacija 115

Internet

Vidite *Web*

Internet pristupne tačke (IAP)

Vidite *pristupne tačke*

intuitivni način unosa teksta 62

izveštaji

Vidite *izveštaji o dostavi*

izveštaji o dostavi

- brisanje 90
- odbijanje 71
- primanje 71

J

Java

Vidite *aplikacije*

K

kalendar

- brisanje stavki 60
- kreiranje stavki 59
- podešavanja 60
- sinhronizacija, Nokia PC Suite 59

kalkulator 106

kamera

- aktivna traka sa alatima 21
- blic 24
- memorisanje video snimaka 26
- montaža videa 34
- podešavanja video rikordera 28
- podešavanje osvetljenja i boje 24
- podešavanje parametara slike 24
- podešavanje parametara statične slike kamere 23
- režim više snimaka 25
- samookidač 26
- scene 25

kancelarijske aplikacije 107

kbps 50

keš, pražnjenje 93

ključevi za aktiviranje (sadržaja)

- Vidite *upravljanje autorskim pravima nad digitalnim delima*

kodeci 50

kodovi 125, 126

konferencijski poziv 81

kontakt informacije 18

kontakt kartice

- kontakti 78
- memorisanje DTMF sekvenci 89
- slanje 78
- ubacivanje slika 78

kontrola jačine zvuka

- podešavanje jačine zvuka 13
- u toku poziva 81
- zvučnik 13

konvertor 106

kopiranje

- brojeva telefona u klipbord 90
- datoteka na memorijsku karticu 30
- datoteka u neki folder 16
- kontakata između SIM kartice i memorije uređaja 79

L

LED 121

M

markeri 91

medija datoteke

- formati datoteka 41, 54

memorija

- pražnjenje memorije 16, 89
- pregled utroška memorije 16

menadžer aplikacija 115

menadžer datoteka 15

menadžer uređaja 103

menadžer veza 102

meni, preuređivanje 111

menjanje slika 33

miniSD kartice 14

MMS

- Vidite *multimedijalne poruke*

modem 101

montaža videa 34

mrežni servisi 9

mrežno štampanje 37

multimedijalne poruke

- kreiranje 61
- memorisanje 73
- podešavanja 70
- preuzimanje 66
- primanje 66
- slanje 64

multimedijalni taster (Nokia N73 originalno izdanje) 14

muzička prodavnica 43

muzički centar 41

- ekvilajzer 42
- formati datoteka 41
- indikatori 42
- liste numera 46

opcije 48
puštanje muzike 41
režimi reprodukcija 42

muzika

detalji 49
formati datoteka 41
kao tonovi zvona 49
omot albuma 50
prenošenje 44

N

Nokia PC Suite

podaci kalendara 59
pregled podataka u memoriji
uređaja 16
sinhronizacija 101

O

odloži 58
održavanje 137
oflajn profil 112
onlajn deljenje 38

P

paketne veze, podešavanja 124
pasivni ekran
Vidite *pasivni režim rada*
pasivni režim rada 111
PC Suite
Vidite *Nokia PC Suite*

Pereuzimanje! 16
personalizacija 113
pesme

formati datoteka 41
kao tonovi zvona 49

PIN kodovi 126

podešavanja

Bluetooth povezivanje 98
ćaskanje 74, 76
data poziv 124
data veze 122
datum i vreme 125
ekran 121
e-mail 71
fabrička podešavanja 120
jezik 120
kalendar 60
MMS i e-mail 65
mreža 129
multimedijalne poruke 70
personalizovanje telefona 111
poruke 69
preusmeravanje poziva 128
pristupne tačke 123
pristupni kodovi 125
sat 58
sertifikati 126
SIP 124

skrin sejver 121
šifra blokade 126
tekstualne poruke 70
zabrana poziva 128

**podešavanja adaptera za slušni
apar** 129

podešavanja jezika 120

podešavanja mreže 129

podešavanja veze 122

poruke

e-mail 64
info servis 73
multimedijalne poruke 64
podešavanja 69
poštansko sanduče 67
primljeno 66
tekstualne poruke 64

poštansko sanduče 67

povezivanja sa PC računarom 101

povezivanja sa računarom 101

pozadinske slike (tapeti)

korišćenje slika 23, 31
promena 113

pozivi

ćekanje 88
delite video 84
međunarodni 81
odbacivanje 87

- odgovaranje 87
- opcije 88
- podešavanja 121
- prenos 88
- preusmeravanje 128
- primljeni 89
- propušteni 89
- trajanje 89
- upućivanje 81
- zabrana 128

prečice

- dodeljivanje 120
- dopunjeni pasivni režim 114
- editor slika 34
- multimedijski taster 14
- pretraživač 96
- RealPlayer 54

prenos podataka iz drugog uređaja 11

prethodni pozivi 89

pretražite Internet 92

pribor

- Vidite *proširenja*

pristupne tačke 122, 123

profili 111

propušteni pozivi 89

proširenja 9, 129

protokoli

- IMAP4 72
- IPv4 i IPv6 124
- POP3 72
- TCP/IP 9
- WAP 9

PUK kodovi 126

punjači 9

Q

Quickoffice 107

R

radio 52

RealPlayer 54

rečnik 62

registar poziva

Vidite *dnevnik*

rešavanje problema 131

režim eksterni SIM 98

režiser 56

S

SAR (stepen specifične apsorpcije) 140

sat 58

sat sa alarmom 58

scene 25

selekcioni tasteri, dodela prečica 120

sertifikati 126

servisni zahtevi 62

SIM kartica

imena i brojevi 79

kopiranje imena i brojeva
u uređaj 79

poruke 69

sinhronizacija 102

SIP podešavanja 124

sis datoteka 115

slanje

kontakt kartice, vizitkarte 78

podaci 99

poruke

slike 23

video snimci 28, 35

SMS

Vidite *tekstualne poruke*

softver

instaliranje aplikacija 115

prenos datoteke u Vaš uređaj 116

uklanjanje aplikacija 117

spikerfon

Vidite *zvučnik*

svg datoteke 36

Š

šifra blokade 126

štampanje

beleške 106

e-mail poruke 68

kontakt kartice 78
multimedijalne poruke 66
slike 36
stavke kalendara 60
tekstualne poruke 66

štampanje slika 36

T

taster za pristup muzici (Nokia N73
Music Edition) 41

tekstualne poruke

kreiranje 61
memorisanje 73
ograničenje broja karaktera 65
pisanje 62, 64
podešavanja 70
primanje 66
primljeno 61
slanje 64, 65

teme 113

tonovi

Vidite *tonovi zvona*

tonovi zvona

3-D 112
lični ton zvona 80
pesme 49
primanje u okviru tekstualne
poruke 67

tradicionalni način unosa teksta 62

trajanje dnevnika 90

U

udaljeno poštansko sanduče 67

UMTS

mreža 8, 129
Vidite *data veze*

unos teksta 62

UPIN kodovi 126

upravljanje autorskim pravima nad
digitalnim delima 118

UPUK kodovi 126

USB

drajveri 102
indikatori 13
kablovska veza 101
prenošenje muzike 44
prenošenje video snimaka 35
štampanje slika 36

„usnuli” režim 121

USSD komande 62

ušteda energije 121

V

VBR 50

video plejer

Vidite *RealPlayer*

video pozivi 83

odbacivanje 88
odgovaranje 88
opcije 89

video snimci 30

Visual Radio 52

vodič 19

vreme 58

W

WAP 9

Web

dnevnik 96
dodatni pretraživač 95
izvodi 95
pretraživač 91
pristupne tačke; vidite *pristupne
tačke*
servisne poruke 67
Vidite *Web*

Z

zaštita autorskog prava

Vidite *upravljanje autorskim
pravima nad digitalnim delima*

zaštitna šifra

Vidite *šifra blokade*

zvuci

isključivanje tona zvona 87
podešavanje jačine zvuka 13
snimanje zvuka 107

zvučnik 13